

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

Nr. 15 (68)

TORONTO, Ontario, 1951 m. Balandžio (April) 12 d.

Kaina 10¢

The Lights of Homeland
Lithuanian Weekly
Published by the Lithuanian
R.C. Cultural Society
of Canada

Authorized as Second Class
Mail Post Office Department
Ottawa

SAVAITRAŠTIS

Leidžia Kanados Lietuvių
Katalikų Kultūros Draugija
941 Dundas St. W., Toronto

SANTARVĖ AR ARDYMAS?

Prieš Velykas "didelė žinia" pasiekė mūsų gyvenamąjį kontinentą, kad kažkur Anglijoje esanti kuriama "Lietuvos Rezistencijos Santarvė". Smalsuoliai sensacijų mėgėjai pastatė ausis—gal ištikrųjų kažkas įdomaus dedasi, dideli įvykiai vyksta. Juk lig šiol mes nežinojome tą vieną vadovaujantį rezistencijos organą VLIKą, o čia kažkokia santarvė, pasidarė dar įdomiau, kai, VLIKo įgaliota, ELTA paskelbė, kad VLIKas apie ją girdėjęs, bet kad niekas iš steigėjų su juo dėl to nesitarė ir kad jis kiekvieną nesuderintą veiklą Lietuvos laisvinimo srityje — taigi ir "santarvės" — laikas nepageidaujamu jėgų skaldymu.

Sensacijų mėgėjai jau aprimo, tad, mums rodosi, jau galima ir ramiai apie tai viešai pasikalbėti. Santarvės prasmė yra aiški. Ji reiškia tam tikrų jėgų ar veiksmų susitarimą ir sudarymą bendro vadovaujamojo organo kuriam nors tikslui siekti. Kas gi šiame atsitikime galėtų susitarti bei tokį organą sudaryti? Rezistencija? Rezistenciniai veiksniai ar centrai? Bet jie jau yra susitarę ir dar Lietuvoje vokiečių okupacijos metu sudarė centrą — VLIKą, — kurį iki šiol žinojome kaip vienintelį vadovaujantį visuomeninį rezistencijos organą tremtyje. Nėra reikalo čia kalbėti nei kaip jis sudarytas, nei kas įeina į jo sudėtį, nes tai visiems gerai žinoma. O čia "Rezistencijos Santarvė" greta jo ir bū ryšio su juo? Ką gi tie organizatoriai atstovauja?

Mes girdime dažnai kalbų, kad VLIKas kažko dar neapjungęs ar su kažkuo nesutaria. Minima Mažosios Lietuvos Taryba, viena nacionalistinė partija, pašalinta iš VLIKo už veiksmus, nesuderinamus su lojalios partijos darbais, dabar tuo vardu net jau neveikianti, na dar minimas nesutarimas su vienu buvusiu diplomatu, pretenduojančiu monopolinių teisių kalbėti krašto vardu. Daugiau "neapjungtų veiksmų" dar nebuvo girdėti.

Iš čia suminėti veiksniai tik du tėra visuomeniniai ir galėtų pretenduoti į centrinį rezistencinį organą, nes trečias — diplomatas — yra ne visuomeninis veiksnys ir norėtų veikti valstybinio autoriteto pavaldžiuoju titulu. Šiaip ar taip į visuomeninių grupių sambūrį jis netikėtų, tad ir negali kandidatuoti ar būti siūlomas į "santarvę". Vadinasi lieka galimi du veiksniai — viena partija ir Mažosios Lietuvos Taryba. Svarstyti klausimą, kodėl šių dviejų pretendentų nėra VLIKo sudėty, šį kartą būtų per platu. Mes tik norėtume klausiti ar tai būtų jau pakankami veiksniai sudaryti "santarvę", kuri būtų net virš VLIKo? Mes nesakome, kad šie abu veiksniai tą LRS kuria, bet tik teoretiškai prieinama išvada, kad jie vieninteliai, kaip neapjungti ir reikią pretenzijų galėtų pretenduoti į kokią sambūrį. Bet tik jie, nes kiti apjungti.

Na, to klausimo geriau nė neatsakykim. Geriau mįslės sprendimo paieškokim asmenyse, kurie tą "Santarvę" organizuoja. ELTA praneša, kad tai tos pačios sferos, kurios kadaise "kūrė" VLAką ir BDPS. Žinome, kas tai buvo. Arivistinių jaunųjų grupė, užsimojusi, žūtbut, pasidaryti vadais, nesamam kreditui visuomenėje pasiekti nedvejodami remtis net tariamu Lietuvoje veikiančio rezistencijos centro paveldimu. Suprastama, kad visuomenė negirdėtų herojų nepripažįsta, ta grupelė tada malonėje savo tarpan kviesti kaikiuriuos, žymesnes grupes atstovaujančius, VLIKo narius. Bet seni vilkai ne kiekvieno blizgučio suvi-

liojami. O kaip tik tada atvykę krašto rezistencijos atstovai anuos "organizatorius" sugėdino, pareikšdami, kad jie krašto rezistencijos vadovybės įgaliojimus yra atvežę kaip tik VLIKui, pasirašę atitinkamą dokumentą ir išaiškino, kad BDPS organizatoriai, bandė iškreipti jų pareikšimus ir užbėgti už akių, painformuoti draugų, krašto rezistencijos atstovų sutiktų kitame krašte, per kurį atvyko. Mes smulkiai nežinome kelių, kuriais tie žmonės užsimoję eiti šį kartą, tačiau neabejojame, kad tai tos pačios rūšies reiškinys.

Ko gi tie žmonės siekia? Išskirti, išgarsinti negirdėtą savo vardą ar pasitarnauti Lietuvai? Daryvauti rezistencijoje? Viešpatie, bet rezistencijoje, kiek pajėgia, dalyvauja ir privalo dalyvauti kiekvienas lietuvis. Darbo dirvos ir dirvonai plačiau. Tik stoka dirbkliai. Gal VLIKas ką nors nustūmė nuo valdžios? Bet jis juk jokios valdžios neturi. Visa jo galia — moralinis autoritetas. Jis nedalina niekam nei kokių vietų, nei titulu, nei valdo valstybės išdo, iš kurio galėtų kam algas ar pensijas mokėti. VLIKas tėra tik rezistenciniam darbui vadovaujantis organas, be to, ir svarbiausias, jis yra mūsų rezistencijos darbo aparatas. Ir pirmiausia šiuo atžvilgiu jis vertinamas. Nesvarbu kurios ir ar visos grupės jame atstovaujamos, bet svarbu ar tinkami yra žmonės darbai, ar turi jie imamas darbai sąlygas, aparatą ir priemones. Šiuo atžvilgiu tegali būti vertinamas VLIKas ir jo darbas bei vaidmuo. Tik šiuo atžvilgiu tegalėtų būti vertinamas ir bet koks kito vardo organas, jei jis atsirastų. Persėdinėjimai kėdėse ir ambicijų tenkinimas čia nieko nepadės.

Mes žinome, kad emigracijai labai praręstus Vokietijos lietuvių, VLIKas neteko visos eilės bendradarbių, o likusi saujelė perkrauta darbu. Žinome, kad ir visa eilė į darbą įsitraukusių jo narių buvo priversti emigruoti. Žinome taip pat, kad ir anksčiau, o juo labiau dabar, ne visi nariai yra vienodai darbingi. Atstovaujamos visos grupės, o darbas tik ant keleto pečių. Čia štai yra problema, kuri būtų ir persiorganizavimas ar pasipildymas. Mes viena kartą turime aiškiai pasakyti, kad VLIKui, kaip mūsų rezistencijos vadovaujamam ir darbo aparatui reikia darbininkų. Ir visai nesvarbu, kokią grupę jie atstovautų. Kelerių metų VLIKo veikla rodo, kad jo darbe daugiausia aktyvumo parodė ir daugiausia nuveikė dažnai atstovai tų grupių, kurias visuomenėje kartais ir su balana nelengviau atrastum. Ar jie nebuvo savo vietoje? Ar geriau būtų buvę, jei jų dirbtas darbas būtų buvęs pavestas kuriam iš atstovų "stambiųjų" grupių, o jiems, kaip "nereikšmingą visuomenės dalį atstovaujantiems", būtų buvę palikta pasėdėti posėdžiuose?

Problema yra daug svarbesnė ne kaip sudaryti "visus atstovaujančių" organą, bet kaip padaryti jį kuodarbinesnį ir našesnį, suorganizuoti jo darbiui paramą bei talką kituose kėdėse, ir kur daug pajėgių žmonių sugužėjo. Vadovaujantį organą mes turime. Jokio kito nereikia ir joks kitas yra neįmanomas, o jei kieno ambicijos leidžia šiuo darbyne iškarščių pradėti destruktivias machinacijas, tenka tik apgaleistauti. Nemanytume, kad tos machinacijos ar spaudoje paleidžiamos antelės apie "pajėgių veiksmų konferencijas" sudarytų rimtą pavojų VLIKo autoritetui, tačiau atestacija kaikiuriems žmonėms gaunasi apgailėtina. Ar ne geriau kiekvienam likti tar-

nauti ten, kur tarnauja, dirbti, ką dirba, o jei dar pajėgia—dirbti Lietuvai. Mes nemanome, kad kas nors galėtų daugiau padaryti, jei gautų kokio organo nario titulą, negu be jo. Darbo yra. Jei kas ką nuveiktų ar užsimotų pozityvaus — nei kiek neabejojame — galėtų tai veikti ir vyriausiojo organo vardu, o jei rūpi ne darbas, bet tuščia pozicija, lietuviškoji visuomenė šito nevertins ir nebus jokių alkūnių.

Pabaigai mes dar norėtume kreiptis į mūsų mieląją "Nepriklausomą Lietuvą". Šioje pusėje Atlanto apie kalbamąjį "didelį įvykį" paskelbė ji pirmoji, išspausdindama savo Nr. 8 (202) "tulo" korespondento pranešimą: "Naujienos iš Laikinosios VLIKo sostinės", o sekančiame Nr. parasykandama tai dar viena korespondencija "Anglijos lietuvių pradėjo politinį spaudimą". Tiesa LRS ten neminima, tačiau kalbama apie "susiariusį branduolį", kuris VLIKo "neklaužadoms" pastatęs tulį nemalonių reikalavimų, o kitam numerį kalbama apie "diskusijas bei nutarimus ir reikalavimus" ir visur pabrėžiamas didelis kritizicizmas VLIKo atžvilgiais. Pastebėtina dar, kad ELTA pareiškimo LSR reikalo "NL" iki šiol visai neišspausdino. Tai įsidėmėtini dalykai.

"NL" jau ne kartą mums prikišo, kad, esą, mes kaišiojame baslius į jos ratus. Nesigėrime mes tais ratais ir su jokiais basliais neušimame. Tedarda savais keliais. Mes turime daug rimtesnio darbo, tad net į jos priekabius neregaujame. Ir šį kartą mes norime ją paklausti net ne savais žodžiais, bet "Vienybės", kuri Nr. 11, trumpai paminėjusi tą "korespondenciją", rašo: Korespondentas - anonimas neatsakingas. Bet iš Nepriklausomos Lietuvos redaktorius būtų tiesiog įdomu išgirsti, ko buvo norėta panašia korespondencija pasiekti?

Nuo savęs dar tik paklaustume ar redaktorius išspausdino ją tik džiaugdamasis, kad štai ir man parašė toks žymus žurnalistas, ar ta korespondencija atitinka redaktoriaus nusistatymą VLIKo atžvilgiu, kaip tai rodo jau paskirta laikraščio pirmojo puslapio svariausioji viet? Mes manome, kad Kanados lietuviškoji visuomenė iš "visus atstovaujančio" laikraščio šito atsakymo turi teisės laukti. O jei pono redaktoriaus partijos atstovas iš VLIKo ruošiasi pereiti į "Santarvę", tai taip pat reiktų pasakyti. Tik mes tuo abejotume.

Morrisonas lankstosi Maskvai ir Peipingui

Praeitose savaitės pradžioje pasakė savo programinę kalbą naujas britų užsienio ministeris Morrisonas. Pagrindinė jo tezė, kad D. Britanija visus nesuspriktus norinti išspręsti derybų kelių, susipratimo, bet ne prievartos priemonėmis. Jei kas bandysia nukreipti nuo derybų, ir bandysia nuraminimo siekti jėga, D. Britaniją rasią pasirodusią ginti "reikalą, kuriuo mes tikime".

D. Britanija norinti rasti sprendimą, kuris išlygintų Rytų ir Vakarų nesutarimus, tiek Europoje, tiek Azijoje. Nei Korėjoje, nei Vokietijos problemos negalėtų būti išspręstos atsijusios nuo visų pasaulinių problemų, su kuriomis jos eš supintos. Korėjoje karui užbaigti dabar ešas kaip tik psichologiškai patogus momentas. D. Britanija esanti pasirodusi atnaujinti normalius santykius su Kinija, nes pripažįstanti tautoms teisę pasirinkti sau patinkamą režimą. O kinų tautai ešas simpatijų ne tiek Azijoje, bet ir

Pareiškimai dėl pajamų mokesčio

Balandžio mėnėsis Kanadoje yra laikotarpis, per kurį reikia mokesčių įstaigoms įteikti pareikšimus apie 1950 m. pajamas. Šitie pareiškimai turi būti įteikti iki balandžio 30 d. imamai. Jų neįteikęs, gali būti baudžiamas pinigine suma, lygia 5% išpau-

lancijų mokesčių. Pajamų pareiškimams yra dvejopų formų lapai, kurie gaunami visuose paštuose: T. 1 Short Form ir T. 1 General Form. Pirmąją formą turi užpildyti gyventantieji iš algų bei atlyginimo už darbą, o antrąją — laisvų profesijų žmonės, verslininkai, ūkininkai ir pan.

Užpildant T. 1 Short Form reikia pridėti visų darboviečių, kuriuose tik per tuos metus dirbta,

pažymėjimus, įrodančius, kiek uždirbta. Tuos nustatytos formas pažymėjimus yra įpareigotos duoti visos įmonės ir paprastai iš anksto paruošia.

Kaip pareiškimo lapą užpildyti, yra nurodyta joje pačioje. Nuo apmokestinamos sumos galima atimti gydymosi išlaidas, jei jos nemažesnės kaip 4% neto pajamų, ir karitatyvoms organizacijoms paauktas sumas, kurios betgi negali prašyti 10% visų pajamų.

Nesugebantiems pareikšimus užpildyti, gelbi mokesčių įstaigų tarnautojai, ypač, jei kreipiamasi ne paskutinėmis dienomis, kai būna didelis susigrūdimas. Tad ir mums lietuviams vertėtų paskutinės dienos nelaukti.

IRANO NAFTA

Kai pereito mėn. pradžioje Irano parlamentas nutarė nacionalizuoti naftos šaltinių eksploatavimą bendrove, kurioje 53% akcijų turi britai, D. Britanijos vyriausybė kovo 14 d. pasiuntė Iranui protesto notą, įrodinėdama, kad tai nelegalus veiksmas, nes vienašališkas atsakymas nuo tarptautinių išpareigojimų. Iranas protestą atmetė, teigdamas, kad tai jo vidaus reikalas, su kuriuo D. Britanijos vyriausybė nieko bendra neturinti. JAV valstybės sekretoriaus pavaduotojas McGhee, apsilankęs Irane, padarė išvadą, kad nacionalizaciją su-

laikyti jau pėrvėlu. Dabar britai turi stengtis sudaryti naują sutartį, pagal kurią ta pati bendrovė galėtų Irano naftos gamybą testuoti ir ją prekiauti. Vilčių tam yra, nes ir premjeras Ala pareiškė, kad Iranas turis vilčių, kad

geri santykiai su D. Britanija nepairsi.

Šiaip Irane padėtis apsimta, karo stovis Teherane jau atšauktas, bet dar paliktas naftos šaltinių rajonuose.

Tuo tarpu Vašingtone šį pirmadienį prasidėjo britų ir JAV diplomatų pasitarimai, kaip Iraną išlaikyti vakariečių sferoje, neleidžiant ten įsigalėti ir naftą užvaldyti Maskvai. Nacionalizacijos trukdyti nebeįmanoma, bet rūpinamasi tik, kad nafta tektų vakarams. Kad rusai Irane neįsigalėtų, norima veikti remiant krašto ūkį bei padedant atstatyti politinę rimtį.

— Berlynas. — Gen. Guderianas parašė knygą "Taip neis", kurioje įrodinėja, kad Vokietija prieš bolševikus nekariaus tol, kol nebus pripažinta lygia su kitomis tautomis.

JAV surašo komunistus

Pagaliau paskelbta, kad JAV komunistų surašymą pradeda balandžio 23 d. ir jis truks apie pusę metų. Jis paremiamas šiuo metu Vidaus Saugumo Aktu, kuris numatė surašymą visų komunistinių organizacijų narių. Tokių organizacijų ešą apie 100. Kadangi komunistų organizacijos savanoriškai registruotis atsisakė, jos bus surašytos prievarta. Reikalas, sako gen. McGrath, išplaukia iš komunistų pareiškimo, kad, karo su sovietais atvejį, jie ešą pasiryžę trukdyti JAV karo mašiną ir remti Sovietų Rusiją.

FBI viršininkas J. E. Hoover pareiškė, kad JAV komunistų ešą žinoma 43.217 ir kad tai 5-oji kolona, pasiryžusi sabotuoti.

Šnipai nuteisti mirti

Julius Rosenbergas, elektros inžinierius, ir jo žmona Ethel, kaip atominės paslapties išdavikai ir šnipinėjimo tinklo vadai, nuteisti mirti, vykdymui paskiriamą gegužės 21 d. Trečias šnipas Morton Sobell nuteistas 30 m. kalėti, Rosenbergienės brolis Dovydas Greenglass nuteistas 15 m. kalėti.

Tai nariai tarptautinės šnipų organizacijos, kurioje buvo ir garsusis Fiuchs ir Filadelfijos biochemikas Harry Gold. Pastarasis yra gavęs 30 metų kalėjimo. Visų vadai ir tvarkytojai buvo rusai Anatolius Jakovlev, kuris paspruko.

Radio stotis laive

JAV rengia galingą radio stotį laive. Tokia plaukiojanti pirmoji radio stotis pradės veikti liepos mėnesį. Jei pasirodys, kad tai veiksminga priemonė, bus pastatytos dar 4 tokios stotys, kurių pagalba JAV radio stotys apjuos visą žemę.

Tuo būdu manoma daug paprasčiau — neprastant kitų kraštų leidimo statyti savo stotis su "Amerikos Balso" programomis ir lengviau kovoti su sovietine propaganda.

Sv. Tėvas pasisakė prieš ginklavimąsi

Kalbėdamas 11 kraštų 25 delegatams, suvažiavusiems į Sąjūdžio Pasaulinei Federalinei Valdžiai Sudaryti kongresą, Sv. Tėvas balandžio 6 d. pareiškė, kad jų siekiama federalinė pasaulio valdžia būtų naudinga jau vien tam, kad galėtų padaryti galą ginklavimuisi, kuris po kokio tužino metų tautas paliksiąs nuolatins ir pavargusias.

SAVAITĖS ĮVYKIŲ APŽVALGA

Korėjoje prasidėjo dideli įvykiai. MacArthuras ties 38 paralele nesustojė, kaip buvo laukiama, bet balandžio 3 d. savo kariuomenę pasiuntė pirmyn ir per savaitę nužygiavo arti 20 mylių į šiaurę nuo 38 paralelės.

Tai atsitiko nelauktai. Tuo pat metu, kai pasaulio spauda ir vyriausybės atstovai svarstė tą aktualų klausimą. Britai reikalavo, kad, prieš peržengiant sieną, būtų pasitarta visų kovose dalyvaujančių valstybių. Kad MacArthuras apsisprendė nieko nelaukti, betgi nūlėmė, matyti, gautos naujos žinios, kad jau senai ruoštoji raudonųjų ofensyva netrukus turi prasidėti. Jis nusprendė išardyti suorganizuotą kumštį pats puldamas. Tai labai primena Vokiečių štabo sprendimą, kai 1944 m. gale jie vad. Rundstedto ofensyva nesekmingai bandė išardyti Eisenhowerio kaupiamą smogimo kumštį Flandrijoje.

JT kariuomenė žygiuoja prie raudonųjų telkinių rajono Chonwon-Kumhawa-Hwanchon trikampy. Raudonieji paskutiniu metu pratęsė savo telkinius į vakarus nuo Haeju ir Kumchon. Kitas jų telkinys yra į šiaurę nuo Hanton upės. Iš viso jų ešą per 500.000 — 63 divizijos. Žygiuoja ne vien amerikiečiai, bet ir britai, kanadiečiai, australai, turkai ir kt. Stambių mūsų dar nebuvo. Galimas dalykas, jie įvyks šią ir sekančią savaitę.

Ar MacArthuras žygiuos ir toliau, jei jam pasisektų šiuos telkinius sutriuškinti, galima abejoti. Greičiausia tai tik priemonė išvengti puolimui. Artėti prie Mandžiūrijos sienos ištikrųjų pavojinga, o ant jo jau iš visų pusių šaukia. Vos aprimo balsai dėl jo politinio pareiškimo, siūlančio raudonųjų vadams paliaubas, vėl kilo audra dėl vieno jo laiško, kurį parlamente perskaitė respublikonų vadai I. W. Martin, protestuodamas, kad generolas varęs savą atskirą politiką, kuri prieštaraujanti JAV Tolumųjų Rytų politikos linijai. Mat, MacArthur ten aiškina, kad jis ginklu vedas tikrąjį karą prieš komunistų sąmokslą užgrobti pasaulį. Jie nusprendė pirmiausia pavergti Aziją, pasiremami Europos pramonės, apginkluoti tas neišsėmiamas mases žmonių ir su jomis pavergti visą pasaulį. Jei Azijoje jie laimėtų, sako generolas, dabar Europoje diplomatų žodžiais vedamas karas virstų ginklų karu. O kad jie čia nelaimėtų, reikią Kinams sukurti antrą frontą paleidžiant iš Formozos Ciangkaisėką.

Pastarasis siūlymas ypač sujaudino britus, kurie bijo, kad MacArthur šalininkai neprivers JAV pakeisti politikos Formozos atžvilgiu, nes pasaulinio karo grėsmė dar labiau padidėtų. Britai jau net pradeda reikalauti MacArthurą pakeisti, JAV respublikonai šaukia pakviesti jį pasiaikinti parlamente, o Trumanas svarsto su patarėjais, kaip jį disciplinariai suvaldyti ar nubauti. Bet reikalas ne toks paprastas, nes jis ne JAV, bet JT vadas ir Triegve Lie dar tik prieš vieną dieną tai pabrėžė, matyt, bijodamas, kad Vašingtonas jį remia.

Padėtis darosi įdomi, o Mac Arthurui ir tam erzely tenka kariauti. Gerai dar, kad jį supa generolai, bet ne diplomatai.

Sovietų Rusija JAV spaudos pranešimus, įelektrinusius visuomenę, kad Mandžiūrijoje ešą kaupiamos ne tik kinų, bet ir rusų jėgos, demantavo. Mandžiūrijoje nesą nei tų 3000 lėktuvų, kurie minimi, nei jokių karių. Mac Arthur aviacijos viršininkas tu gaudydo neneigė, tik pareiškė, kad jo aviacija esanti pasirodusi mušti priešą betkur.

Iš Indokinijos sekmadienį buvo paskelbtas triukšmas, kad ten įsiveržė batalijonas kinų. Tačiau jie greit vėl pasitraukė, kaip tik pasirodė prancūzai ir tebėra neišaiškinta ar tai buvo reguliari kariuomenė ar partizanai.

Izraelio-Sirijos seni nesutariai ir ginčai dėl sutartimi nustatyto pasienio demilitarizavimo, po eilės incidentų, privėlė prie atviro konflikto, kai praeitą savaitę Izraelio aviacija bombardavo Sirijos dalinius, nepasitraukiančius iš demilitarizuojamos teritorijos šiaurėje ir pietryčiuose nuo Galilejos ežero. Į konfliktą įsikišo JTO komisaras. Jo tolimesnė eiga dar neįsyrškėjo.

Albanijoje vyksta neramumai, bet tikslėsiu žinių apie tai nėra, nes jokie užsienio žurnalistai neįsileidžiami. Siek tiek gaunama žinių tik per diplomatus. Sakoma, kad prieš Hoxhą valdžią, remiamą Maskvos, kelią maištą jo politiniai priešai, kraštan grįžę politiniai pabėgėliai.

Tito pagaliau ryžosi ir formaliai kreipėsi į JAV, D. Britaniją ir Prancūzijos vyriausybės, prašydamas pagalbos — ginklų ir karinių reikmenų. Jis taip pat siūlo Graikijai ir Turkijai sudaryti gynybos sutartį.

Paryžiaus konferencija šeštą savo darbų savaitę pradėjo su mažą pažangą. Tiesa, abi pusės savo siūlymus performulavo, tuščių kaltinamųjų kalbų jau nebeklausoma, svarstomi konkretūs klausimai, bet nesutarimų dar daug ir Gromiko, nors ir nusileido savo siūlymą kitaip sureduoduodamas, bet ir kitokiame formulavime siūlo tuos pačius dalykus. Vis dėlto nuotaikos yra drabingesnės. Vakariečiai dar nori išgauti sutikimą, kad būtų persvarstytos taikos sutartys su eile valstybių.

JAV jaučia didelius ūkinius sunkumus ryšy su kariniais užsimojimais ir pradeda svarstyti, ką reikės daryti, kai 1952 m. balandžio 1 d. pasibaigs Marchallo planas, kur reikės dėti gaminius, kad nesustotų pramonė. Keliamas naujas plano siūlymas. Jis turėtų apimti paramą Europai ir Azijai. Valstybės departamentas spaudžia parlamentą nutartu duoti Indijos prašomus 2.000.000 tonų kviečių, nes toks vilkinimas labai kenkia JAV vardu Indijoje ir visoje Azijoje.

Prancūzijos prezidento kelionės tiesioginis tikslas JAV ir Kanadoje neskelbiamas. Sakoma, kad tuo būdu tvirtinami tautų ryšiai. Bet ir užsienių r. ministrėsis jį lydėjo ne be reikalo. JAV prez. Auriol išbuvo 7 d., o Kanadoje 5, be Otavos aplankydamas Torontą, Quebec ir Montreallį, iš kurio po praeto sekmadienio priėmimo iškilnių išvyko namo.

Kanados statistikos biurui paskelbus, kad per vasario mėn. pragyvenimo indeksas pašoko 4.5 punkto, pasiekdamas 179.7, kilo didelis susirūpinimas ūkiniais ir socialiniais klausimais. Darb. unijos reikalauja įvesti kainų bei atlyginimų kontrolę ir primokėjimus už maisto produktus, kad jie nebekiltų.

Kitas didelio dėmesio kelias klausimas yra su balandžio mėn. pasibaigianti namų nuomos kontrolė. Ją nuo gegužės mėn. 1 d. perima provincijos, kurios dabar ruošiasi paskelbti atitinkamus įstatymus, Ontario parlamentas sudarė 7 komisiją, vadovaujamą darbo ministerio, kuri paruoš projektą. Numatoma leisti bent kiek pakelti nuomas tų namų, kurie kontroliuojami nuo 1941 m., bet taip pat paimti kontroliuoti ir kaikiuriuos tuos, kurie 1947 m. įstatymo nuo kontrolės buvo atleisti.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

SAVAITRAŠTIS

Redaguoja Kolektyvas. Redaktorius Dr. A. Šapoka

Leidžia Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija
Published by Lithuanian R. C. Cultural Society of CanadaPrenumerata Kanadoje ir JAV metams \$4.00, pusmečiui \$2.50
Kituose kraštuose metams \$4.50, pusmečiui \$2.50Įmokejė nemažiau \$10.00 skaitomi garbės prenumeratoriais
Adreso pakeitimas 25 ct. (smulkiais pašto ženklais)

941 Dundas St. W., Toronto, Ont. Canada. Telefonas EM 3-4265

IEŠKAU GYVENIMO DRAUGĖS

Pati ne rankovė — nenuardysi!

Pagrindinė tautos gyvybingumo, laisvės yra šeima. Šeimos tautinį susipratimą, tvirtumą ir pastovumą yra laida tautai augti, tvirtėti, nes ateinantį kartą rodo tautos ateitį. Romos imperijos žlugimas yra daugiausia rišamas su šeimos supuvimu. Nebereikalo dabar Amerikoje pasigirsta balsų prieš įsigalintį persiskyrimą, kurie Amerikai yra pavojingesni už atominę bombą. Mūsų kaimo sveikas tautinis šeimos nusiuteikimas visą laiką buvo mūsų tautos gyvybės šaltinis. Mūsų tauta sunkiausiais ir gražiausiais laikais ant savo pečių nešė mūsų kaimo šeimą, iš kurios plaukė knygnešiai, savanoriai, inteligentija ir mūsų tautos varietojai. Šiandien, pačiu sunkiausiu mūsų tautos metu, daugiausia mūsų kaimas kelia okupantui susirūpinimo, nes iš jo lietuviškumą tik su širdimi gali išplėsti.

Dar mokyklos suole būdami, mes smerkėme Lazdynų Pelėdos "Klaidą" ir Vaizgantą "Vėžius", kad jų veikėjai, sunkiu tautos istorijos metu, susigundę rusaičių ir lenkaičių sijonai. Jiems rengėme literatūrinius teismus ir pasmerkėdavom nesigalintį. Šiandien mūsų tauta pergyvena kruviniausią istorijos momentą, o ar pas mus nėra Lazdynų Pelėdos jonačių? I lietuvišką šeimą įsimašė netik daugelis tautų, bet ir rasių. Mes turime vokiečių, rusių, lenkų, prancūzių, italių, belgių, norvegių, austrių ir tt. ir tt., net kiniečių, indėnių ir negrį. O mes pasiryžę atkurti Lietuvą, o ne naują biblišką Babelio bokštą statyti!

Meilė lieka meilė, bet iš sveiktutės nepadarysi geros lietuviškos šeimos. Stebėmės, kad vyras patenkintas, kad žmona švebel-džiudama išstaria lietuviškai "Liaba dėna". Tai ne sulietuvėjimas, nes iš jos neišplėsi savo krašto meilės ir ilgesio. Prisiminkim mūsų gražiąją pasaką "Eglė žalčių karalienė".

Neblogos žmonos yra lietuvaitės. Lietuviškos motinos garbė, pastovumas ir pasiaukojimas yra gana ryškūs mūsų istorijoje. Greta mūsų karžygio visoje sa-

ties taške, amerikiečių politinės organizacijos apsisprendė federaciją stipriai remti. Numatoma, jog federacijos nariams bus pavesta dar labiau sutvirtinti antikomunistinę informaciją.

Dar šių metų pradžioje IFFJ Amerikos regiono skyrius prašė perduoti lietuviškai spaudai šį jo kreipimąsi į lietuvių laikraštinius, kuris tačiau dėl labai apgailėtinų priežasčių net nebuvo paskelbtas.

"Tarptautinė Laisvųjų Žurnalistų Federacija, glaudžiai bendradarbiaudama su Laisvosios Europos Komitetu, įsteigė savo skyrių Amerikoje. Jo tikslas būtų padėti persikėlusiems iš anapus geležinės uždangos žurnalistams ir rašytojams čia įsikurti. Mes darome viską, kad surasti mūsų nariams ir nenariams žurnalistams bei rašytojams darbo šiam krašte, todėl turime turėti reikalingus duomenis..."

Tikimasi, jog Naujorke susirgančią žurnalista gaus iš tebegaliojančios LŽS-gos valdybos įgaliojimus atstovauti lietuvių žurnalistų interesus minėtoje organizacijoje iki LŽS-gos valdyba bus perrinkta. Tai būtų greičiausias ir nuosekliausias būdas lietuviams žurnalistams įsikurti ir organizacijai, kuri yra pasiryžusi jiems padėti ir kurią amerikiečiai ir angliai laiko pabėgėlių žurnalistų kaip ir profesinės organizacija ir nori panaudoti svarbiu darbu.

Aim.

Jupiteri, tu pyksti, nes neteisis esi

Straipsnyje "Sūviai be taiknio", "TŽ" Nr. 6-59 terūpėjo pagvildinti mūsų politinės informacijos ir propagandos menkumą, pradedant Vokietija baigiant papuas žeme. Tos srities veiklai čia ypatingą svarbą JAV, kuriose yra apstus skaičius nubirusių lietuvių ir nūdien lemianti tarptautinė politinė persvara. Tame straipsnyje neturėjau garbės linksniuoti Kosto ar Constatine Jurgėlos, išaukti akmenėlių svaidymui su asmeniškais prierašais.

P. Jurgėla, straipsnyje "Sūvis pro šalį", "TŽ" 1951. III. 1, pačioje pradžioje pasisako: JAV gimes, ten auklėtas, politiniame gyvenime nenaujokas, advokatūrą praktikavęs ir tt. Tačiau, kai skaitai nam skirtus pašais žodžius — "Pakviečia pokalbiui neseniai atvykęs europietis, surengia tikrovę su prasimanymais ir tt." — norisi pasakyti: Jupiteri, tu neteisis, nes pyksti ir tuščia žodžiais.

Mes neturime organizuotos informacijos ir propagandos

LAIC vedėjui nepatinka ir jis pyksta, kad tiesiog jam nebuvusios pateiktos pastabos. Menu, kad tokios pastabos LAICui yra žinomos ne vien iš veiksmų, kurie pateikia medžiagą, bet ir iš pačių įstaigos kūrėjų. Ar tas "žinojimas" yra ką gero davęs? Pagaliau pats vedėjas sutinka, kad kaipurie klausimai jo neliečia. Žinome, kad lietuviškos politinės informacijos ir propagandos srityje yra tam tikras išskydymas, kuris negali būti pateiktas joms asmeniškais poleikais ar užgaidomis.

LAIC vedėjas, ginčydamasis dėl įvairių smulkmenų, nusiuria ligi nesąmonių: Evangelijos redagavimo, patarimo naudotis "Who's Who in America". Tikiu, kad LAIC vedėjas skaito neblogesnius amerikiečių leidinius už "LB", tačiau ten užtinka supažindinimą su autoriais.

Visai nemalonu, kad LAIC vedėjas teigia: "Koks "paralelizmas" gali būti tarp privatinės Amerikos piliečių koalicijos ir svetimos valstybės Pasiuntinių bės leidinių?"

LAIC vedėjas mano, kad galima vadovauti antisovietinei akcijai Lietuvai išlaisvinti neperguvenus bolševizmo. Jis mane laiko neišmanėliu, dvejus metus gyvenus amerikietiška gyvenime, o nesuabejoja, kad galima būti kompetetingam Lietuvos reikaluose nepažinus pastarųjų jos pergyvenimų, nuo jos atokiau buvus, su jos reikalais nesuig gyvenus ir bolševizmo nelytėlėjus? Bloga, kad LAIC vedėjas su panieka žiūri į "europietį", galbūt pamiršdamas, kad Lietuva yra Europos dalis. Dar blogiau, kad politinės kovos metu tariama, kas gali būti bendro tarp "privatinės Amerikos piliečių koalicijos ir Svetimos Valstybės Pasiuntinių leidinių?"

Kanada ruošiasi komunistus deportuoti

Kanados parlamentas šiuo metu svarsto ir principę priėmę įstatymą, praplečiantį pilietybės atšaukimą naturalizuotiems piliečiams.

Pagal 1947 m. įstatymą pilietybė gali būti atimama už valstybės išdavimą bei maisto kėlimą. Naujasis įstatymas šita praplečia, taikydamas visa tai pasireiškiančiai komunistinei veiklai. Pilietybė pagal naująjį įstatymą betgi galės būti atimama ne už komunistinius įsitikinimus bei marksizmo skleidimą, bet už veiklą, kuri galės būti laikoma tarnavimu svetimai valstybei. Tokių numatoma dvi grupės.

Pirmiausia tie, kurie iš Kanados išvyksta į komunistines valstybes ir ten lieka nemažiau 2 metų arba atsisako ištikimybės Kanadai, o antra galimybė — tiems, kurie teismo bus pripažinti nelajaliais dėl savo veiklos Kanadoje. Pirmasis atvejis palies pirmiausia daugelį jų jugoslavų bei ukrainiečių, kurie po karo išvyko į savo kilmės kraštus, nors daugelis jugoslavų jau nori grįžti. Gi apie ukrainiečius nėra jokių žinių, nes iš Sovietų Rusijos niekam neleidžiama išvykti.

Tuo tarpu dar nenustatyta ar naujasis įstatymas veiks ir atgal

"Kairė nežino ką daro dešinė". Todėl nenuostabu, kad mūsų politinė informacija yra suskudusi, o tolydžios propagandos mes neturime. Pirmiausia mes patys turime politiškai susiorganizuoti, kad organizuotume kovingas idėjas.

Vien informacijos neužtenka

LAIC vedėjas kratosi "propagandos" ir nori tenkintis informacija "ALT koalicijai rūpimais klausimais". Tuo atveju kyla klausimas: kur informacija Lietuvos reikalais?

Gerai organizuotos aktualios informacijos leidinių, neturime. Dėl "LB" anksčiau pasakytų žodžių čia nekartosiu. Jų teisingumą išpažysta ir LAIC vedėjas. Jo pobūdis neišskys. Jis negali būti informacinis, nes teiseina vos du kartus per metus ir pateikia atgyventos medžiagos. Tuo labiau jo negalima laikyti dokumentiniu, kad skelbiami prieš dešimtmetį pasirodę ir pasauliui žinomi dokumentai, atkaišyti kai kuriomis sąsiejų neturinčiomis nuotrupomis.

Viršelyje šūkiu dedama ištrauka iš Atlanto Chartos, kuri niekieno nevykdoma ir sąmoningai pamiršta. Tikiau, kad biuletenio redakcija gali surasti geresnį šūkį iš lietuviškos politinės buities. Visai nedovanotina, kad "LB" nepateikiama jokių duomenų apie nepriklausomą Lietuvą ir jos žemėlapią, kurie galėtų karoties kiekviename numeryje.

Tačiau blogiausia, kad "LB" pasigendama vedamosios idėjos, faktuose, įvykiuose pražūnoma. Įvykiai yra svarbūs, tačiau nemažesnis svarbos dalykas iš jų padaryti išvadą. Statistikos duomenys svarbus pagrindas, tačiau iš jų išvada geba daryti tik žinovai. Baugina mane ne tiek LAIC vedėjo tuščiažodžiavimas, kiek nesugaudymas, kurio tikslas "LB" besiekiąs.

Maža reiki: lietuvių tauta yra išnaikinama. Maža operuoti "faktais" išnaikinta: 0.5 ar 1 mil., trečdalis ar pusė tautos. Tuo šauksmu mūsų pavertame duris nevien mūsų kaimynams daryti išvada: iki teisingo sprendimo ir išlaisvinimo lietuvių, latvių ir estai bus išnaikinti, todėl lenkams reikės užleisti Lietuvą, Latviją, o Estijos uostas padovanoti rusams. Tuo atveju vokiečiai galės pasistūmėti į Rytus, atgauti Pamarį, Sileziją, Vak. ir Rytų Prūsiją be koridoriaus, o prancūzai galėtų išlaikyti Saar sritį turtingą angliai. Mūsų išnykimo vienodai laukia demokratai ir autokratai.

Gyventojų naikinimas Lietuvoje teikia moralinę ir politinę išvadą. Atrodo, kad ne vien "LB" redaktoriai, bet ir kitiems miške, t.y. faktuose, nebematantiems medžio — idėjos, vertytės pagalvoti ar jie patys geba daryti išvadą iš faktų ir nutylėti apie amerikiečių nelietuvių gebėjimą.

"LB" nedaroma išvada, siejanti moralinę genocidą — sritį — neužmušk žmogaus, tuo labiau nežudyk tautos. Toji konvencija

ar tik nuo jo paskelbimo dienos. Nenustatyta taip pat Britų piliečių deportacijos tvarka, kuriems pilietybės atskiro pripažinimo nereikalaujama.

Dėl grįžusių savo kraštan 3000 jugoslavų pastebėta, kad vienas jų transportas jau grįžta. Sudbury serbų draugijos pirmininkas Borovici dėl to pareiškė protestą. Esą, jie išvykdomi nukratę ir Kanados dulkes nuo savo padų, bet dabar grįžta. Jų kelionę apmoka Kanados komunistai. O grįžta jie tik dėl to, kad esą stalino šalininkai, antititninkai ir negalį Jugoslavijoje likti. Kanados valdžia esanti pernaivi, kad leidžianti jiems įvažiuoti ir padidinti antistalystinio elemento skaičių.

Indėnų teisių įstatymas

Eilę metų ruošto indėnų teisių įstatymo pagrindus Kanados parlamentas priėmė balandžio 2 d. ir pavedė komisijai jį detalizuoti. Naujasis įstatymas praplečia indėnų pilietines teises, o taip pat duoda daugiau teisių jų pačių administracijai. Numatoma leisti ir svaigiosios gėrimus pardavinėti rezervatuose, bet su sąlyga, jei sutiks provincijos valdžia.

GEDIMINAS GALVA

turėtų būti šūksniu ir priekaištu dar visai neatbukusiai sąžinei.

Politinė sritis visiškai nutyliama. Kodėl rusai naikina lietuvių tautą? Todėl, kad jie nori visai kolonizuoti Lietuvą. "LB" būtų pravartu tą klausimą vispusiškai paanalizuoti.

"LB" tik kaipda tepaliečia lietuvių tautos kovą už laisvę praeityje, o ypač dabar. Ne dokumentai, bet lietuvių tautos pasiaukojimas, jos pralietas kraujas už laisvę ir ryžinga jos valia prikelis iš vergijos Lietuvą, atsiradus sąlygoms. Šią kruviną tragediją reikia pavaizduoti laisvam pasauliui, kuris dabar tebetūpčioja, kaip ir mūsų informacija, ... tesitenkindama statistika. Vieno žmogaus nukankinimas yra tragedija, tūkstančio — milžiniška, o patiekiami skaičiai tebus statistika.

Todėl naiva galvoti, kad vien apsisiblausia, nemiklia informacija, pasenusių dokumentų skelbimu pasitarinama lietuvių tautai. O juk lešų nemažą dalį sudeda ir tie "europiečiai" lietuvių.

Politinė propaganda

Jos uždavinys visomis priemonėmis, sutelkiant veiklą, įtikinti skelbiamos idėjos teisingumą. Tebūnie man leista čia paminėti keletą vadovaujančių idėjų, kurios turi būti pakartotinais skelbtos:

Lietuva sovietų pavergta jėga. Įgyvendinti istoriniam imperiaлизmui, su vakariečių palaiminimu.

Lietuvių tauta naikinama krašte sovietams įsigalėti ir svetimašiais kolonizuoti.

Mongoliškai - bolševikinė tiranija siekia išrauti krikščioniškąją vakarietiškąją kultūrą ir pimesti rusiškai bolševikinę mechaniką.

Maža reiki: lietuvių tauta yra išnaikinama. Maža operuoti "faktais" išnaikinta: 0.5 ar 1 mil., trečdalis ar pusė tautos. Tuo šauksmu mūsų pavertame duris nevien mūsų kaimynams daryti išvada: iki teisingo sprendimo ir išlaisvinimo lietuvių, latvių ir estai bus išnaikinti, todėl lenkams reikės užleisti Lietuvą, Latviją, o Estijos uostas padovanoti rusams. Tuo atveju vokiečiai galės pasistūmėti į Rytus, atgauti Pamarį, Sileziją, Vak. ir Rytų Prūsiją be koridoriaus, o prancūzai galėtų išlaikyti Saar sritį turtingą angliai. Mūsų išnykimo vienodai laukia demokratai ir autokratai.

Gyventojų naikinimas Lietuvoje teikia moralinę ir politinę išvadą. Atrodo, kad ne vien "LB" redaktoriai, bet ir kitiems miške, t.y. faktuose, nebematantiems medžio — idėjos, vertytės pagalvoti ar jie patys geba daryti išvadą iš faktų ir nutylėti apie amerikiečių nelietuvių gebėjimą.

"LB" nedaroma išvada, siejanti moralinę genocidą — sritį — neužmušk žmogaus, tuo labiau nežudyk tautos. Toji konvencija

ar tik nuo jo paskelbimo dienos. Nenustatyta taip pat Britų piliečių deportacijos tvarka, kuriems pilietybės atskiro pripažinimo nereikalaujama.

Daug kas spėlioja, jog Stalinas nuolatinais gyvena Maskvos šiaurės vakarų priemiesty, kur yra žinoma, jog kiti oficialūs valdžios pareigūnai turi savo rezidencijas. Tačiau — tik spėliojimai ir niekas negalėtų parodyti to namo, kur Stalinas gyvena. Taipogi rusai nežino ar Stalinas vėl apsišvedė po antrosios žmonos mirties ar ne. (Dabar kalbama, jog Stalinas tikrai naujai vedė. Vert.).

Daugeliui Soviet. Sąjungos gyventojų Stalino vardas tėra žinomas kaip simbolis. Jo paties jie niekad nėra matę ir, savaime aišku, nematys...

Stalinas nesirodo paprastiesiems "mirtingiesiems"

Dažnai atvejais Maskvos Raudonojoje aikštėje įvyksta milžiniškos demonstracijos. Nuo Lenino mauzoliejaus verandos į jas kartais žiūri ir pats Stalinas. Deja, žygiuojantiems ir šaukiantiems: "tegyvuoj!... tegyvuoj!..." demonstrantams pertolimas atstumas pamatyti Stalino. Kiek nam yra žinoma, Stalinas niekad nėra vaikščiojęs Maskvos gatvėmis, niekad nėra lankęsis fabrikuose, kasyklose ar kolektyvinėse fermose — kolchozuose. Laikę karo, yra sakoma, jog Stalinas yra padaręs keletą kelionių "į fronto linijas". Ta-

Lietuvių tauta, istorijos raidoje, kovoją prieš rusiškąjį imperializmą už savo laisvę.

Nūdien lietuvių tauta aukojasi vesdama nelygią kovą prieš naikinančią sovietinę mašiną, kuri grėsia visam vakarietiškam pasauliui.

Lietuvių tauta siekia išlaikyti vakarietišką krikščionišką kultūrą ir atstatyti nepriklausomą Lietuvą.

Lietuvių tauta pelnė vakariečių pasitikėjimą ir visuotiną paramą.

Šios ir eilė kitų idėjų turi būti skelbiamos visam pasauliui, nuolat jas aiškinant, nurodant jog vakarietiškas pasaulis negali išlikti laisvas toleruojant kitų pavergimą.

LAIC vedėją gąsdina žodis "propaganda". Jam tuojau prisimena Dr. Goebbels, NSD, AP ir kitos nelemtybės. Jis pamiršta, kad propagandos institucijas turi ne vien diktatorinės valstybės. Jas senai turi kiekviena gerai organizuota valstybė.

Gaila, kad LAIC vedėjas taria: "Aš Goebbels niekad neskaiciau, bet esu studijavęs tyrinėjimo ir rašymo metodologiją..."

Ne tiek bloga Goebbels neskaityti, bet bloga norint informuoti ir propagandą vesti su tomis sritimis nesusipažinti. Maža ir susirpaznimo, net mokėjimo — bet reikia sugebėjimo. Ne titulai, bet darbai lemia: "Galima daug titulų turėti ir būti blogu muzikantu". Titulų vardijimas prisimena istorinį britų feodalą, kuris nuvykdavo atlinkyti jo išnaikint, nei vieno gyventojų nebeturinčios aplėistos grafijos, mandatui gauti...

JAV State department pasektorius Edward W. Barrett, 1951. III. 19, pareiškė, jog sovietai ir jų valdomi kraštai turi politinę

propagandą penkis kartus pajėgesnę už laisvojo pasaulio. LAIC vedėjas, būdamas State department sekretoriumi gal sakyti: Mr. Barrett, tokiais kalbomis, tardamas, kad mes blogi propagandos meistrai, Tamsta pažėdi JAV garbę. Gali man pasakyti, tačiau neskelbti viešai...

Politinės propagandos organizavimas

Anuomet, pirmojo pasaulinio karo metu, sukurtas Informacijos biuras Laussane, atliko didelį darbą, sutartinai veikiant amerikiečiams lietuviams ir lietuvių emigrantams. Tiesa, kun. Dr. V. Bartuška, gen. sekretorius, atsiminimuose: Lietuva kryžiaus keliu" aštriai poela pirmininką Dr. J. Gabrį. Kurį metų tie istoriniai ginčai užėmė Lietuvos spaudą apsaiki skilčių.

Nežiūrint to aštraus susikirtimo ir biuro dalyvių skirtingų veiklos metodų, apie jį byloja milžiniški tomai "Lithuanie Sous le joug allemand" ir eilė kitų leidinių. Tarkime anuomet šauktos tarptautinės konferencijos turėjo asmeniškų akstinių, bet jų organizatoriai buvo lietuviai ir pilnomis širdimis lietuviškumo. Tai buvo anuomet, kai Lietuvos vardas buvo nutrintas nuo žemėlapių...

Nūdien mūsų propaganda nesuranda vėžių. Dažnai toji sritis paliečiama pamirštant tarptautinės politikos pakitimą. Nūdien mums nereikalinga skelbti vien antibolševizmą, nes toje srityje atsiranda geresnių propagandinių už mus. Atėjo laikas suteikti krūvon visas lietuviškas jėgas ir priemones ginti šven tam reikalui: atlikti pareigą Lietuvai išlaisvinti. Tam reikalui turi būti sudaryta pajėgi institucija ar bent suderinta veikla visų informacinių ir politiškai propagandinių įstaigų. Lūkuruoti mes negalime, nes nūdienis laiko gaisrinimas tolygus nusikaltimui. Kartą turime ryžtis, veikti ir tuščiažodžiavimo antplūdį pašalinti.

MANO TREJI METAI MASKVOJE

Stalinas amerikiečio akimis

Sulietuvino PRANYS ALSĖNAS

(Tęsinys iš praeito nr.)

Is tikrųjų Stalinas yra buvęs nepakęstas daugelio, o daugelio asmenų, net buvusių jo labai artimų draugų, kurie, kalbėdami apie jį, slapta nuolat laikydavo kumštis sugniaužę. Žinoma, tie asmenys dabar yra arba ištrėmimai arba nužudyti. Gi dar milijonai žmonių — nuolat kenčia ir šiandien neišpasakojamą Stalino baimę...

Stalino asmeninis gyvenimas yra apdengtas labai nepermatoma paslaptingumo skraiste. Amerikiečiai ir kitų kraštų diplomatai, kuriems teko ilgiau ar trumpiau pagyventi Maskvoje, toli gražu, nežino kur Stalinas gyvena, nors dažnai jie mato tas nebyliąsias ir šaltas Kremlius mūrų sienas. Jei Kremlius tebestovi, kaip stovėjęs, tai dar nereikia, jog už jo sienų ir Stalinas gyvena...

Daug kas spėlioja, jog Stalinas nuolatinais gyvena Maskvos šiaurės vakarų priemiesty, kur yra žinoma, jog kiti oficialūs valdžios pareigūnai turi savo rezidencijas. Tačiau — tik spėliojimai ir niekas negalėtų parodyti to namo, kur Stalinas gyvena. Taipogi rusai nežino ar Stalinas vėl apsišvedė po antrosios žmonos mirties ar ne. (Dabar kalbama, jog Stalinas tikrai naujai vedė. Vert.).

Daugeliui Soviet. Sąjungos gyventojų Stalino vardas tėra žinomas kaip simbolis. Jo paties jie niekad nėra matę ir, savaime aišku, nematys...

Stalinas nesirodo paprastiesiems "mirtingiesiems"

Dažnai atvejais Maskvos Raudonojoje aikštėje įvyksta milžiniškos demonstracijos. Nuo Lenino mauzoliejaus verandos į jas kartais žiūri ir pats Stalinas. Deja, žygiuojantiems ir šaukiantiems: "tegyvuoj!... tegyvuoj!..." demonstrantams pertolimas atstumas pamatyti Stalino. Kiek nam yra žinoma, Stalinas niekad nėra vaikščiojęs Maskvos gatvėmis, niekad nėra lankęsis fabrikuose, kasyklose ar kolektyvinėse fermose — kolchozuose. Laikę karo, yra sakoma, jog Stalinas yra padaręs keletą kelionių "į fronto linijas". Ta-

čiau, be abejonės, jis tenai buvo matytas tik labai mažo skaičiaus aukšto rango karininkų. Eiliniai kareiviai jo niekad nematė ir nežinojo apie jo vizitus...

Mes, diplomatai, niekad nesame girdėję, kad Stalinas būtų kada nors sustojęs bet kuriame Maskvos viešbutyje ir jame pernakvojęs. Ir iš viso, nėra bet kokių duomenų apie Stalino bet kokias keliones krašto viduje. Tiesa, kartą jis buvo pasirodęs vienam trumpam akimirksniui, tarytum krentanti žvaigždė, sporto festivalyje, Dynamo Stadione, Maskvos priemiestyje. Tačiau taip trumpai, jog daugelis net nespėjo susiorientuoti, jog buvo atvykęs jų vadas...

Jo sakomos kalbos esti labai trumpos ir nedaugeliui žmonių tegirdimos. Jų tegali pasiklausyti tik Aukščiausiojo Sovieto ir komunistų partijos nariai. Niekad jo kalbų metu negali dalyvauti tūkstančiai žmonių, kaip dalyvauoda kalbant Rooseveltui, Churchillui, Hitleriui ar Mussoliniui.

Nežiūrint to, tame milžiniškame krašte, šeštoje viso pasaulio dalyje, Sovietų Sąjungoje, kiekvienoj didesnėj ar mažesnėje gyvenvietėje, Stalino vardas privalo būti žinomas. Milijonai Rusijos gyventojų, vis dėlto, sakosi jį mylį ir vadina savo "tėvu". Jo paveikslai kabo visose Sovietų įstaigose, mokyklose, partijos agentūrose, kolchozuose ir atskiurose komunistų namuose. Jo statulos — randamos kiekviename parke, geležinkelių stotyse, sporto aikštėse ir beveik prie kiekvieno viešo valdinio pastato. Vakariečiui, žinoma, sunku tai suprasti: kodėl taip yra? O is tikrųjų tai todėl, jog reikia gi parodyti, kad Sovietų žmonės daug "žino" apie savąjį vadą...

Stalino paveikslai įvairiose vietose kabojo itin daug metų. Jie buvo vis tie patys ir Stalinas buvo toks pat, atseit, nei sensantantis, nei jaunėjantis. Pasibaigus karui, Maskvos knygynuose pasirodė Stalino nauji portretai. Gyventojai, žiūrėdami į naujuosius portretus, buvo sukrėsti staugaus netikėtumo. Mat, Stalinas buvo atvaizduotas žilstelėjusiais

plaukais. Jie nustebė, matydami ir Staliną einant senyn.

Jokių žinių iš anapus

Kremlius sienu

Diena iš dienos juk Stalinas vis ką nors dirba, planuoja. Deja, apie jo darbus nieko neskelbiama. Jokių oficialių pranešimų, kaip tai priprasta JAV Baltųjų Rūmų, Kremlius spaudai neduoda. Retkarčiais pasirodo "Pravdoje" trumpučiai komunikatai, jog Stalinas priėmė kokį nors užsienio diplomatą ar dalyvavo Kremliaus suruoštame bankiete. Tai ir viskas. Jo atostogos Juodojoje jūroje, kurias jis šiuo laiku ypač dažnai turi, taipogi niekad neskelbiamos. Apie atostogaujantį Staliną užsienio diplomatai tesužino tik tuomet, kad jie nori gauti pas jį audienciją, o jiems pasakoma, jog Stalinas yra išvykęs iš Maskvos. Gi eiliniai žmonės — ir tiek nežino...

Mums, žinoma, atrodytų, jog toks gyvenimas yra "perkiatas" ir neįdomus. Tačiau Stalinui jis, matyt, patinka, nes jis savo gyvenimą ir darbą rikiuoja visuomet priešingai, negu mes. Stalino darbo valandos Kremliuje prasideda vėlai vakare ir baigiasi ankstyva rytmeti. Užsienių diplomatų pageidaujamus pasiuntymus jis visuomet skiria po 9 val. vakaro iki vidurnakčio. Niekad ankstyvesnėmis ar dienos valandomis.

Susitikti Staliną "akis į akį" nėra jau toks lengvas bei paprastas dalykas. Jis vizitų nemėgsta. Tačiau, jei pavyktų kada nors įsibrauti pas jį, įdomu, labai įdomu, pastidijuoti jo išvaizdą, manieras, paanalizuoti žodžius, nes tai reitai matomas žmogus pasaulyje.

Priėmimų metu, Stalinas visuomet mėgsta seną partijos uniformą: mundurą, be jokių pasižymėjimo ženklų ir "chaki" spalvos kelnės. Tik pokariniu metu, jis jau nuolat pradėjo dėvėti Sovietų Sąjungos maršalo uniformą, plačiais antpečiais, didelėmis raudonomis žvaigždėmis. Jo krūtinę jau puošia, nors vienintelė, bet auksinė, didoko formato, penkiakampė žvaigždė, kaip atsižymėjimo ženklas, suteiktas Sovietų Sąjungos herojui...

(Bus daugiau)

IVERTINKIME VISUOMENINĘ VEIKLĄ

Tautos pažanga reiškiasi per jos visuomeninę veiklą. Juo daugiau turi tauta savo narių, sugebantių pasiaukoti bendram reikalui, juo daugiau ji yra atsiekusi kultūros bei civilizacijos laimėjimų. Tokia tauta yra daugiau gerbiama ir tautų bendruomenėje.

Tautos, kurių veikimas tiesiškai tik siaurame kiauše šeimose ir smulkiose giminių bendruomenėse, laikomos laukinėmis.

Tautų tobulėjimas organizacija yra valstybė. Ji sukuria tautų, kurios nariai moka daug pasiaukoti.

Lietuvių tauta, jau prieš daug amžių sukūrė savo valstybę. Jos galybė reikėsi tik tais laikotarpiais, kuomet visą tautą buvo vievinga, centralizuota ir visi mokoje aukotis aukštesniam reikalui. Egoistiniai bajorų siekiai, veto, decentralizacija, negerbimas kitų nuomonės, privėdė Lietuvos valstybę prie iširimo.

Mūsų laikų nepriklausoma Lietuva irgi daug turėjo ydų. Visuomenė buvo išsiskaidžiusi į grupes, grupes, kurių kiekviena norėjo besąlyginio valdymo. Paimusi kuri grupė valdžią, kitas neteisėtai nustumdavo į šalį, neišnaudodama jų kūrybinio potencialo. Dėlto lietuvių tautos visuomeninė veikla, ypač paskutiniuosius laisvės metais, buvo apmirusi, be entuziazmo. Valdantioji grupė stengdavosi visuomeninę veiklą palaikyti dažnai dirbtiniais būdais, vadovaujantiems siūlydama „šiltas“ vėtelės ir tt. Šios „klaidelės“ privėdė prie to, kad ir daug idealistų liko pasyviais ir abejingais jautriose tautos problemose. Gi dalis visai nusigrėžė nuo visuomeninės veiklos.

Dabar mes esame visai kitokioje būklėje: mūsų tauta pavergta, netekusi nepriklausomos gyvenimo. Didelė tautos dalis išsiblaškiusi po įvairius kraštus, o pagrindinė tautos dalis neša sunkią kruviną našą savo tėvų žemei.

Vėl lietuvių tautos nariai turi daug daug aukotis, kad atsiektų nors tai, ką turėjo netolimojoje praityje. O tas kelias tai visuomeninė veikla.

Nė vienas lietuvis negali likti nušaliam, vien savo šeimos kiauše, smulkiam būrely draugų, beiekančių laimės pigiuose, materialiuose reikaluose.

Visuose pasaulio kraštuose esantieji lietuviai turi aktyviai dėtis prie visuomeninės veiklos. Šioji veikla turi reikštis per organizacijas. Neorganizuotas lietuvis lygus plytai, iškritusiai iš namo sienos, kurią visi mendo, spardo ir dažnai į „garbičą“ išmeta.

Visuose kraštuose, kur lietu-

viai gyvena yra ir lietuviškų organizacijų, kartais net per daug.

Tat būtina priklausyti vienai kurių organizacijų, kuri kam yra labiau prie širdies.

Dažnai tenka sutikti „divyrius“, kurie sakosi su didžiausiu pasigyrimu, girdi, „aš jokiai organizacijai nepriklausau. Man nieko jos neduos“. Mielas tautietie, ne organizacija tau turi duoti, o tu jai duok visa, ką gali.

Jei ir priklausai kokiai organizacijai, tai nelauk iš valdybos, kad ji viską dirbtų — o tu ir nario mokesį užmiršti apsimokėti — turėdama laisvą valandėlę galvok, ką nauja ir gera pasiūlysi sekančiame organizacijos susirinkime.

Jei neturi laiko, ypač naujuose kraštuose, pereidamas į sunkią fizinę profesiją, tai nors aukok vieną kitą dolerį bendram reikalui. Nežinau, kaip yra kituose kraštuose, bet Kanadoje nuolat vis daugiau tenka sutikti „divyrių“, kurie „nedalyvauja jokiaje organizacijoje“. Skaudus reiškinys, kad tokių „gudrių“ žodžių pasigirsta ir iš asmenų, turinčių aukštesnį išsilavinimą.

Dažnai skundžiamasi, kad vyksta ne prie širdies partinis veikimas, kad vadovaujantieji asmenys blogų ydų turi, esą garbėtroškos ir tt. Mielas, tautietie, tau kelias atviras (bent tremtyje) — visos organizacijos ir į visas jų valdybas; jei jauties kad gilesi daugiau ir gudriau nuveikti, prašom. Savo išmintingais patarimais, nuosirdžiu darbu gali pakreipti organizacijos veiklą tau pageidaujama kryptimi.

Tremtyje dirbančius visuomeninę veiklą lietuvius reik ne niekinti, kritikuoti, bet atiduoti tinkamą pagarbą. Jie yra tikrieji lietuvių tautos idealistai, kurie be užmokėsio, atiduoda tautai paskutinę savo poilsio valandėlę ir kartu dirba ir už jus nemėgstamą organizaciją. Jūs gi „gudriai“ pasakykite koks gi darbas galima nuveikti be organizacijos? Dalyvaudamas organizacijose palaikysite savo tėvų kalbą, papročius ir turėsite progos prisidėti prie atstatymo nepriklausomos Lietuvos.

Priešingai, tu, brolau, liksi vienišas tarp kitų tautų ir būsi jiems trąša arba patrankoms mėsa.

Gyvendamas svetimame krašte, tu matai kokia vieta tau palikta. Iš tos amžinos vergijos niekad, tu brolau, neišvaduosi, jei būsi neorganizuotas.

Materiališkai gal tu būsi ir pušėtinai apsirūpinęs, bet svetur moralinio pasitenkinimo tu neturėsi niekad, būdamas vienišas. Tat, broliai, pabuskit, ir stokite į bendrą darbą, tėvynė laukia!

Jonas Karka.

MINĖKIME LIETUVOS KRIKŠTO 700 m. SUKAKTĮ

1251 metais — t.y. prieš 700 metų — Lietuvos didysis kunigaikštis Mindaugas su savo šeima ir daugeliu lietuvių priėmė krikštą. Apsikrikštijęs Mindaugas pasiuntė delegaciją pas popiežių. Popiežius Inocentas IV 1921 metų liepos mėn. 17 d. raštu pareiškė, kad jis Mindaugą ir apsikrikštijusius lietuvius priima į savo globą.

Pirmoji lietuvių vyskupija buvo įsteigta Žemaitijoje, o pirmuoju vyskupu paskirtas vokiečių kilimo vysk. Kristijonas. Antroji vyskupija buvo įkurta Jotvingijoje (pietinėje Lietuvoje), o jos vyskupu buvo paskirtas ir Gniezno arkivyskupo įšventintas domininkonas Vitas. Kiek

vėliau pop. Inocentas IV, Mindaugą prašomas, iš abiejų vyskupijų sudarė Lietuvos bažnytinę provinciją, priklausančią tiesiog nuo Romos.

1253 metais vysk. Kristijonas, popiežiaus įgaliotas, Mindaugą vainikavo Lietuvos karaliumi. 1255 metais karalius Mindaugas gavo iš popiežiaus bulę, užtikrinančią, kad po Mindaugo mirties Lietuvos karaliumi bus karūnuotas jo sūnus. Vytauto ir Jogailos laikais buvo masinis Lietuvos krikštas, bet tai jau nebuvo pirmtasis Lietuvos krikštas, nebuvo mūsų tautos krikšto pradžia.

Tuo būdu jau Mindaugas, apsikrikštydamas ir priimdamas karaliaus karūną, pradėjo lietu-

vių tautos įjungimą į Katalikų Bažnyčią. Šie mūsų istorijos faktai yra labai reikšmingi. Lietuvos krikšto 700 metų sukaktis yra labai didelė ir svarbi sukaktis: juk esame ir lietuviai ir katalikai.

Todėl Kanados Lietuvių Katalikų Veikimo Centras kreipiasi į Kanados Lietuvių Kunigų Vienybę, į visas katalikiškas organizacijas, lietuvių parapijų klebonus ir kolonijų kapelionus, KVC vietos komitetus, taipgi į visus Kanadoje gyvenančius lietuvius, kviesdamas šią reikšmingą sukaktį kuo iškilmingiau ir turiningiau paminėti.

Kanados Lietuvių Katalikų Veikimo Centras

GEOGRAFIJA – STRATEGIJA – NAUJOJI GEOGRAFIJA

Besipiaudamas dėl derlingų slėnių ir kasyklų, žmogus išsimušė į visą 500 milijonų kv. kilometrų žemės rutulio plotą. Įsmeigė vėliavas pačiuose poliuose. Aplink pasaulį plaukė ir skrido — tikrai apvalus. Geografija skaitėsi išbaigtas mokslas.

Merkatorinis žemėlapis ir jo įtaka

Teisinga pasaulio vaizdą rodo globas. Bet dėl jo gaubtumo, dėl viso žemės ploto apimtys, palyginus mažame paviršiuje, daug techniškių kilčių padaro globus visiškai neparankų smulkmeniškos geografinės studijoms. Svarbiausia matematinės — kartografinės operacijos imanomos tik ant „planšetės“, globą užnešant ant plokščio paviršiaus, ant popieriaus. Sudaromė žemėlapis. Tačiau, kaip fiziškai neįmanoma išploti rutulio kevalą ant plokštumos, jo nesudaržius, taip ir gaubta žemės paviršius niekaip negalima nupiešti plokštumoje, išlaikant visus geometrinius santykius. Stengiantis išsaugoti reikalingiausius, privalumus, bandytos įvairios projekcijų sistemos.

Flamandų kartografo Merkatoriaus 16 šimt. sudaryta projekcija svarbiausius jo laikų reikavimus žemėlapiui pakėnciamais išsprendė. Jo žemėlapiu pagrindas ekvatorius, vad. projekcinis centras eina išilgai pusiaujų. Tolimesnis pasaulis dėl to nukentėjęs. Pav. Grenlandija ten didesnė už Pietinę Ameriką, o ištikrųjų yra devynis kartus už ją mažesnė. Ašigalių tam žemėlapyje visai nebuvo. Keturi šimtus metų šio plokščio keturkampio žemės paveikslas vaizdas kalbės ir galvas kartoms. Ašigalius ir legendą apie rutulį bei dvi jo puses turėjo papildyti kitas po-

puliarius žemėlapis — du skrituliais šalia vienas kito. Šamonėję šiai režė dviejų atskirų pasaulių vaizdą ir psichologiniai skiepinio didžiausios distancijos iliuziją tarp tų pusrutulių.

Merkatorius žemėlapis monopolistiškai viešpatavo. Iki paskutinių laikų jis buvo lyg rankena jūrininkams, karo vadamams, geopolitikams ir geografams. Jo ejo istorija. Amerikos izoliacinizmas buvo irgi psichologinis padarinys senoviškos pažiūros į žemę. Nuomone, kad vakarinis pusrutulis saugiai izoliuotas, kad supantieji okeanai sudaro gigančių neperžengiamą užtvartą, pagal amerikiečių vaizduotę atrodė negincijama. Tik siaubingos paskutinio karo įvykių pamokos padėjo aiškiai suprasti skirtumą tarp tikrojo žemės apvalumo ir iki tol vartotų žemėlapių sudarytos iliuzijos.

“Didysis lankas”

Išplėtus orinį susisiekimą transkontinentinėmis linijomis, aeronautikoj labai svarbus “metras” pasidarė taip vad. didysis lankas. Tai betkoks lankas apie žemės rutulį, dalinantis jį į dvi lygias dalis. Tokį lanką visada galima apjuosti taip, kad jis kirstų du pasirinktus taškus. Trumpesnioji šio lanko dalis, jungianti tuos taškus (pav. Naujorkas — Londonas), duoda artimiausią atstumą tarp jų.

Strategija pagal “merkatorių”

Kai vokiečiai įsiveržė į Norvegiją, jiems trumpais peršokimais: Islandija — Grenlandas — Bafinas, buvus tuo laiku visai neapsaugota alėja — didysis lankas — į Winipegą, maždaug visos Š. Amerikos žemių masų centro. Salia to per Njufundlandą įsibraunant į Kanadą iš kranto. Tačiau jie neįėjė toliau ir, amerikiečiams įlindus į Grenlandiją, paskui prisidėjus prie britų Islandijoje, buvo paimti ant kylio. Neatkreiptas vokiečių dėmesys ir tai, kad Alaska arčiau prie Spicbergeno, kaip Azorai prie Maine, JAV. Toks žymus geopolitikas, kaip gen. Haushoferis, Hitlerio erdvinių idėjų įkvėpėjas, buvęs prištis prie minties, pagal tipišką Merkatoriaus žemėlapią įtaką, kad Amerika guli užpakalyje Eurazijos sferos ir, išvis, pirmą planavimą sutvarkyti tik senąjį pasaulį.

Tikrai pramušė per šalį japonai. Amerikonai Pearl Harbor skaitė Maginot liniją savo kontinento centrui iš Pacifiko. Japonai tai nuomonei pritarė. Jie, sukurdamai klasišką pasaulio istoriją, ten ištaškė Amerikos laivyną (1941. XII. 7.). Vėliau pasiuntė dideles invazines pajėgas prieš Havajus, tik šalutinį smagali nukreipdami link Alaskos. Šioj kryptij, prie Dutch Harbor, Aleutų salyne, sutikę negausų lėktuvų pasipriešinimą, užėmė vos porą menkiausių salų. O ištikrųjų Amerikos Achilo užkulnis ir buvęs čia — Dutch Harbor, Alaską. Projekcija centruota šiaur. vakarų Pacifiką rodo, kad ne Pearl Harbor, o Dutch Harbos guli ant didžiojo lanko Tokio—Seattlės (Amerikos kranto vidurys). Pearl Harbor turėjusi būti tik šalutinė bazė, nes prieši puolant teisinga kryptimi, būtų likusi visai nereikšminga tiesioginei gynybai. O jei su ta didžiąja armada japonai būtų smogę į Alaską, amerikiečiai pripažįsta: nebuvo pasirošę čia sulaukyti stipresnių jėgų ir neturėję net atsiktiktinai nieko arčiau. (Užtat, kaip jie šoko tada

statyti Alaska Highway... Gal tik charakteristika pasakojama, kad, įsmukus “buldozerių” į kraują, inžinierius liepė leisti dar vieną ant viršaus ir per juos, pilti keliją).

Svarbiausias žemėlapių privallumas strategijoje — teisingos kryptys, o merkatoriniuose klaidinančios. O todėl kad, pav., Š. Atlanto operacijų štabas tą sritį tyrinėjant pastatomas ant pusiaujo (“merkatoriai” centruoti nuo pusiaujo). O žemėlapis turi iškelti stratego akį virš veiksmų teatro centro, pastatyti ją abiejuose ašiniuose galuose. Vad. — žemėlapis turi būti centruotas iš to ruožo, kur yra svarbiausi interesai. Atsižvelgiant koki interesi (nebūtinai kariniai), pasirenkami projekcijų tipai. Vokiečių ir japonų štabuose rasti pagrindiniai strateginiai žemėlapiai buvę merkatoriniai. Pieturytų Pacifike japonai strategiškai lošę gana taisyklingas partijas, gal todėl, kad ten veiksmams klostoj arčiau pusiaujo, kur “merkatoriaus” geriau tikės. Amerikos vyriausios štabas išliko neužimtas, bet kad ir pas juos buvo seni popieriai, tai irgi matyt. Jie niekur neužbėgo įvykiams už akių, o vijoši vis paskui, išsitašydami tik su didesniu plieno masėmis, pirmą patrankas grūdė prie spragų, o nepastebėjo, kad atviri patrys vartai. Nieks už tai sabotazninkų nieškojo. Nesusipratimas buvo per daug visuotinis. Pagaliau ir prisipažinimas: Žemės apvalumą laikėm tik graikų mitu, kaip mūsų seneliai... Pergalė laimėta, kad mūsų pusė darė mažiau geografinių klaidų, kaip priešas.

Prie pradinio ašies valstybių karinio pajėgumo, kimbant iškart Amerikai į atlapus, sutartinai gal būtų buvęs karo istorijoj sukurtas įdomus epas, panašus Hanibalo žygių į Romą per Alpes, bet čia tema kita.

Senoji mokykla

Pastitikrinkim, kaip išauklėta geografinė visuomenės orientacija. Štai trys miestai: Halifaksas, Venecija, Vladivostokas. Kuris iš jų yra toliausiai į šiaurę, kuris arčiau į pietus? — Venecija guli 150 mylių toliau šiaurėje negu Vladivostokas; Halifaksas tarp jų. Vladivostokas yra Sibire, o Venecija su gondolomis ir alyvų sodais saulėtoj Italijoj, tas klaidina. Mes ipratinti klimatą suplakti su geografinio pločio sąvoka. Be to, žiūrint į pasaulį nuolat pagal plokščią žemėlapi ir vis nuo ekvatoriai įmuštos gairės, iškalta pakilusios augstyn kraštinių sritys (stengiantis pavaizduoti apvalumą plokštumoje), vad. ta kryptimi, kurią mes įpratę laikyti šiaurę. Tiesiausia kelia iš Europos į Tolim. Rytus priversti buvom matyti rytų kryptimi, iš Naujorko į Kiniją arčiau salų gal būtume spėję esant ir vakarus. Ištikrųjų abiem atvejais tiesūs keliai tik šiaurė — pietūs (už ašigalių į pietus). Čia nekal-tas Merkatorius, jo žemėlapis savo vietoj puikūs ir dabar, ypač jūrininkystėj. Teisingi geografijos mokslo principai buvo žinomi jau nuo Aristotelio, Hiparcho ir Ptolomėjaus laikų. Tačiau naujieji amžiai buvo auklėjami apleistoj geografijos mokykloj. Globusai tik kaip papuošalas, kaip simbolis stovėjo ant spintų. Mokytojai daugiau atsidėję nagrinėję vadovėliuose kritulius ir statistiką, o tisiogines žinias mokiniai turėjo gauti iš “Kelionių apie pasaulį per 80 dienų”. Valandos buvo užlei-

SOCIALINIAI KLAUSIMAI

T. DR. KLEMENŠAS ŽALALIS, O.F.M.

Privati nuosavybė pagal Pijų XI

Pereitą sykį peržvelgėme Leono XIII mokslą apie privačią nuosavybę. Jis gynė ją prieš socialistų norus atimti turtus ir sulyginti žmones. Jis įrodė, kad toks elgesys išeitų ne darbininkų naudai, bet jų didžiausiam pavojui. Atsirado priešų, kurie tokį mokslą vadino turtingųjų teisių gynimu, o katalikai irgi gerai nesuprato, kokia prasme Leonas XIII tai kalbėjo. Todėl Pijus XI, po 40 metų, enc. “Quadragesimo Anno”, pakartoja tą mokslą ir jį paaiškina: “nei Leonas XIII, nei teologai, Bažnyčios vedami bei mokomi, niekad neneigė ir neabejojo dėl dvejojų individualinės ir socialinės nuosavybės savumų, pagal tai, kam ji tarnauja, atskirų žmonių ar bendrąjai gerovei. Bet visi vieningai ir visada teigė, kad nuosavybės teisė yra duodama žmonėms pačios prigimties, tai yra iš paties Dievo”. Iš to seka, kad niekas iš žmonių negali pasikėsinti į nuosavybę, kurios teisę davė pats Dievas. Tačiau reikia gerai suprasti teisę ir jos naudojimą. Tai du skirtingi dalykai. “Neteisingai kai kurie nori, sako Pijus XI, enc. “Quadragesimo anno”, kad nuosavybė ir jos padorus naudojimas turi būti tose pačiose ribose; gi dar daugiau priešinasi tiesiai tvirtindami, kad nuosavybės teisė mažėja ar prarandama blogu naudojimosi ar nesinaudojimu”.

Taigi Pijus XI gina privačią nuosavybę, bet persergi nuo pavojų, kuriuos atneš individualizmas ir kolektyvizmas. Pripažįstant privačią nuosavybę visišką nepriklausomybę ir paneigiant visuomenės gerovę, įpuolama į individualizmą. Priešingai, panaikinus privačią nuosavybę, neišvengiamai į kolektyvizmą klaidas įkrintama. Geriausias kelias yra vidurio kelias: pripažinti kartu individualinės ir socialinės nuosavybės savumus. Todėl teisingumas reikalauja “gerbti ir neįžeisti svietimos teisės ir neperžengti savo teisių ribų”. Savininkas privalo naudoti savo turtus tik padoriai, ko reikalauja ne teisingumas, bet kitos dorybės.

Tačiau, privati nuosavybė yra reguliuojama ir pagal visuomeninį gėrbūvį. Tai socialinis nuosavybės savumas. Todėl valdžios organai, pasiremami natūraline ir dieviška teise, gali tiksliau nustatyti pagal viešosios gerovės reikalavimus, kas yra leistina ir kas ne naudojantis privačia nuosavybe. Toks elgesys nepanaikina nuosavybės teisės ir jai nepakenkia, o tik apsaugo ir sustiprina.

Valstybė iš savo pusės, saugodama viešąją gerovę, turi turėti pajamų, iš kurių galėtų išlaikyti ir apginti valstybę. Šias pajamas ji gauna iš įvairių tiesioginių ar netiesioginių mokesčių, kuriuos uždeda nuosavybėms ar prekėms. Uždedamieji mokesčiai gali būti tik tokie, kurie neskriausią savininkų ir nebūtų mažinama ar panaikinama nuosavybė. Ekonominio atžvilgiu mokesčiai gali būti reikalaujami tokie, kurie padengtų valstybės išlaidas ir kartu reikią atsižvelgti į moralinį paskirstymą, t.y. pagal piliečių galimybes. Tokie būdu: beturčiai nemoka mokesčių, darbininkai ir mažai pasiturintieji gali mokėti visai mažus mokesčius, o didžturčiai didelius, nes šioms nėra mažinama nuosavybė, o tik paimama perteklių dalis.

Pagaliau, Pijus XI apriboja savininkų teises naudotis turtais. Jie turi nuosavybės teisę, bet “žmogus neturi teisės visiskai laisvai savo nuožūra šeiminkauti pelną, tai yra tuo pelnu, kuris ne jam nėra reikalingas tinkamam ir padoriam jo gyvenimui, priešingai, pagal Sv. Raštą ir šventuosius Tėvus, jiems uždedama svarbi pareiga: duoti išmaldas ir daryti gerus darbus, būti duosniems”. Reiškia, kad savininkai turi išdalinti vargšams savo perteklius, kurie nėra reikalingi jo padoriam pragyvenimui. Jis negali naudotis liuksusu, kai šalia jo gyvena žmonės, kurie negali pragyventi iš savo darbo, ar negali visai dirbti dėl sveikatos trūkumo ar dėl senatvės. Jei toks savininkas atsisakytų duoti, tada jis praranda nuosavybės naudojimo teisę į perteklius, ir šiuo atveju galima iš jo pareikalauti.

džiamos naudingesniems ir įdomesniems mokslams. Geografinė studijuoti buvo palikta tik neturintiems jokio pašaukimo. Todėl kai įtemptas protas sekinam, ejo iki išvystymo galutinai naikinimo genijaus — trynė atoma — tarp geografų neatrasto talento, kuris būtų parodęs, kaip pasiekiama vien peiliu nugara.

Naujoji geografiija

Strategai ir kartografi, gavę pataisą, vėl tyliai užgule planšetes. Bet karo siekimai, patirtis ir naujosios problemos, parodė kiltų popierius ir geopolitikams. Geografams užkrauti reikalavimai. Prasidėjo sąjūdis kelias “naujosios geografijos” inkarą. Nauja Amerika, žinoma, neatrasta ir senoji geografijos disciplina tuo nepagulyta ant menčių. Bet geografija vispasiškai susilaukia renesanso.

“Šių dienų orlaivis sukūrė naują pasaulio geografiiją — sak autoritetai — Aviacija performuoja žemėlapius, perrašo geografiiją ir perverčia senas nuovokas apie kryptį. Rytai nėra toliau rytai, taip pat vakarai nustoja buvę kairiaja puse poliaus. Distancijos nėra jau mylios, bet dydžiai, matuojami skridimo valandomis ir minutėmis. Amerika nebėra šalis, atskirta plačiais okeanais nuo Europos ir Azijos. Geografija šių dienų yra ne statiška, bet griežtai dinamiška geografija”.

Reliatyviai imant, dinamika kuria žemės dydį: Paviršium riedančiomis moderniosiomis susisiekimo priemonėmis Amerika buvo 69 valandų pločio, aviacijos amžiuje pasidarė tik 8.5 valandų (tarp Naujorko ir San Francisko).

Nauji atlasai, vadovėliai, knygos, moksline spauda stengiasi dar šią kartą nuo plokščios geografijos perkelti ant globalinės

Tam puikiai talkininkauja ir mągazinai (fotografinė žemėlapių projekcijom). Pusrutulį logika griuvo. Iš San Francisko į Maskvą — kitam “pusrutulyje” — arčiau, kaip į Rio de Janeiro, tam pačiam pusrutuly. Iš Čikagos arčiau į Dardanelus, nei į Buenos Aires. Poliai nėra pragarmė tarp kontinentų, bet jungtis. Iš Argentinos sostinės į Australijos sostinę arčiausia per Antarktį. Šiaur. led. vandenynas pradeda vadinti naująja viduržemio jūra. Tarpkontinentiniai keliai, eję skersai pasauli, dabar pakreipti aplink pasaulį, atstumai anksčiau matuoti tik per Atlantą ir Ramųjį vandenyną, dabar imami pagal žemės apvalumą bet kokiomis kryptimis, tiesiausia linija. “Didieji lankai” stato arkas tiltams erdvėje, kurią anksčiau vadindom plačiais, nežinomais keliais.

Stasys Sutkaitis.

Prancūzija globos pabėgėlius

Kai IRO įstaiga nustos veikti, Paryžiuje pradės veikti prie Užsienių Reikalų ministerijos Pastogėlių ir Aparitūrų Globos Įstaiga. Malonu patirti, kad lietuvių, latvių ir estų pabėgėlių reikalams yra numatyta pakviesti, be atlyginimo, jų tautybių pareigūnai rūpintis šiu tautybių pabėgėlių klausimais. Tai labai gražus Prancūzijos vyriausybės mostas mūsų atžvilgiu. IRO, kaip žinome, nebuvo priėmusi nė vieno šiu tautybių pareigūno, teisindamasi, kad lietuvių, latvių ir estų pabėgėlių labai mažai ir kadangi visi baltai moką lenkų, rusų, vokiečių ar prancūzų kalbas ir dėlto nebuvę reikalinga atskirus pabaltiečiams pareigūnus turėti. Prancūzijos vyriausybė į pabaltiečių pagėdavimus atsiliepė palankiai, kaip dabar yra patirta.

PALIKIME KLUMPES UŽ DURŲ

Įeidamas į maldos namus, palik kojų apavą už jų... Daug pasakąs mums, lietuviams, išeivijoje ir nepaprastai reikšmingas šis tikybinis paprotys. — Prieš eidamas pagarbinti Dievą, palik už durų asmeninius vargus, nelaimes, barnius, politinius kivirčius bei įsivaizduojamą pranašumą prieš kitus brolius.

Ar mums nebūtų ko pasimokyti iš šio papročio? Ar nereikėtų taikyti šią tikybinę apeigą mūsų išeivijos bendruomeniniame gyvenime? Reikia ir labai reikia! Tada nebereikėtų ieškoti “kasgi kaltas”, kaip šiame laikrašty tilpusiam straipsnyje. Mums nereikia ieškoti kaltininkų — jais esame mes patys.

Kodėl nesiseka LB organizavimas? Kodėl dauguma lietuvių labai skeptiški tam ir nenori bei vengia registruotis? Atsakymas aiškus. Daugumas lietuvių — nors tėvynėje buvę įvairių partijų nariais — čia, išeivijoje, išsklaidytam veikimui nepritaria. Net partijos nepritaria, bet iš jų kylančiam skaldymuisi ir nenaudingam neveiklumui.

Kad politinės kryptys, bei partinės nuomonės, diskusijos, planai bei idėjos reikalingos tvarkant ir kuriant geresnį valstybės bei tautos gyvenimą, niekas negali paneigti. Tačiau tam partiniam gyvenimui, lenktyniavimui, planų bei idėjų įgyvendinimui reikia tik vieno dalyko — savos teritorijos — tautos — savos tėvynės. To mes čia neturime, taigi ir jos netenka ir neturi prasmės, nes jos negali realiai

parodyti bei įgyvendinti savų idėjų. Reikalinga planuoti, svarstyti savų partijų kelius ir idėjas, bet nereikia išeiti į viešą lauką, lenktyniauti, pilti pamazgas vieni ant kitių, kad pritrauktus daugiau šalininkų. Tokių mažų tėra. Pirmą kovok, dirbk dėl tėvynės atvadavimo, o tada išeik į priekį su savo siūlymais, kai turėsim laisvą tėvynę. Ši nemaloni situacija, deja, yra įsigyvenusi mūsų bendruomenės tarpe. Ir tai vyksta toli nuo tėvynės, svetimoj šaly, neturint nei valstybės, kur savas idėjas galima būtų įgyvendinti, nei tautos — o tik mažytė jos dalelė — ir tą pačią skaldyti absurdiskai.

Paklausk savęs ir pagalvok, ką tas mūsų žemės gynėjas partizanas mano apie mūsų vaikiškas partines išdaigas? Jis pasakys, kad jos jau 3 metai kaip veikia Kanadoje ir nieko dar nepadarė. Jos dar tik pešasi, nesutaria kuri partija užvaldys Kanados lietuvių. Vėliau gal ir tėvynėi liks duonos trupinių nuo ponų stalo. O gal mūsų partizanai tam priitaria? Gal už jėgų skaldymą būsim išaukštinti, arba gal patys parvažiavę sostan atsisėsim, o gal jie mus pakvies ir laurais apvainikuos? Toliau. Gal partizanai, gindami tėvų sodybas irgi varžosi, pešasi, kurios partijos atstovai pirma žūti. Gal ir pas juos partiniai kromeliai verda?

Ten nėra politinių partijų ir nesutarimų. Ten yra skaudžių kovų užgrūdinti kūnai ir viena siela. Ten yra viena partija — Lietuva ir vienas idealas — jai

laisvės iškovojoimas. Tai ką tu pasakysi į tai? Ar tavo partija aukščiau jų (partizanų) ir mūsų visų?

Taigi, kas kaltas, kad nesiseka bendruomenės organizavimas? Mes patys! Kasgi kaltas, kad mes vengiame bendruomenės eilių? Mes patys — mūsų partijos!

Didi garbė mūsų organizacijoms, kaip tikybinėms, šalpos, jaunimo bei sporto, kurios randa priemonių ir būdų šelpti mūsų brolius, auklėti mūsų jaunimą. Tai darbas, kuris susilauks pagarbos ir tinkamo įvertinimo mūsų tautos istorijoje.

Pagreitinti mūsų bendruomenės įgyvendinimą reikia nepartinį organizatorių ir nepartinį asmenų KLB vadovybėje. Tada visi jausimės lygūs tarp lygių, jausim vienodą ir rimtą pareigą savo tėvynėi pirmoj eilėj — ne partijai, — kur bus tik vienas tikslas vieninteli partijai — Lietuvai ir vieninteliui tikslui — jos laisvei.

Tad visi į vieningą darbą, kad mūsų dabartinė padėtis nebūtų ateities kartoms gėdos dėmė. Ir jei taip toliau veiksime, faktinųjų mūsų tautos bei valstybės gynėjų partizanų, nebūsim išklaustyti. Ne tik mūsų politiniai purvinas klumpės paliks už durų, bet ir mūsų pačių neišleis į šventovę bendrai laimejimui maldai.

Kostas Lukošius.

— Otava. — Prekybos ministerija įitaria, kad viena stambi vilnų siunta yra išvežta į Lenkiją, nors jokios tokios licencijos nebuvo duota.

LIETUVI-E! Ar jau atlikai pareigą Tėvynei paskirdamas auką Tautos Fondui? Vajaus pabaiga arti: š. m. balandžio 16 d.

Tautos Fondo Atstovybė Kanadoje.

WINDSOR, Ont.

Kur mažai kalbama, daug dirbama

Malonūs "T. Žiburių" skaitytojai, neturėjo iki šiol progos išgirsti apie paskutiniuosius įvykius Windsorio lietuvių kolonijoje. Mat, čia tikrai sukrusta dirbti, kad net nebėra laiko viešai ir per spaudą šnektelėti.

Siemet pirmą kartą Windsorio lietuviai iškilmingai minėjo Nepriklausomybės šventę. Iškilmės prasidėjo pamaldomis R. Kat. bažnyčioje. Minėjimo tęsinys įvyko Rumunų salėje. Iškilmingo akto metu, be Detroito universiteto profesoriaus Dr. Pr. Padalskio paskaitos, minėjimo dalyviai išklaušė ir B-nėrsm. E. Zatorskio, antinacinės rezistencijos atstovo B. Balaišo ir pulk. Bartkaus kalbas.

Koncertinę dalį atliko iš Detroito atvykęs Amerikos Lietuvių Balso radio choras, vadovaujamas komp. Br. Budriūno. Tal-kininkaujant vietinėms pajėgoms, choras išspildė montažą "Amžiu Lietuva".

Tautos Fondui surinkta \$119.

Daug kas Windsorio vyksta pirmą kartą. Neseniai įvyko minėjimas, pirmą kartą įvyks teatro spektaklis, o netrukus rengiamas ir pirmas didesnis koncertas.

Balandžio 14 d. 7 val. v. Windsorio 1039 Ottawa St., ukrainiečių salėje, iš Toronto atvykusi Meno Mėgėjų Grupė suvaidins St. Pilkos 3-jų veiksmų komediją "Žemės Rojus". Veikalą režisuoja Jonas Greičiūnas. Grimas ir parikiai Juozo Jagelos.

Dviem savaitėm praslinkus, t-

y. balandžio 28 d. Rumunų salėje, 2585 Seminole, įvyks nuotai-kingas koncertinis vakaras. Prog-ramoje dalyvaus Detroito vyrų kvartetas, vadovaujamas Br. Budriūno, mišrus duetas ir tt.

Po vaidinimo ir po vėliau įvykiančio koncerto vyks šokiai, grojant geram orkestrui. Nuotai-kaip pajavairinti veiks turtingas bufetas.

Be rengiamų pobūvių, Windsorio lietuviai reiškiasi ir kitose kultūrinėse šakose. Netolimoje ateityje, nuosirdžių lietuvių pp. Skeiverių namuose, numatoma įrūšti skaityklą-bibliotekėlę. A. M. Skeiveriai, prieš metus atvykę iš Albertos čia įsigijo didelius namus, kuriuose yra ir vieša bilijardinė. Šioji patalpa jau iš dalies yra vadinama lietuvių sa-le. Įsteigus skaityklą, patalpa pasitarnaus ne vien stumdymui bilijardo kamuolių, bet ir spaudos skaitymui, platinimui ir pan.

Neužilgo 1119 Marion gatvėje esantieji namai pasidarys lietuviškojo centru.

Beartėjanciam gedulingajam birželiiui numatoma radio valan-dėlė, kurios metu anglų kalboje bus informuojama vietinė visuomenė apie siautusį ir šiandien dar vykstantį bolševikinį terorą Lietuvoje.

Džiugu, kad veikli lietuviškoji Windsorio bendruomenė eina tikrai vieningu keliu. Čia nesireiškia jokių politinių ar ideologinių nuomonių skirtumų. Visus čia apjungia žodis Lietuva. Tinkama pagarba atiduodama Dievui, reikiama duoklė ir ciesiorii.

Liep. P.

Sudbury, Ont.

— Verbų sekmadienį kun. F. Gurecko pravastos rekolekcijos sudburiečiams lietuviams paliko gilių įspūdį. Jo svarbūs ir kartu paprasti žodžiai išmigo kiekvienam giliai į širdį. Rekolekcijomis pasinaudojo didžiulia tautiečių.

— Šeštadienio mokyklos tėvų komitetas per Atvelykį surengė pobūvį, kurs savo meninės programos dalimi pralenkė visus iki šiol buvusius. Buvo suvaidinta dviejų veiksmų farsas "Lažybos". Režisavo G. Lumbienė. Vaidino: P. Lukoševičius, G. Lumbienė, L. Kriaučiūnienė, L. Kasperiušas, St. Tolvaiša ir J. Rimkus.

Moterų kvartetas — A. Kasperiušienė, G. Lumbienė, L. Kriaučiūnienė ir L. Remeikienė — su dainavo "Sėdžiu už stalielio".

Jūrininkų šokį šauniose uniformose išpildė: L. Kriaučiūnienė, B. Lukošienė, L. Remeikienė, N. Indriulytė, S. Juozaitienė ir A. Poderytė.

Nuotaikingą čigonų šokį pasoko: L. Kriaučiūnienė, S. Juozaitienė, A. Poderytė ir N. Indriulytė.

Vietos lietuvių aktualijas kupletuose išpildė: A. Kusinskas, P. Lukoševičius ir S. Tolvaiša.

Ir atžalynas šį kartą pasirodė su vaidinimu. Suvaidino "Vy-

tautas kalėjime". Režisavo P. Poderytė. Vaidino: L. Poderytė, V. Jasiūnaitė, G. Poderys, A. Paulauskas ir D. Černius. Vėliau tie patys vaidintojai pasoko savotišką maskuotą šokį "Merguzėlė". Šį kartą veikė pilnas bufetas — su gėrimais ir užkandžiais. Bu-feto užkandžių skyrių tvarkė S. Rakštienė ir p. Kriaučiūnienė, o gėrimų — J. Rimkus ir J. Kriaučiūnienė. Viskas ėjo taip sklandžiai, kad bufetas "išdžiūvo" valandą prieš pobūvio pabaigą.

Sokioms grojo suomių džazas. Pobūvio rengimui vadovavo kun. A. Sabas, A. Jasiūnas ir p. Venskevičienė. Į pobūvį atsilankė gausiai tautiečių ne tik iš Sudburio, bet ir iš apylinkės.

— Sudburio lietuvių kolonija padaugėjo vyrai: pp. Staškevičių ir pp. Vildžių šeimos susilaukė pirmgimių — sūnų. P. Lukšiai savo sūnų pakrikštijo Ričardu Leonu, o Šimkai — Ričardu Justinu. P. Gudrūnai savo pirmgimį — Petro vardu.

— Su pavasariu kaikurie lietuviai pakėlė sparnus išlekti iš Sudburio. Daugumas vyksta į Torontą ar Hamiltoną. Jau išvyko p. Beržinskis, Mulevičius, Paulaičiai šeimos ir p. Giedrikas. J. V.

Delhi, Ont.

KLB-nės Delhi apylinkės visuotinas narių susirinkimas

KLB-nės Delhi apylinkės LOK balandžio 15 d., sekmadienį, 6 val. vakaro, Delhi miestelyje, Main St., Lenkų salėje kviečia visuotiną narių susirinkimą.

Darbotvarkėje numatyta svarstyti aktualius apylinkės reikalus. Be to, bus rinkimai LOK kontrolės komisijos, parengimų komisijos ir apylinkės korespondento.

Visų narių dalyvavimas būtinas. Prašoma atvykti norinčius įstoti ir apylinkę nariais ir svečius. Prašoma nesivėluoti.

Delhi Apil. LOK.

Šokių vakaras

KLB-nės Delhi Apylinkė balandžio 14 d., šeštadienį, 7 val. vakaro, Delhi miestelyje, Main St., Lenkų salėje ruošia šokių vakarą. Šokiams gros puikus Delhi lenkų orkestras. Veiks minkštų ir kietų gėrimų bufetas. Be to, bus visokių pajavairinimų.

Maloniai kviečiami visi vietos ir artimų bei tolimesnių vietovių lietuviai atsilankyti ir jaukiai praleisti šeštadienio vakarą. Ieš-

kantieji darbo pas tabako augintojus ir jo siūlantieji čia ras geriausią progą susitikti.

Kovo 18 d., lietuviškų pamaldų metu Delhi miestelyje buvo paskelbta, kad šokių vakaras įvyks balandžio 8 d., toje pačioje vietoje. Dėl techninių kliūčių šokių vakaras tuo laiku įvykti negalėjo. Už tą malonią atsiprašome.

Apyl. Parengimų Komisija.

E. ir P. Tuinylai praeitą penktadienį grįžo iš atostogų Arizonoje, išbuve ten daugiau 3 mėn.

HAMILTON, Ont.

Pasilinksiminimas

Šį šeštadienį, balandžio 14 d., Dainavos salėje, KLB Hamiltono apylinkės valdybo rengia links-mus šokius — "Pavasario sutikimą" su menine programa, kurią atliks Hamiltono ir Toronto menininkai. Ta pačia proga, bus renkamos aukos Diepholzo lietuvių gimnazijai.

Visi hamiltoniečiai kviečiami dalyvauti. Pasilinksiminio pradžia 7.30 val. vak.

JA VALSTYBĖS

ANTANO MILIAUSKO PALIKIMAS

1951 m. sausio 15 d. Philadelphiaje mirė Antanas Miliauskas, kilęs iš Gobėnų km., Leipalingio vl., Seinų ap. Savo testamentu dėl turto nepaliko. Jo seserys Antanina Balts ir Albina Lešus mirė anksčiau, bet liko jų vaikai. Mūsų žiniomis, mirusiojo Antano brolis Jonas dar 1950 m. lapkričio mėn. buvo gyvas Lietuvoje. Tremtyje, rodos, Kanadoje, turėję būti Antaninos sūnus Petras Baltz (? ar pan.), o gal yra ir kitokių giminių. Giminės arba žinantieji apie tokius prašomi atsi-leipti į Consulate General of Lithuania, 41 West 82nd Street, New York 24, N.Y.

Pastaba: Kasdieną susiduriame su paieškomis tikrų brolių ir net tėvų, per paskutinius 3 metus atvykusių į JAV iš tremties, bet daugumas jų neatsižvelgia į mūsų prašymus užsiregistruoti mūsų Centrinėje Kartotekojėje prie Gen. Konsulato. Perspėjame, kad skelbiamie paieškosimai per spaudą tik senai čia gyvenančių, o naujai čia atvykusių ir neišpildžiusių savo pilietinės pareigos užsiregistruoti ir pranešti naują adresą, pakeitus gyv. vietą — neįskome.

Užsiregistruojantiems (apie 10 tūkstančių) tariame aciu ir mie-lai teikiame adresus. Atsaky-mams pridėkite pašto ženklą arba atviruką.

Lietuvos Generalinis Konsulatas New Yorke.

BALF pirmininkas JAV spau-doje pasisakė prieš atskirą rinkimą aukų Diepholzo gimnazijai, kurioje esą tik 25 mokiniai ir 10 mokytojų. Išsivo Vokietijoje esą 8 mokyklos su 500 mokinių ir 40 mokytojų. Netikslu esą vie-ną mokyklą šelpti, o kitų ne. BA LF šelpias visas, tad esą tiksliau, kad visa šalpa eitų per BALFą. Esą netikslu taip pat organizuo-ti atskirą šalpą kaikiuriom prie-

tose lietuvių žurnalistų daugiau apgyventose kolonijose atsirasia tokie skyriai ir juo greičiau jie susiorganizuosia, juo greičiau bus galima šaukti visuotiną LGS-gos suvažiavimą. Susirin-kimo kalbėtojai nurodė reikala kviestis pas save senuosius veik-liuosius Amerikos lietuvių žur-nalistus ir kėlė reikalą atstovu-ti lietuvių tarptautinėse orga-nizacijose. Buvo nuspręsta, jog šios sąjungos nariais gali būti vi-si šiuo metu aktyviai bendradar-biaują lietuvių spaudoje ir tie, kurie anksčiau dirbo, bet šiuo metu dėl tam tikrų sąlygų nera-šo. Buvo prašoma nesukti per-daug aukštai — kuoz žemiau, bet konkrečiau. Jau vieno skyriaus veiklumas esą išjudintų visą ap-mirusią bylą, galėtų pakelti mū-sų spaudos lygį.

Naujorko LGS-gos skyriaus valdybą buvo išrinkti: Urbonas, Gražiūnas, Naujokaitis, Petrėnas, Salčius; Revizijos komisijon: Penikas, Narkeliūnaitė, Rimydis, Sodaitis ir Dambrava. Buvo nu-tarta apsidėti 2 dol. mokesčiu metams. Valdybai pavesta visa eilė svarbių problemų sprendi-mų, kuriuos ji tikisi išspręsti ga-limai greitesniu laiku. Susirin-kimą sveikino Brooklyne tą de-ną apsilankę St. Santvaras ir Paulius Jurkus.

Naujorko LGS-gos skyriaus valdybą buvo išrinkti: Urbonas, Gražiūnas, Naujokaitis, Petrėnas, Salčius; Revizijos komisijon: Penikas, Narkeliūnaitė, Rimydis, Sodaitis ir Dambrava. Buvo nu-tarta apsidėti 2 dol. mokesčiu metams. Valdybai pavesta visa eilė svarbių problemų sprendi-mų, kuriuos ji tikisi išspręsti ga-limai greitesniu laiku. Susirin-kimą sveikino Brooklyne tą de-ną apsilankę St. Santvaras ir Paulius Jurkus.

Naujorko LGS-gos skyriaus valdybą buvo išrinkti: Urbonas, Gražiūnas, Naujokaitis, Petrėnas, Salčius; Revizijos komisijon: Penikas, Narkeliūnaitė, Rimydis, Sodaitis ir Dambrava. Buvo nu-tarta apsidėti 2 dol. mokesčiu metams. Valdybai pavesta visa eilė svarbių problemų sprendi-mų, kuriuos ji tikisi išspręsti ga-limai greitesniu laiku. Susirin-kimą sveikino Brooklyne tą de-ną apsilankę St. Santvaras ir Paulius Jurkus.

Naujorko LGS-gos skyriaus valdybą buvo išrinkti: Urbonas, Gražiūnas, Naujokaitis, Petrėnas, Salčius; Revizijos komisijon: Penikas, Narkeliūnaitė, Rimydis, Sodaitis ir Dambrava. Buvo nu-tarta apsidėti 2 dol. mokesčiu metams. Valdybai pavesta visa eilė svarbių problemų sprendi-mų, kuriuos ji tikisi išspręsti ga-limai greitesniu laiku. Susirin-kimą sveikino Brooklyne tą de-ną apsilankę St. Santvaras ir Paulius Jurkus.

Naujorko LGS-gos skyriaus valdybą buvo išrinkti: Urbonas, Gražiūnas, Naujokaitis, Petrėnas, Salčius; Revizijos komisijon: Penikas, Narkeliūnaitė, Rimydis, Sodaitis ir Dambrava. Buvo nu-tarta apsidėti 2 dol. mokesčiu metams. Valdybai pavesta visa eilė svarbių problemų sprendi-mų, kuriuos ji tikisi išspręsti ga-limai greitesniu laiku. Susirin-kimą sveikino Brooklyne tą de-ną apsilankę St. Santvaras ir Paulius Jurkus.

Naujorko LGS-gos skyriaus valdybą buvo išrinkti: Urbonas, Gražiūnas, Naujokaitis, Petrėnas, Salčius; Revizijos komisijon: Penikas, Narkeliūnaitė, Rimydis, Sodaitis ir Dambrava. Buvo nu-tarta apsidėti 2 dol. mokesčiu metams. Valdybai pavesta visa eilė svarbių problemų sprendi-mų, kuriuos ji tikisi išspręsti ga-limai greitesniu laiku. Susirin-kimą sveikino Brooklyne tą de-ną apsilankę St. Santvaras ir Paulius Jurkus.

Naujorko LGS-gos skyriaus valdybą buvo išrinkti: Urbonas, Gražiūnas, Naujokaitis, Petrėnas, Salčius; Revizijos komisijon: Penikas, Narkeliūnaitė, Rimydis, Sodaitis ir Dambrava. Buvo nu-tarta apsidėti 2 dol. mokesčiu metams. Valdybai pavesta visa eilė svarbių problemų sprendi-mų, kuriuos ji tikisi išspręsti ga-limai greitesniu laiku. Susirin-kimą sveikino Brooklyne tą de-ną apsilankę St. Santvaras ir Paulius Jurkus.

Naujorko LGS-gos skyriaus valdybą buvo išrinkti: Urbonas, Gražiūnas, Naujokaitis, Petrėnas, Salčius; Revizijos komisijon: Penikas, Narkeliūnaitė, Rimydis, Sodaitis ir Dambrava. Buvo nu-tarta apsidėti 2 dol. mokesčiu metams. Valdybai pavesta visa eilė svarbių problemų sprendi-mų, kuriuos ji tikisi išspręsti ga-limai greitesniu laiku. Susirin-kimą sveikino Brooklyne tą de-ną apsilankę St. Santvaras ir Paulius Jurkus.

Naujorko LGS-gos skyriaus valdybą buvo išrinkti: Urbonas, Gražiūnas, Naujokaitis, Petrėnas, Salčius; Revizijos komisijon: Penikas, Narkeliūnaitė, Rimydis, Sodaitis ir Dambrava. Buvo nu-tarta apsidėti 2 dol. mokesčiu metams. Valdybai pavesta visa eilė svarbių problemų sprendi-mų, kuriuos ji tikisi išspręsti ga-limai greitesniu laiku. Susirin-kimą sveikino Brooklyne tą de-ną apsilankę St. Santvaras ir Paulius Jurkus.

Naujorko LGS-gos skyriaus valdybą buvo išrinkti: Urbonas, Gražiūnas, Naujokaitis, Petrėnas, Salčius; Revizijos komisijon: Penikas, Narkeliūnaitė, Rimydis, Sodaitis ir Dambrava. Buvo nu-tarta apsidėti 2 dol. mokesčiu metams. Valdybai pavesta visa eilė svarbių problemų sprendi-mų, kuriuos ji tikisi išspręsti ga-limai greitesniu laiku. Susirin-kimą sveikino Brooklyne tą de-ną apsilankę St. Santvaras ir Paulius Jurkus.

Naujorko LGS-gos skyriaus valdybą buvo išrinkti: Urbonas, Gražiūnas, Naujokaitis, Petrėnas, Salčius; Revizijos komisijon: Penikas, Narkeliūnaitė, Rimydis, Sodaitis ir Dambrava. Buvo nu-tarta apsidėti 2 dol. mokesčiu metams. Valdybai pavesta visa eilė svarbių problemų sprendi-mų, kuriuos ji tikisi išspręsti ga-limai greitesniu laiku. Susirin-kimą sveikino Brooklyne tą de-ną apsilankę St. Santvaras ir Paulius Jurkus.

Naujorko LGS-gos skyriaus valdybą buvo išrinkti: Urbonas, Gražiūnas, Naujokaitis, Petrėnas, Salčius; Revizijos komisijon: Penikas, Narkeliūnaitė, Rimydis, Sodaitis ir Dambrava. Buvo nu-tarta apsidėti 2 dol. mokesčiu metams. Valdybai pavesta visa eilė svarbių problemų sprendi-mų, kuriuos ji tikisi išspręsti ga-limai greitesniu laiku. Susirin-kimą sveikino Brooklyne tą de-ną apsilankę St. Santvaras ir Paulius Jurkus.

Naujorko LGS-gos skyriaus valdybą buvo išrinkti: Urbonas, Gražiūnas, Naujokaitis, Petrėnas, Salčius; Revizijos komisijon: Penikas, Narkeliūnaitė, Rimydis, Sodaitis ir Dambrava. Buvo nu-tarta apsidėti 2 dol. mokesčiu metams. Valdybai pavesta visa eilė svarbių problemų sprendi-mų, kuriuos ji tikisi išspręsti ga-limai greitesniu laiku. Susirin-kimą sveikino Brooklyne tą de-ną apsilankę St. Santvaras ir Paulius Jurkus.

Naujorko LGS-gos skyriaus valdybą buvo išrinkti: Urbonas, Gražiūnas, Naujokaitis, Petrėnas, Salčius; Revizijos komisijon: Penikas, Narkeliūnaitė, Rimydis, Sodaitis ir Dambrava. Buvo nu-tarta apsidėti 2 dol. mokesčiu metams. Valdybai pavesta visa eilė svarbių problemų sprendi-mų, kuriuos ji tikisi išspręsti ga-limai greitesniu laiku. Susirin-kimą sveikino Brooklyne tą de-ną apsilankę St. Santvaras ir Paulius Jurkus.

Naujorko LGS-gos skyriaus valdybą buvo išrinkti: Urbonas, Gražiūnas, Naujokaitis, Petrėnas, Salčius; Revizijos komisijon: Penikas, Narkeliūnaitė, Rimydis, Sodaitis ir Dambrava. Buvo nu-tarta apsidėti 2 dol. mokesčiu metams. Valdybai pavesta visa eilė svarbių problemų sprendi-mų, kuriuos ji tikisi išspręsti ga-limai greitesniu laiku. Susirin-kimą sveikino Brooklyne tą de-ną apsilankę St. Santvaras ir Paulius Jurkus.

Naujorko LGS-gos skyriaus valdybą buvo išrinkti: Urbonas, Gražiūnas, Naujokaitis, Petrėnas, Salčius; Revizijos komisijon: Penikas, Narkeliūnaitė, Rimydis, Sodaitis ir Dambrava. Buvo nu-tarta apsidėti 2 dol. mokesčiu metams. Valdybai pavesta visa eilė svarbių problemų sprendi-mų, kuriuos ji tikisi išspręsti ga-limai greitesniu laiku. Susirin-kimą sveikino Brooklyne tą de-ną apsilankę St. Santvaras ir Paulius Jurkus.

IŠ LIETUVIŠKOJO PASAULIO

glaudom ar sanatorijom ir pan. Taip decentralizuotai veikiant, sako BALFo pirmininkas, neįmanoma pasiekti vienodo visų sušelpimo.

Rinkliava Lietuvos laisvinimui

ALT Vykdomasis Komitetas paskelbė specialius nuostatus pastoviam mokesčiui Lietuvos laisvinimo reikalams rinkti. Pagal juos JAV gyveną lietuiviai " kuriems rūpi Lietuvos likimas" savanoriškai apsideda pačių pasirinkto dydžio mokesčiu, tai praturtinti ALF skyriui ar kitai organizacijai, vykdančiai mokesčių surinkimą, ir moka pačių pasirinktais perėjodais — kas mėnesį, metų ketvirtį, pusmetį ar kt.

ALT skelbia, kad be šių nuolatinių savanoriškų mokesčių bus dar ir toliau skelbiami vajai lėšoms Lietuvos vadavimui telkti. Tai yra priemonė sudaryti pastoviomis pajamoms, priemonė turinti atstoti PLB L Nuostatuose numatytas nuolatines pajamas. Mokečiai iš anksto užpildo numatytos formos pasižadėjimo lapus, kurie bus išdalinami susirinkimuose ir paštu išsiuntinėjami.

Be abejo, tai sveikintinas užsi-mojimas, bet dar gražiau būtų, jei pirma būtų sukurta PLB krašto organai ir mokesčiai pasireikš-tų ne kaip palaidos masės indivi-dai, bet kaip organizuotos visuomenės nariai, moką organizaci-nio įsipareigojimo pagrindu. Ka-žin ar ši priemonė nerodė, kad JAV lietuvių bendruomenės orga-nizacijos sukūrimas atideda-mas neribotam laikui? Oficialiai skelbiama, kad tai vykdymas 1950 m. lapkričio 17-18 d. ALTo metinio suvažiavimo nutarimu.

Rytinių JAV sričių tremtinių suvažiavimas šaukiamas Naujorke balandžio 15 d. Apreiškimio parapijos salėje. Jo tikslas — aptarti aktualiausius dabarties lietuviškų reikalus. Suvažiavi-mą šaukti nutarė Tremtinių or-ganizacijos atstovų suvažiavimas kovo 11 d. Hartforde, Conn.

Rytinių JAV sričių tremtinių suvažiavimas šaukiamas Naujorke balandžio 15 d. Apreiškimio parapijos salėje. Jo tikslas — aptarti aktualiausius dabarties lietuviškų reikalus. Suvažiavi-mą šaukti nutarė Tremtinių or-ganizacijos atstovų suvažiavimas kovo 11 d. Hartforde, Conn.

Rytinių JAV sričių tremtinių suvažiavimas šaukiamas Naujorke balandžio 15 d. Apreiškimio parapijos salėje. Jo tikslas — aptarti aktualiausius dabarties lietuviškų reikalus. Suvažiavi-mą šaukti nutarė Tremtinių or-ganizacijos atstovų suvažiavimas kovo 11 d. Hartforde, Conn.

Rytinių JAV sričių tremtinių suvažiavimas šaukiamas Naujorke balandžio 15 d. Apreiškimio parapijos salėje. Jo tikslas — aptarti aktualiausius dabarties lietuviškų reikalus. Suvažiavi-mą šaukti nutarė Tremtinių or-ganizacijos atstovų suvažiavimas kovo 11 d. Hartforde, Conn.

Rytinių JAV sričių tremtinių suvažiavimas šaukiamas Naujorke balandžio 15 d. Apreiškimio parapijos salėje. Jo tikslas — aptarti aktualiausius dabarties lietuviškų reikalus. Suvažiavi-mą šaukti nutarė Tremtinių or-ganizacijos atstovų suvažiavimas kovo 11 d. Hartforde, Conn.

Rytinių JAV sričių tremtinių suvažiavimas šaukiamas Naujorke balandžio 15 d. Apreiškimio parapijos salėje. Jo tikslas — aptarti aktualiausius dabarties lietuviškų reikalus. Suvažiavi-mą šaukti nutarė Tremtinių or-ganizacijos atstovų suvažiavimas kovo 11 d. Hartforde, Conn.

Rytinių JAV sričių tremtinių suvažiavimas šaukiamas Naujorke balandžio 15 d. Apreiškimio parapijos salėje. Jo tikslas — aptarti aktualiausius dabarties lietuviškų reikalus. Suvažiavi-mą šaukti nutarė Tremtinių or-ganizacijos atstovų suvažiavimas kovo 11 d. Hartforde, Conn.

Rytinių JAV sričių tremtinių suvažiavimas šaukiamas Naujorke balandžio 15 d. Apreiškimio parapijos salėje. Jo tikslas — aptarti aktualiausius dabarties lietuviškų reikalus. Suvažiavi-mą šaukti nutarė Tremtinių or-ganizacijos atstovų suvažiavimas kovo 11 d. Hartforde, Conn.

Rytinių JAV sričių tremtinių suvažiavimas šaukiamas Naujorke balandžio 15 d. Apreiškimio parapijos salėje. Jo tikslas — aptarti aktualiausius dabarties lietuviškų reikalus. Suvažiavi-mą šaukti nutarė Tremtinių or-ganizacijos atstovų suvažiavimas kovo 11 d. Hartforde, Conn.

Rytinių JAV sričių tremtinių suvažiavimas šaukiamas Naujorke balandžio 15 d. Apreiškimio parapijos salėje. Jo tikslas — aptarti aktualiausius dabarties lietuviškų reikalus. Suvažiavi-mą šaukti nutarė Tremtinių or-ganizacijos atstovų suvažiavimas kovo 11 d. Hartforde, Conn.

Rytinių JAV sričių tremtinių suvažiavimas šaukiamas Naujorke balandžio 15 d. Apreiškimio parapijos salėje. Jo tikslas — aptarti aktualiausius dabarties lietuviškų reikalus. Suvažiavi-mą šaukti nutarė Tremtinių or-ganizacijos atstovų suvažiavimas kovo 11 d. Hartforde, Conn.

Rytinių JAV sričių tremtinių suvažiavimas šaukiamas Naujorke balandžio 15 d. Apreiškimio parapijos salėje. Jo tikslas — aptarti aktualiausius dabarties lietuviškų reikalus. Suvažiavi-mą šaukti nutarė Tremtinių or-ganizacijos atstovų suvažiavimas kovo 11 d. Hartforde, Conn.

Rytinių JAV sričių tremtinių suvažiavimas šaukiamas Naujorke balandžio 15 d. Apreiškimio parapijos salėje. Jo tikslas — aptarti aktualiausius dabarties lietuviškų reikalus. Suvažiavi-mą šaukti nutarė Tremtinių or-ganizacijos atstovų suvažiavimas kovo 11 d. Hartforde, Conn.

Rytinių JAV sričių tremtinių suvažiavimas šaukiamas Naujorke balandžio 15 d. Apreiškimio parapijos salėje. Jo tikslas — aptarti aktualiausius dabarties lietuviškų reikalus. Suvažiavi-mą šaukti nutarė Tremtinių or-ganizacijos atstovų suvažiavimas kovo 11 d. Hartforde, Conn.

Rytinių JAV sričių tremtinių suvažiavimas šaukiamas Naujorke balandžio 15 d. Apreiškimio parapijos salėje. Jo tikslas — aptarti aktualiausius dabarties lietuviškų reikalus. Suvažiavi-mą šaukti nutarė Tremtinių or-ganizacijos atstovų suvažiavimas kovo 11 d. Hartforde, Conn.

Dr. J. Balys, dabar Indiana universiteto profesorius, parašė straipsnį apie lietuvių, latvių, estų, suomių ir kitų somų tautų folklorą nesenai pasirodžiusiame II t. Standard Dictionary of Folklore Mythology and Legend, išleistame Funk and Wagnalls Co Naujorke, red. Maria Leach. Lietuvių folklorui paskirta 8 dviejų skilčių puslapių.

Wisconsin universitete studijuojančių lietuvių studentų grupė užsimojo suorganizuoti visus JAV universitetuose studijuojančius lietuvių tautininkams, kultūrininkams, socialiniams ir ūkiniams uždaviniais siekti. Numatoma sušaukti platesnis pasitarimas laikinai valdybai išrinkti. Atsišaukima pasirašė Vyt. Kavolis ir Vyt. Žvirgždys.

Naujorke įsteigta Lietuvių Mokytojų Draugija, kuri stotasi tikslą globoti ir mokyti lietuvių jaunimą.

Balandžio 1 d. Brooklyne laikraštinkas Petrėnas išleido "Kultuve".

Detroito Taikos Karalienės parapijos choras, vadovaujamas Br. Budriūno, Didįjį Kietvįdiedį buvo pakviestas giedoti Šv. Elijo bažnyčioje.

Julius Smetona išlaikė valstybinių advokato egzaminus ir įsigijo advokato teises Clevelande.

Rašyt. J. Jankus Rochesterį, N.Y., susižeidė prie mašinos kairę ranką ir pora savaitių jau neina į fabriką, bet tvarko savo raštus.

Kun. Pr. Juras pas p. Tamošaitienę užsakė išausti kilimą Min-daugo krikšto sukakčiai pami-nėti.

Dr. V. Terejionas JAV lietuvių laikraščiuose paskelbė atsišauki-mą organizuoti lietuviams gydytojas savo profesiniam reikalams ginti bei darbo teisėms išgauti.

Liet. filatelistų draugija "Lietuva" balandžio 7-8 d. Čikagoje suruošė savo metinę pašto ženkl

ANTANAS VAIČIULAITIS — LITERATŪROS LAUREATAS

„Aš noriu, kad tau varge, liūdesy, atskirime padvelktu anie gaivūs pavasario vėjai, sklaistytų plaukus ir bent tai valandai primintų anas dienas, kuriose buvo pilna giedrių padangų, nepalaiziamų vilčių ir malonaus ilgesio savo žemei ir žmonėms, — bent vienai akimirksniui sugrįžti į tuos laikus, kada mes buvome laisvės ir džiaugsmo vaikai“... Taip pradeda rašytojas A. Vaičiulaitis savo premijuotą knygą „Italijos vaizdai“. Ir, rodos, ne tu skaitai sakini po sakinio, o kažkas tau pila į krūtinę aną gailinančio šaltinio vandens, kurio jau senai beragavome... Nesinori tikėti, kad atsirastų bent vienas toks skaitytojas, kuris, pamėgęs ir rankas šią nedidelę, neturintį nė šimto puslapių knygą, nepakiltų nuo kasdienybės, bent vienai akimirksniui negrįžti į tuos laikus, „kada buvo laisvės ir džiaugsmo vaikai“... O tas, kurio širdis jau būtų pradėjusi lėdėti, ras knygoje primenamą aną Odisejos dievaitį Kirke, kuri gyvena liūtų ir vilkų saugojama gražiausioje saloje. Ji „meliu balsu dainavo ir staklėmis audė gražiausią audeklą, platų ir minkštą, tokį, koks gali išeiti iš rankų vienų tik dievaitių“. Dievaitė, kuriai tarnaitėmis buvo keturios upių ir šaltinių dukterys, priėmė Odiseją jūreivius aname kalne, pavaišino juos sūriu ir medumi, kuris buvo sumaišytas su miežiniais miltais ir vynu, o paskui juos apgirdė ir pavertė paršais, šeriutais ir knieksinčiais, „kad savo tėvynę užmirštų“.

„Kad savo tėvynę užmirštų“. Aklojo dainiaus Homero akyste tie vien šeriais apžėlę paršai visi tie, kurie savo gimtą žemę pamiršta, parduoda ją už medų, maišytą su vynu ir kriukšdami vartos kiaušininke, paniekinę tą kraštą, kurio vėsią žemę kadaise pirmu kartu palytėjo maža korytė, kur išmoko pirmą žodį tarti ir kur girdėjo mamą dainuojant apie melynias marias“.

Vaičiulaitis labai atsargiai, nejuokiomis su savo žodžiu prieina prie pat širdies ir jos gėlmėje palieka grūdą, kuris vėliau ar anksčiau, išauga į didelį, kerotą medį, ant kurio šakų vėl sučiulba anie seniai begirdėti paukščiai, keldamiesi po baisios, žaibų išplaktos, nakties. Palieka tau bent prisiminimuose „mėlyna padangė“, mėlynas vėjas ir visa tai buvo tik viena: tai negali grįžti ir kartotis...“

Rašo Vaičiulaitis šioje knygoje apie Italiją, kaip ir iš knygų antraštės galima spresti, bet labai apsiriktų toks skaitytojas, kuris atidėtų ją į šalį dėl to, kad jis kartais kokių nors būdu Italiją nesinteresuotų. Vargu ar rasi kitoje knygoje tiek grožio, tiek švelnaus patrauklumo, tiek tolimos, pasiilgtosios giedros akys, kaip tarp šių eilučių. Nors Vai-

čiulaitis nėra šioje knygoje apie savo tėvynę, kaip vaivorykštė po audros, apjuosusi visą mėlyną dangų, po kuriu autorius vaikščioja. Nėžianti savo spalvomis, neryški savo akių pažvelgime, bet gili ir tikra, nenuperkama jokia kaina. Tai grožio meilė nukertanti užmiršties varžtus ir spindinti kaip saulė.

„Tolimų atsiminimų ir tėviškės laukų mergaitė! Toji dovana dėžėlė tau niekada nebuvo parvežta ir ta saulės krašto melodija nebuvo tau sudainuota...“ Ir kai autorius išgirsta ją vėl, sudreba jam širdis. „Aš noriu grįžti į Sorentą, paimti ir rankas aną atsiminimų dėžę, ir nešti ją per amžino pavasario sodus ir per švelnų citrinų kvėpį kol prieisiu prie tėviškės vartų ir prie tavęs mažos, kurios taip anksti netekau...“

Nėra prasmės čia šiandien Vaičiulaitį vertinti kaip kūrėją. Jis jau įvertintas. Jis seniai įėjo į mūsų literatūrą kaip neoklasicizmo atstovas ir didelės kultūros stilistas. Koks jis kuklus ir tylus gyvenime, toks jis gilus ir galingas savo kūryboje. Visa eilė knygų, kurias jis parašė: Vakaras Sargo namelyje, Vidudienį kaimo smuklėje, Valentina (Saka-

jautimą ir lietuvių būti ir būdą, jo „Italijos vaizdus“, sukurta su meninės tiesos pajautimu, sudarantis vieningą ir išbaigtą grožinės literatūros veikalą, kupiną lyrizmo ir humaniško.

1951 m. balandžio 1 d. Brooklynė susirinko Liet. Rašyt. Draugijos grožinės literatūros premijų komisija. St. Santavara, A. Rimydis, St. Zbarskas, P. Jukus ir V. Maciūnui neatvykus, Pr. Naujokaitis.

Komisija, peržiūrėjusi 1949-1950 metais išleistas grožinės literatūros knygas, kurių buvo 20, Liet. Rašytojų Draugijos premiją — 500 dol. — paskyrė rašytojui Antanui Vaičiulaičiui už jo Italijos vaizdus, tuo pačiu atžymėdamas ir visą jo beletristinę kūrybą.

Reikia pastebėti, kad jūry komisija, svarstydama 1949-1950 m. išleistas knygas, priėjo išvados, jog V. Krevės „Dangaus ir žemės sūnūs“ yra monumentalus veikalas, kuris, kaip nebaigti, šiais metais nepremijuotini.

Taip pat jūry komisija vertiną poezijos veikalą rado ir Henriko Radausko „Strėlę Danguje“.

Jūry komisija, paskyrusi grožinės literatūros premiją, atžymėdama Antano Vaičiulaičio beletristinę kūrybą, išpuoselėta ir puošnų jo kūrybos stilių, iškilusių lietuvių grožinę prozą ir menines aukštumas, jo gilių ir subtilių įsi-

mena karta iš kartos... Senatvė ir Mirtis... Grasi letena aprėpusi visa, kas gyva.

Mačiau tada, grįždama namo pro beržus, kaip suvirpo pati pirmoji, dar tik vos matoma žvaigždė. Pro ją slinko dangumi debesies kraštais, o toks juodas juodas, tarytum mirties pradžia. Taip, lyg kokia baisi ranka! Ar ne ta pati nuplovė mūsų beržus? Ne ranka — tai letena... Letena tykojamai slinko slinko... Kad tik neužkliudytų tos virpančios žvaigždės.

— Mama! Argi ir aš liksiu kada nors viena, kaip ta žvaigždė? Negera buvau aš tau, mama... Negera! Nemokėjau aš tavęs mylėti ir įvertinti, kad drauge gyvendama kasdien mačiau... Kaip baisiai negera buvau aš tau! Bet dabar... dabar mama!...

Paliečiau pirštais žiogių tvorą ir atsargiai prilaukiau, kad tik manęs grįžtančios mama neišgirstų. Keista, Rudis neatbėgo: vargšelis nusėnęs...

Ir koks netolimas džiaugsmas, kai niekam negirdint praversiu duris. Mama sėdės prie ratelio ir žiūrės į besivejančią lino siūlą. Ir ką aš padarysiu? Aha! Ant pirštų galų slapta prieisiu, savo rankomis uždėsiu jos akis ir bučiuosiu pabalusius plaukus. Staiga iš jos rankų išsprus siūlas, nutruks, įsisuks špulėn — mama tikriausiai supyks!

— Mamyte, išpėk kas? — nepaleisdama pirštų nuo jos akių, sušnibždėsiu.

— Nugl, Marytė! Ar sparnais ir atskridai? — susirūpinus tyrinėdama mane, taip nelaukiai sugrįžusi iš miesto. Raštuota priejuostė rankomis palygins.

— Pasiilgau. Kai vaikas iš namų, tai, rodos, šis ir geriausias. Pranyš ir nebologas. Ale vis kasdien vadalojai po kojomis. Nepaklausio — aprėkiu. Išpikstame vienas antram.

Ir kiek kartų pakels priejuostę prie akių, kol aprodys, kiek gių priverpusi ir staklėse vėl naujas raštas.

— Tai vis tau, kad ir jau ne taip šaunus, bile tik geras... Ach, nenorėčiau, sūspėsi. Pabaigsiu mokslus ir mane atsiimtum kur nors arčiau prie bažnyčios... Jaugi ir Pranyš dailytis pradės... Marti valgi dalins, savu samčiu dalins — nenorėčiau...

Kalbės daug, kaip ir visada, kiekvieną pavasarį sugrįžus namo. Nepaliksiu jau tėviškės... Kažin, ar pasakytų, kas darosi mieste, kad anie pilkieji žmonės plėšikauja, kalėjimų durų apkaustai

APIE „EGLUTĘ“

JAV-bėse lietuvių tremtinių 25.000, Kanadoje 9.000. Su D. Britanija ir Australija, vien anglosaksų kraštuose įsikūrusių skaičius siekia per 45.000. Pridėję P. Ameriką, apvalų skaičių 50.000 gausim lengvai. Seimų vienetų 10.000 bus. Eina žinios, kad vieningas pasaulio lietuvių vaikų laikraštis „Eglutė“ pasiekia tik 1000-tį iš jų. Kodėl tik tiek?

Nuosaleji, paprasčiausia, pirmą mintimi apkaltnas šeimas: stoka tautinio susipratimo. Bet, atrodo, tai bus mažesnis dalis tiesos. Žiūrėkim „Eglutės“ žygį į bendruomenę — žingsnis kuklus, neryžingas. Tiems, kurie ją jau kaip nors susirado pačios „Eglutės“ propaganda nereikalinga, be to, vaikai ne savo galvomis sprendimus daro. O dešimtyse laikraščių bei žurnalų nei tautinės akcijos autoritetų, nei „Eglutės“ leidėjų nei pačių redaktorių atit. apeliacija neužtikinama.

Retkarčiais pasirodo tik santūri informacija, arba skyrūje „redakcijai atsiųsta paminėti“, „Eglutės“ nenurodomos net adresas. Ar nėra organo, kuris turėtų tikslinę šeimų, vaikų statistiką. Pagaliau, pats tiražas? Žinios apie tą 1000-tį neoficialios, bet dėl to jautrius atbalsius išsiskiria. Parodykit, kokiame laipsnyje apsilieidimas tikras, atkreipti dėmesį. Visuomenė nėra taip ištižusi. Ji apkrauta daug kuo, bet dėl mažutelių, dėl tautos atžalėlių padarys daugiau, negu sielvartui nuraminti. Kiek tiražo reikia dvisavaitiniam, formato padidimui, spalvotoms iliustracijoms? Leidėjų atsiprašom už tą

St. S.

P.S. Straipsnio autorius prieraše nurodo, kad „TŽ“ kalendoriaus nurodomas „Eglutės“ adresas neatitinka adresui, kuris nurodytas „Draugo“ Nr. 65 Kojelio straipsnyje.

Ištikrųjų „Eglutės“ adresas beleidžiant „TŽ“ kalendorių pasikeitė, nes pasikeitė redaktoriaus. Dabartinis „Eglutės“ adresas yra toks: redakcijos — Pr. Naujokaitis, 59 So 3rd Str., Brooklyn 11, N.Y., USA; administracijos, kuriai reikia siųsti užsakymus bei pinigų ir adresų pakeitimus, — P.O. Box 22, Mantello Station, Brockton 68, Mass., USA. O „Eglutės“ prenumeratoras kaina metams: Amerikoje \$3, o kitur \$3.50, atskiras numeris 30 ct. Red.

Nusibodo rusai rašytojai „LTSR Grožinės Literatūros“ Leidykla, tenkindama skaitytojų pageidavimus pradėjo daugiau leisti liaudies demokratų šalių rašytojų kūrinius. Jau išleista čeko J. Fuciko „Žodis prieš Mirtį“ ir kito čeko Sviatopluko „Botostrojus“. Šiais metais bus išleista bulgarų rašytojo Stojanovo romanas „Macmedas Sinakas“ ir vokiečių komunistės Anna Zegers „Mirusijei lieka jauni“, taip pat vengrų poeto Sándoro Petefi poemos, korejiečių poezijos, kinietės Din-Lin apysaka „Saulės Dango upe“ ir lenkų rašytojų rinktinės novelės. A.

„LTSR Grožinės Literatūros“ Leidykla, tenkindama skaitytojų pageidavimus pradėjo daugiau leisti liaudies demokratų šalių rašytojų kūrinius. Jau išleista čeko J. Fuciko „Žodis prieš Mirtį“ ir kito čeko Sviatopluko „Botostrojus“. Šiais metais bus išleista bulgarų rašytojo Stojanovo romanas „Macmedas Sinakas“ ir vokiečių komunistės Anna Zegers „Mirusijei lieka jauni“, taip pat vengrų poeto Sándoro Petefi poemos, korejiečių poezijos, kinietės Din-Lin apysaka „Saulės Dango upe“ ir lenkų rašytojų rinktinės novelės. A.

„LTSR Grožinės Literatūros“ Leidykla, tenkindama skaitytojų pageidavimus pradėjo daugiau leisti liaudies demokratų šalių rašytojų kūrinius. Jau išleista čeko J. Fuciko „Žodis prieš Mirtį“ ir kito čeko Sviatopluko „Botostrojus“. Šiais metais bus išleista bulgarų rašytojo Stojanovo romanas „Macmedas Sinakas“ ir vokiečių komunistės Anna Zegers „Mirusijei lieka jauni“, taip pat vengrų poeto Sándoro Petefi poemos, korejiečių poezijos, kinietės Din-Lin apysaka „Saulės Dango upe“ ir lenkų rašytojų rinktinės novelės. A.

„LTSR Grožinės Literatūros“ Leidykla, tenkindama skaitytojų pageidavimus pradėjo daugiau leisti liaudies demokratų šalių rašytojų kūrinius. Jau išleista čeko J. Fuciko „Žodis prieš Mirtį“ ir kito čeko Sviatopluko „Botostrojus“. Šiais metais bus išleista bulgarų rašytojo Stojanovo romanas „Macmedas Sinakas“ ir vokiečių komunistės Anna Zegers „Mirusijei lieka jauni“, taip pat vengrų poeto Sándoro Petefi poemos, korejiečių poezijos, kinietės Din-Lin apysaka „Saulės Dango upe“ ir lenkų rašytojų rinktinės novelės. A.

„LTSR Grožinės Literatūros“ Leidykla, tenkindama skaitytojų pageidavimus pradėjo daugiau leisti liaudies demokratų šalių rašytojų kūrinius. Jau išleista čeko J. Fuciko „Žodis prieš Mirtį“ ir kito čeko Sviatopluko „Botostrojus“. Šiais metais bus išleista bulgarų rašytojo Stojanovo romanas „Macmedas Sinakas“ ir vokiečių komunistės Anna Zegers „Mirusijei lieka jauni“, taip pat vengrų poeto Sándoro Petefi poemos, korejiečių poezijos, kinietės Din-Lin apysaka „Saulės Dango upe“ ir lenkų rašytojų rinktinės novelės. A.

„LTSR Grožinės Literatūros“ Leidykla, tenkindama skaitytojų pageidavimus pradėjo daugiau leisti liaudies demokratų šalių rašytojų kūrinius. Jau išleista čeko J. Fuciko „Žodis prieš Mirtį“ ir kito čeko Sviatopluko „Botostrojus“. Šiais metais bus išleista bulgarų rašytojo Stojanovo romanas „Macmedas Sinakas“ ir vokiečių komunistės Anna Zegers „Mirusijei lieka jauni“, taip pat vengrų poeto Sándoro Petefi poemos, korejiečių poezijos, kinietės Din-Lin apysaka „Saulės Dango upe“ ir lenkų rašytojų rinktinės novelės. A.

„LTSR Grožinės Literatūros“ Leidykla, tenkindama skaitytojų pageidavimus pradėjo daugiau leisti liaudies demokratų šalių rašytojų kūrinius. Jau išleista čeko J. Fuciko „Žodis prieš Mirtį“ ir kito čeko Sviatopluko „Botostrojus“. Šiais metais bus išleista bulgarų rašytojo Stojanovo romanas „Macmedas Sinakas“ ir vokiečių komunistės Anna Zegers „Mirusijei lieka jauni“, taip pat vengrų poeto Sándoro Petefi poemos, korejiečių poezijos, kinietės Din-Lin apysaka „Saulės Dango upe“ ir lenkų rašytojų rinktinės novelės. A.

„LTSR Grožinės Literatūros“ Leidykla, tenkindama skaitytojų pageidavimus pradėjo daugiau leisti liaudies demokratų šalių rašytojų kūrinius. Jau išleista čeko J. Fuciko „Žodis prieš Mirtį“ ir kito čeko Sviatopluko „Botostrojus“. Šiais metais bus išleista bulgarų rašytojo Stojanovo romanas „Macmedas Sinakas“ ir vokiečių komunistės Anna Zegers „Mirusijei lieka jauni“, taip pat vengrų poeto Sándoro Petefi poemos, korejiečių poezijos, kinietės Din-Lin apysaka „Saulės Dango upe“ ir lenkų rašytojų rinktinės novelės. A.

„LTSR Grožinės Literatūros“ Leidykla, tenkindama skaitytojų pageidavimus pradėjo daugiau leisti liaudies demokratų šalių rašytojų kūrinius. Jau išleista čeko J. Fuciko „Žodis prieš Mirtį“ ir kito čeko Sviatopluko „Botostrojus“. Šiais metais bus išleista bulgarų rašytojo Stojanovo romanas „Macmedas Sinakas“ ir vokiečių komunistės Anna Zegers „Mirusijei lieka jauni“, taip pat vengrų poeto Sándoro Petefi poemos, korejiečių poezijos, kinietės Din-Lin apysaka „Saulės Dango upe“ ir lenkų rašytojų rinktinės novelės. A.

„LTSR Grožinės Literatūros“ Leidykla, tenkindama skaitytojų pageidavimus pradėjo daugiau leisti liaudies demokratų šalių rašytojų kūrinius. Jau išleista čeko J. Fuciko „Žodis prieš Mirtį“ ir kito čeko Sviatopluko „Botostrojus“. Šiais metais bus išleista bulgarų rašytojo Stojanovo romanas „Macmedas Sinakas“ ir vokiečių komunistės Anna Zegers „Mirusijei lieka jauni“, taip pat vengrų poeto Sándoro Petefi poemos, korejiečių poezijos, kinietės Din-Lin apysaka „Saulės Dango upe“ ir lenkų rašytojų rinktinės novelės. A.

„LTSR Grožinės Literatūros“ Leidykla, tenkindama skaitytojų pageidavimus pradėjo daugiau leisti liaudies demokratų šalių rašytojų kūrinius. Jau išleista čeko J. Fuciko „Žodis prieš Mirtį“ ir kito čeko Sviatopluko „Botostrojus“. Šiais metais bus išleista bulgarų rašytojo Stojanovo romanas „Macmedas Sinakas“ ir vokiečių komunistės Anna Zegers „Mirusijei lieka jauni“, taip pat vengrų poeto Sándoro Petefi poemos, korejiečių poezijos, kinietės Din-Lin apysaka „Saulės Dango upe“ ir lenkų rašytojų rinktinės novelės. A.

„LTSR Grožinės Literatūros“ Leidykla, tenkindama skaitytojų pageidavimus pradėjo daugiau leisti liaudies demokratų šalių rašytojų kūrinius. Jau išleista čeko J. Fuciko „Žodis prieš Mirtį“ ir kito čeko Sviatopluko „Botostrojus“. Šiais metais bus išleista bulgarų rašytojo Stojanovo romanas „Macmedas Sinakas“ ir vokiečių komunistės Anna Zegers „Mirusijei lieka jauni“, taip pat vengrų poeto Sándoro Petefi poemos, korejiečių poezijos, kinietės Din-Lin apysaka „Saulės Dango upe“ ir lenkų rašytojų rinktinės novelės. A.

„LTSR Grožinės Literatūros“ Leidykla, tenkindama skaitytojų pageidavimus pradėjo daugiau leisti liaudies demokratų šalių rašytojų kūrinius. Jau išleista čeko J. Fuciko „Žodis prieš Mirtį“ ir kito čeko Sviatopluko „Botostrojus“. Šiais metais bus išleista bulgarų rašytojo Stojanovo romanas „Macmedas Sinakas“ ir vokiečių komunistės Anna Zegers „Mirusijei lieka jauni“, taip pat vengrų poeto Sándoro Petefi poemos, korejiečių poezijos, kinietės Din-Lin apysaka „Saulės Dango upe“ ir lenkų rašytojų rinktinės novelės. A.

„LTSR Grožinės Literatūros“ Leidykla, tenkindama skaitytojų pageidavimus pradėjo daugiau leisti liaudies demokratų šalių rašytojų kūrinius. Jau išleista čeko J. Fuciko „Žodis prieš Mirtį“ ir kito čeko Sviatopluko „Botostrojus“. Šiais metais bus išleista bulgarų rašytojo Stojanovo romanas „Macmedas Sinakas“ ir vokiečių komunistės Anna Zegers „Mirusijei lieka jauni“, taip pat vengrų poeto Sándoro Petefi poemos, korejiečių poezijos, kinietės Din-Lin apysaka „Saulės Dango upe“ ir lenkų rašytojų rinktinės novelės. A.

„LTSR Grožinės Literatūros“ Leidykla, tenkindama skaitytojų pageidavimus pradėjo daugiau leisti liaudies demokratų šalių rašytojų kūrinius. Jau išleista čeko J. Fuciko „Žodis prieš Mirtį“ ir kito čeko Sviatopluko „Botostrojus“. Šiais metais bus išleista bulgarų rašytojo Stojanovo romanas „Macmedas Sinakas“ ir vokiečių komunistės Anna Zegers „Mirusijei lieka jauni“, taip pat vengrų poeto Sándoro Petefi poemos, korejiečių poezijos, kinietės Din-Lin apysaka „Saulės Dango upe“ ir lenkų rašytojų rinktinės novelės. A.

„LTSR Grožinės Literatūros“ Leidykla, tenkindama skaitytojų pageidavimus pradėjo daugiau leisti liaudies demokratų šalių rašytojų kūrinius. Jau išleista čeko J. Fuciko „Žodis prieš Mirtį“ ir kito čeko Sviatopluko „Botostrojus“. Šiais metais bus išleista bulgarų rašytojo Stojanovo romanas „Macmedas Sinakas“ ir vokiečių komunistės Anna Zegers „Mirusijei lieka jauni“, taip pat vengrų poeto Sándoro Petefi poemos, korejiečių poezijos, kinietės Din-Lin apysaka „Saulės Dango upe“ ir lenkų rašytojų rinktinės novelės. A.

„LTSR Grožinės Literatūros“ Leidykla, tenkindama skaitytojų pageidavimus pradėjo daugiau leisti liaudies demokratų šalių rašytojų kūrinius. Jau išleista čeko J. Fuciko „Žodis prieš Mirtį“ ir kito čeko Sviatopluko „Botostrojus“. Šiais metais bus išleista bulgarų rašytojo Stojanovo romanas „Macmedas Sinakas“ ir vokiečių komunistės Anna Zegers „Mirusijei lieka jauni“, taip pat vengrų poeto Sándoro Petefi poemos, korejiečių poezijos, kinietės Din-Lin apysaka „Saulės Dango upe“ ir lenkų rašytojų rinktinės novelės. A.

Iš kultūros ir knygų pasaulio

M. Gudelis, Lietuviai gynė savo miškus, 1905-6 m. kovų vaizdai, Lithuanian Books Ediciones Orbe, Mexico, D.F., 1950. Copyright by author, 304 psl., Kaina 2 doleriai.

Kovo mėn. AIDAI Š.m. 3-me Aidų numery randame šiuos straipsnius: Vysk. V. Padolskio — Religija asmens ir tautų gyvenime; Zenono Ivinskio — Merkelis Giedraitis arba Lietuva dviejų amžių sąvartoje; Ant. Jasmanto — Literatūrinės kritikos prasmė.

Dailiosios literatūros duoda: Alfonsas Nyka-Niliūnas eilėrašius iš rinkinio „Isduotas medis“; Pr. Kozulis — Tiltas (eil.) ir Petras Babickas — Mato Grosso krašte (iš spausdinamos knygos „Brazilija“).

Apžvalgų skyrius šį kartą labai gausus: L. Miškinio recenzija — Henriko Radausko grįžimas, J. Gintautas — Krizė sovietinėje lietuvių literatūroje ir kritikoje; Izidorius Vasiūnas — Lietuviškąjį smuiko koncertą nagrinėjant; Dr. Ign. Urbonas — Nicolai Hartmann; B.S. — Bertrand Russell; T. L. Andriejus, OFM, — Didžiojo jubiliejaus ženkle; Juozas Alaušius — Kultūros Fondo belaukiant; Mykolas Gilius — Išpūdziai iš Berlyno.

Numeris papuoštas: Michelangelo, A. Valeškos, V. van Gogho, A. Galdiko, Botticelli, J. Penčilos kūrinių; M. Giedraičio, A. Nykos-Niliūno atvaizdais, Šiaulių Šv. P. P. bažnyčios foto nuotrauka.

Ateitis, lietuvių katalikiškojo jaunimo žurnalas, 1911—1951, 25-96 psl.

Tai padidintas sukaustuvinis numeris, kurio pradžioje spausdinama eilė sveikinimų, o toliau straipsniai: Prel. M. Krupavičius, Lietuvos laisvė, Lietuvių bė ir ateitininkai; A. Sušinskas, Dvasiniai svyturiniai; prof. Dr. Z. Ivinskis, Ateitininkija keturių dešimtųjų perspektyvoje; Prof. St. Šalkauskis ateitininkų ideologas; Ed. Turauskas, Iš pageltusių lapų; vysk. Dr. V. Brizgys, Jaunas ateitininkas ir socialiniai klausimai; L. Šimutis, Ateitininkai ir Amerikos lietuviai; kun. Dr. J. Gutauskas, Sviesuoju idealizmo keliu; prof. St. Kolupaila, Lapas ir laurų vainikas; prof. Dr. J. Meškauskas, Studijuojančių prieauglio klausimu; A. Macina, Bažnyčios tremimas ir dykumas; Ad. Damušis, Gerbkime tai, kas mus skiria; Pranas Dieleininkaitis; Aloyzas Baronas, Namai; A. Bendorius, Tu privalai; St. Yla, Ateitį regim tėvynės laiminga; J. Zilevičius, Česlovas Sasnauskas; Al. Vasiiliauskas, Vyčiai lietuvių bė sargyboje. Toliau skiriasi: Mergaitės, Ateities Spinduliai, Gimtoji kalba, Darbai — Žmonės, Sportas, Placiams pasaulyje. Eilėraščiai D. Mickaitės-Mitkienės, Ant. Miški-

niao, Gr. Tulauskaitės, P. Jurkauskas, L. Zitkevičiaus, K. Grigaitės, A. B. Audronės, Vl. Butėno, A. Sato, L. Sūtemos, E. Buracaitės, A. Gintauto, R. Kisieliaus; apyskaitė B. Empakerytės, feljetonas Antulio Pukolio ir tt. ir tt. Iliustracijų 55.

Karys, Nr. 4-5, 24 psl. Numeris skirtas Vasario 16 ir Velykomis.

Dirvos Dienorodis — Kalendorius 1951 m., nemokamas priedas „Dirvos“ prenumeratoriams, kišeninio formato 96 psl.

Dr. K. Matulaitis drauge su prof. Z. Ivinskiu planuoja leisti Lietuvos istorijos dokumentus, rastus Vatikano archyvuose.

Čiurlionio ansamblio naujais garbės nariais pakviesti kun. F. Gureckas, prof. St. Nasytis ir prof. kompoz. J. Zilevičius.

Sujungiami laikraščiai

Jau senai kalbama, kad vietoje gausių lokaliųjų laikraščių JAV lietuviams katalikams tikėtų turėti vieną bendrą pajėgų ir dažniau pasirodantį laikraštį. Pagaliau ir veik oficialiai paskelbta, kad netrukus „Darbininkas“, „Amerika“ ir „Lietuvių Žinios“ sustos eję, o vietoje jų pasirodys vienas laikraštis, pasirodys du kartu per savaitę, t.y. kaip dabar „Darbininkas“. Naujasis laikraštis turės aptarnauti pirmiausia tas lietuviškas kolonijas, kurias aptarnavo anie trys sujungiamieji — Bostono, Pittsburgho bei Brooklynio ir visą rytinį JAV pakraštį. Kalbama, kad jis vėliau turėsias verstis dienraščiu.

Laikraščio sujungimas beabejio iškelia didelių problemų, kurių svarbiausios, beabejio, yra naujojo laikraščio pobūdis ir visų trijų laikraščių turėtųjų pozicijų išlaikymo klausimas. Nelengva bus suderinti reikalavimus senosios išievių kartos ir naujosios inteligentijos ir visada bus pavojingą dalį skaitytojų prarasti senųjų formų besilaikančių laikraščių naudai. Ypač Bostone, kur bus aiškaus nepasitenkinimo dėl „Darbininko“ iškėlimo ir kur eina socialistų „Kelievis“, besilaikęs senojo stiliaus.

Tikėkim, kad šios klūtys bus nugaldėtos organizacinių lankstumu ir sulauksim tikrai vertingo naujo laikraščio.

Propaganda su stipendijomis

Nepriklausomoje Lietuvoje aukštųjų ir specialiųjų mokyklų studentų didelė dalis gaudavo stipendijas ir niekas apie jas nieko nežinojo. Šiandien bolševikai ir jas pučia lyg muilo burbulą, nors visiems aišku, kad nusavinti visų turtą, atėmus ūkininkų žemes, be stipendijų veik niekas negali studijuoti. Gauna jas ir gali studijuoti tik gavę partijos ar vykdomojų komitetų rekomendacijas.

Sovietų spauda begalo garsina neva tai faktas, jog Vilniaus keturiose aukštosiose mokyklose (universitete, Pedagoginiame Institute, Dailės Institute ir Konservatorijoje) besimoką 3,9 tūkstančių studentų nemoką už mokslą. Vilniaus universitete net 19% studentų gauna padidintas pirmųjų stipendijas. Eilė gabių studentų gauna specialias stipendijas: Stukos-Guzevičiaus vardo stipendiją gauna Dailės Instituto studentas G. Valinskis, astuonias Petro Cvirkos ir Salomėjos Nėries stipendijas gauna Vilniaus Istorijos-Filologijos fakulteto studentai.

Bet kainos yra tiek nežmoniškos, jog studentai iš tų stipendijų vargiai gali pragyventi. Knygų kainas pailiustuoja: Balio Suogos „Lietuvių Dailės Rinktinė“ — 18 rublių, o užsi-pranumeravimas vienintelio politinio, visuomeninio ir kultūrinio žurnalo „Svityrys“ metams atseina... 72 rubliai. A.

Žvėriškai brangios knygos

Tarp tūkstantinio tiražo šlamšto LTSR išleidžiama ir gerų rašytojų, bet jų kainos nepaprastos. Pav. Lazdynų Peleđos Rinktiniai raštai, 540 psl., 6000 egz., 16 rubl.

Kauno Universiteto Medicinos Fakulteto darbai, 248 psl., 1000 egz., 17,60 rublių. Net ir propagandinės brošiūrėlės kainuoja nemažiau kaip 2 rubliai. Tuo tarpu darbininko alga nesiekia daugiau 200 rublių mėnesiui. A.

— Pasigalėk mūsų! — kumščiais mušėsi į krūtines. Atrėdė, kad ne visa seklyčia, bet tarytum visi būtų vienas žmogus.

— Pasigalėk mūsų! — istardavo ir ji. Bet tai būdavo daugiau negu žodžiai, daugiau net negu šauksmas ar malda. Prasiverždavo kažin kokia sunki gėla. Ir dėl ko jai būdavo gaudu? Gal dėl artėjančios senatvės? Gal dėl staigos močiutės mirties. Juk ir visa bažnyčia sunkiai gausdavo suplikacijose po sumos: „...nuo staigos ir netikėtos mirties, saugok mus Viešpatie!“

Mamos drėgnose akys geltona lemputės liepsnelė, grabnyčia geltona, numirusios močiutės rankos aparstytos kukavinių šventu rožančiumf... Geltonos vaikinės rankos... Kurias artimieji atsi-

— Pasigalėk mūsų! — istardavo ir ji. Bet tai būdavo daugiau negu žodžiai, daugiau net negu šauksmas ar malda. Prasiverždavo kažin kokia sunki gėla. Ir dėl ko jai būdavo gaudu? Gal dėl artėjančios senatvės? Gal dėl staigos močiutės mirties. Juk ir visa bažnyčia sunkiai gausdavo suplikacijose po sumos: „...nuo staigos ir netikėtos mirties, saugok mus Viešpatie!“

Mamos drėgnose akys geltona lemputės liepsnelė, grabnyčia geltona, numirusios močiutės rankos aparstytos kukavinių šventu rožančiumf... Geltonos vaikinės rankos... Kurias artimieji atsi-

— Pasigalėk mūsų! — istardavo ir ji. Bet tai būdavo daugiau negu žodžiai, daugiau net negu šauksmas ar malda. Prasiverždavo kažin kokia sunki gėla. Ir dėl ko jai būdavo gaudu? Gal dėl artėjančios senatvės? Gal dėl staigos močiutės mirties. Juk ir visa bažnyčia sunkiai gausdavo suplikacijose po sumos: „...nuo staigos ir netikėtos mirties, saug

IŠ PLATAUS PASAULIO

JAV bazės Prancūzijoje

Prancūzijos vyriausybė jau pradėjo ruošti vyriausybės dūnų matomų JAV bazių Prancūzijoje. Pereitų metų gruodžio mėn. buvo pasirašyta sutartis dėl 5 oro bazių Maroke. Be to, numatoma užleisti JAV dalį Bordeaux ir Pallice uostų, suteikti teisę pasinaudoti keliais nuo Bordeaux uosto iki Vokietijos sienos už Metz, duoti teisę įrengti šaudmenų sandėlius į pietus nuo Bordeaux, benzino sandėlius Pallice priemiestį Larochelle ir aviacijos reikmenų sandėlius Chateauroux. Beabejo, dar teks įrengti kur nors maisto ir kitų reikmenų sandėlius.

Indai prieš JAV

Ryšų su JAV pozicija Kašmiro byloje ir dėl to, kad parlamentas vis dar nenubalsuoja Indijai duoti duonos, Indijoje pastebimai kyla neapykanta amerikiečiams, praneša korespondentas.

Indai nesutinka nusileisti JTO pagal JAV pasiūlymą pravestam nutarimui Kašmiro klausimą išspręsti arbitražo keliu.

JAV daroma daug priekaištų, kad tiek daug parėmusios Europą, jos nesutinka paaukoti \$190 mil. apmokėti prašomus 2.000.000 tonų kviečių. Tuo tarpu Sovietų Rusija paskyrė 500.000 tonų kviečių, o kom. Kinija žada duoti 1.000.000 tonų ryžių.

Ryšų su tuo JAV parlamentas yra spaudžiamas Valstybės Departamentu nutarimą dėl kviečių dovanos priimti, nes tą, kaip šis reikalas bus išspręstas, stebinti visa Azija.

Japonų laivynas

JAV pradėjus rūpintis kuo greičiau sudaryti taikos sutartį su Japonija, Britai išskėlė Japonijos laivyno apribojimo klausimą. Šiuo metu Japonija beturi prekybinio laivyno vos 72 laivus ir 10 tanklaivių, kurių visu tonazas tesiekia vos apie 500.000 tonų, kai prieš karą Japonijos prekybos laivyno tonazas siekė net 5.100.000 tonų, skaitant laivus virš 1000 tonų. Dėl to dabar Japonai už pervežimą jų prekių per metus sumoka per \$300.000.000. JAV norėtų laivų statybos varžytis panaikinti, bet britai nori, kad statyba laivų būtų apribota ir nepasiektų 250.000 tonų per metus, nors prieš karą Japonijos laivų statyba kas met siekė apie 800.000 tonų.

Sovietų Rusijoje pogrindžio nėra

Neseniai rusų vad. solidaristų vadas K. Boldarevas paskelbė pareiškimą, pakartota veik viso pasaulio spaudos, apie jo atstovaujama pogrindinę organizaciją, gyvai veikiančią Sovietų pogrindį. Mėnėvių vadas Abramovič paskelbė straipsnį "Vorwaerts", kuriame Boldarevo relikvijas vadina išmisliu bei plepalais, nes Sovietų Rusijoje nėra jokios slaptos organizacijos, kuri galėtų varyti propagandą visuomenėje.

Sabotažo auka

Didįjį Penktadienį su 48 keleiviais ir 5 vyrais igulos Atlante dingęs lėktuvas, pasirodė vežė labai svarbių dokumentų bei planų, liečiančių atominės bombos. Pasak oficialaus pareiškimo, amerikiečių autoritetai nenorėtų, kad jie patektų į septymas rankas. Prietais išvados, kad lėktuvas buvo sabotažo auka. Visi ieškojimai nedavė jokių vaisių. Rasta tik lėktuvo skeveldrų ir karininko "kuprinė".

Ar ne tektų daryti išvados, kad JAV ne tik prieš 8-6 metus šnipai vogė atominės paslaptis. Iš-eitų, kad gerai informuoti šnipai bus įdėję lėktuvan bombą su laiko užtaisu, o apskaičiuotoje sprogimo vietoje povandeniniai laivai laukė, kad išgriebtų grobį ir nusivežtų ar nuskandintų gyvus likusius liudininkus.

Mes kovojame tik už pavergtųjų laisvę

Kovo 10 d. Belgijoje buvo teisiama trys ukrainiečiai ABN nariai, kaltinami turėję nelegalų radio siuntuvą. Į teismo pirmojo klausimą ar jie suprato darą nusikaltimą prieš Belgijos įstatymus, jie atsakė, kad jų stotis niekad neveikusi prieš Belgiją ir belgus, bet ji tik gynusi visus pavergtuosius bolševikų ir tuos, kuriems šis pavojus gresia, taigi ir belgus.

Prokuroras teisme kaltinti atsisakė. Kaltinamuosius gynė du žymūs advokatai ir politikai, vienas katalikas, kitas socialistas, kurie kreipė teismo dėmesį, kad šie žmonės, netekę visko, yra pasišventėliai, kurie kovoją dėl savo tautos laisvės ir nepalūžta, tad sveikintini. Esą, iš viso net gėda šavo krašto teisme ginti žmones nuo tokių kaltinimų.

Teismas juos nubaudė po 100 frankų ir po 1 mėn. kalėjimo ir tuojaus paleido, nes tiek jie jau buvo išsėdėję prieš teismą.

Antireliginė konferencija

Kaip praneša iš Vienos Religinės Informacinės Tarnybos, Čekoslovakijoje Karlovy Vary (Karlsbad) įvyko komunistinių vyriausybės atstovų konferencija, svarčiusi sudarymą vieningos organizacijos kovai su religija, ypač su Katalikų Bažnyčia. Konferencija buvo suaukta sovietinės "Politinii ir Moksliinių Tyrimų Draugijos", kuri yra perėmusi 1941 m. uždarytos "Bedievių Sąjungos" darbą. Jos nutarimai ir sukurtoji organizacija dar nežinoma.

— Haga. — Iš Indonezijos Olandijon atvyksta 12.000 tremtinių, daugiausia buvusių karių ir jų šeimų.

— Vašingtonas. — JAV išsiunčia dar dvi Tautinės Gvardijos divizijas į Japoniją tenyktėms iguloms padidinti.

— Vašingtonas. — Viena už amerikiečio kario ištekejusi čekė pasirodė buvusi Čekoslovakų šnipė ir nutarta ištremti iš krašto — Berlynas. — Praeitame kare žuvo 2.665.000 vokiečių karių.

Sueso kanalą žada nacionalizuoti

Vienas Egipto parlamento ats-tovas pareiškė, kad netrukus bus svarstomas pasiūlymas perimti Sueso kanalo valdymą. Laik raščiai taip pat paskelbė, bet vyriausybė tai dar paneigė.

Sueso kanalas yra valdomas akcinės bendrovės, kurioje vyrauja prancūzai. Bet britai ten turi 44% akcijų. Egiptas ilgą laiką Sueso kanale neturėjo jokios valdžios. Tik prieš pora metų specialia sutartimi buvo įsileistas į Egiptą, kuriam duota 7% akcijų. Pagal sutartį Egipto vyriausybė turėtų perimti savo žinion visą kanalą be jokio atlyginimo. Jei dabar kanalas būtų nacionalizuotas, prancūzai sako, tektų sumokėti. Nuoma baigiasi 1968 m., bet egiptiečiai to termino nenori laukti.

Ispanijos pozicija neaiški

Nors neseniai buvo paskelbta, kad Franko sutinka sudaryti sutartį su JAV ir pasidžia faktiškai įsijungti į Atlanto sąjungą, prisiimdamas visus pakto įsipareigojimus, bet daugiau tuo reikalu nieko nebesigirdi. Britų ir Prancūzų diplomatai skundžiasi, kad iš JAV ambasadoriaus Griffith negali išgauti nieko apie jo ilgus pasikalbėjimus su Franko. Dėl to anų žinių tikrumu abejojama. Manoma, kad Franko gali sutikti sudaryti sąjungą su JAV, tačiau abejojama, kad jis sutiktų savo kariuomenę siųsti už Pirenejų. Tikima, kad JAV gali apsiimti sutvarkyti Ispanijos uostus ir aerodromus.

Balandžio 1 d. Franko atšventė savo laimėjimo 12 metų sukaktį. Suroštas kariuomenės paradas puikiai parodė, kad labai atsilikęs yra armijos apginklavimas. Iš moderniosios ginkluotės buvo matyti vos 100 praeito karo džipų ir daugiau nieko.

Atlanto sąjungos vadovybė

JAV Valstybės departamentas buvo užsimojis Atlanto sąjungos visas centrinės įstaigas sukoncentruoti vienoje vietoje, bet gen. Eisenhoweris tam buvo priešingas. Jis siūlė, kad Paryžiuje liktų tik karinis štabas, o sąjungos politinis, ūkinis ir gamybos derinimo centrai liktų Londone. Šis reikalas galutinai išspręstas nuykus Europos JAV valstybės sekretoriui Webb ir tarptautinio saugumo departamentui direktoriui Th. D. Cabot. Generalas Eisenhoweris įtikinama nesidavė, tad būstinės ir toliau liks dvj.

— Žydas teisėjas atmetė protestantų reikalavimą pašalinti katalikės vienuolės Motinos Kabinos statulą iš vieno New Orleans bulvarų, pareiškdamas, jog tai būtų įžeidimas Amerikos demokratijos.

Alm.

Mirė prof. Dimitro Dorošenko

Zinomas ukrainiečių istorikas bei visuomenininkas prof. Dimitro Dorošenko kovo 19 d. mirė Miunchene, kur profesoriavo ukrainiečių universitete.

1917 m. jis buvo carinės Rusijos skirtas generalgubernatorius Galicijos ir Bukovinos dalyse, užimtose rusų Hetmaniniame laikotarpy buvo užsieniu r. ministru, vėliau Padolės Kameneco universiteto prof., o nuo 1922 m. emigracijoje, kur profesoriavo Prahoje, buvo direktorius Mokslių Instituto Berlyne, profesoriavo Varšuvoje ir tt.

Jean Mauleire mirė

Kovo 11 d. mirė didelis Lietuvos bičiulis-rašytojas Jean Mauleire, 63 metų amžiaus. Nuo 1925 metų jis didesnę savo darbų dalį skyrė Lietuvai. Yra parašęs kelis šimtus straipsnių apie Lietuvą, nemažą knygų ir brošiūrų.

Prie karšto buvo padėti VLK, Prancūzijos lietuvių ir pp. Turauskų vainikai. Užuojautą šeimai asmeniškai pareiškė Dr. Backis.

KANADOS ŽINIOS

Pragyvenimas dar labiau pabrango

Balandžio 4 d. Kanados Statistikos biuras paskelbė, kad per vasario mėn. pragyvenimo išlaidos dar labiau pakilo ir indeksas, pašokęs net 4,5 punkto, pasiekė 179,7. Kadangi jau per sausio mėnesį indeksas buvo pakilęs 2,5 punkto, tai vyriausybės ir darbo uni-jų sferose vyrauja didelis susirūpinimas. Unijos reikalauja tuojaus imties priemonių kainų kilimui sulaukyti, įvesti kainų ir nuomų kontrolę ir primokėjimus ūkininkams už maisto produktus. Jei to nebūsią padaryta, kraštui grėsia streikai ir ūkiniai sutrikimai, kurie infliaciją dar labiau padidintų.

Kanados specialioji brigada

Jos ištikrųjų nebėra. Formaliai ji įterpta į visą kariuomenę, pavadinata 25-tąja brigada, tačiau apmokoma atskirai. Jos vienas batalijonas dabar kaunasai Korojeje, dar neskelbiamo didumo junginys šlyvys ten dar šį mėnesį, o likusioji dalis, sako apie 3-4000 karių, bus perkelti iš Fort Lewis atgal į Kanadą, į Wainwright poligoną Albertoje, kur sudarys branduolį daliniui, turėsiančiam vykti į Europą. Čia bus apmokomas visas tas dalinys. Tačiau Europą jis dar negreit pasieks. Stovyklos paruošimas bus baigtas tik iki š.m. rugsėjo 1 d. ir tik po to ten bus pradėtas formuoti bei apmokoti tas dalinys.

— Otava. — Kanados parlamentas priėmė įstatymą, duodantį vyriausybei teisę kontroliuoti importą jų prekių, kurios paskelbtos kontroliuojamomis.

— Londonas. — Scotland Yard žinau, kas pavogė per Kalėdas garsųjį karūnacijos akmenį iš Westminster katedros, bet dar nežinau kur jis pasleptas. Suėmimų esą nedaroma, nes klausimas pavestas spręsti aukštesnėms instancijoms. Susekta buvę pirmiausia išaiškinus, kas pastaruoju metu prieš akmenį žuvimą Glasgow bibliotekoje studijavo tą akmenį liečiančią literatūrą. Tai buvo 4 studentai. Ir Skotų kalamas medalis esą jiems skiriamas.

— Paryžius. — Prancūzijos parlamentui pateiktas pasiūlymas maršalą Peteną, kuriam jau 94 mt., paliausuoti iš internavimo. Vieną kartą toks siūlymas parlamente jau buvo atmetas.

— Vašingtonas. — Senatas priėmė rezoliuciją, kuria patvirtina prezidento nutarimą pasiųsti Europon dar 4 divizijas Eisenhowerio žinion, bet kartą pastebėjo, kad daugiau kariuomenės be parlamento žinios nebūtų siunčiama. Tās nutarimas neturi juridinės galios, bet prezidentas perspėjantis.

Deportacijos

Tik ką pasibaigusiais fiskaliniais metais, baigiamais kovo 31 d. iš Kanados buvo deportuota 422 asmenų. Iš jų 50 deportuota dėl nesveikatos, 33 pasidarę visuomenine našta, 103 dėl kriminalinių nusikaltimų ir 230 dėl kitų priežasčių. Iš deportuotųjų 192 buvo britai, 110 amerikoniai, 120 kitų tautybių.

JAV ir Kanados civilių ausaigos sutartis

Po visos eilės atitinkamų pasitarimų, kovo 27 d. JAV ir Kanada pasirašė sutartį, normuojančią abiejų valstybių atitinkamų organų bei pareigūnų bendradarbiavimą vykdant civilių apsaugą prieš užpuolimo atvejų. Kartu abi pusės išsipareigojo keistis informacija apie pasirusimus ir apskritai glaudžiai bendradarbiauti.

Mokyklų streikas

Vancouverio priemiesty Mailardville, gyvenam. prancūzų katalikų, ab-katalikų parapijinės mokyklos balandžio 2 d. buvo uždarytos. Vadovybė reikalauja, kad mokykloms būtų skiriama pašalpa iš valdžios išdo, nes ir katalikų vaikų tėvai mokyklinius mokesčius moka, bet iki šiol savas mokyklas išlaikė iš atskirų mokesčių. Mokyklos mokiniai demonstravo prieš valdžios rūmus šaukdami: "Mes reikalaujame teisybės". Švietimo skyrius tuo tarpu vaikus pasuntė į valdines mokyklas, kur mokoma dviem pamainom. Bet yra trūkumas mokytojų. B. Kolumbijos švietimo ministeris pareiškė, kad valdžia katalikų vaikų mokymą perimsianti taip greit, kaip tai bus įmanoma techniškai.

Ontario nuomų kontrolė

Ontario parlamentas vyriausybės paruoštą įstatymo projektą perimti nuomų kontrolę nuo pat balandžio 30 d., kai pasibaigs federalinės valdžios kontrolė, principu priėmė. Tenka tik priimti jo detales.

— Saskatoon. — Duchaborų — Laisvės sūnų sektos atstovų suvažiavimas svarstė oficialų kvietimą dalyvauti Toronte vykstančiame Taikos kongrese ir išsprędė neigiamai. Atseit, ir duchaborai nenori dėtis su komunistais.

— Edmonton. — Albertos vyriausybė patiekia parlamentui projektą įstatymo, leidžiančio eksportuoti natūralų gazą į JAV. Numatoma kasdien eksportuoti po 40.000.000 kub. pėdų gazo.

— Otava. — Kanados biudžetas parlamentui pateiktas tą pačią dieną, kaip ir Britų — balandžio 10 d.

Kas nori anglų kalbos vadovėlių?

Norintieji mokytis anglų kalbos, gali kreiptis ir gauti veltui vadovėlių. Rašyti šiuo adresu: Canadian Citizenship Council, 46 Elgin St., Ottawa, Ont.

SKUBIAI REIKALINGI:

skardos specialistas žaislų gamybai ir formų (stancų) dirbėjas. Darbas nuolatinis. Ten pat yra darbo ir šeimų nariams. Rašykite: vokiškai, rusiškai ar latviškai: Mr. V. Zekite, Black Harbor, N.B.

SPORTO ŽINIOS

Sportas pavergtoje Lietuvoje

Sachmatų pirmenybės

Vilniaus pusfinalio pirmenybių laimėtoju tapo kaunietis Abramavičius, surinkęs 9 taškus. Antrą vietą gavo Lansbergis (Vilnius) 8 taškai, 3-čia — Kazajev iš Vilniaus — 7,5 taško.

Kauno pusfinalio pirmenybės laimėjo Baršauskas — 8 taškais, Ostrauskas ir Siemoška po 7,5 taškų. Šie sachmatininkai vyks į finalines pirmenybes, kuriose be jų dar dalyvaus Mikėnas, Cholmov, Vištaneckis (visi Vilniaus), Višomirskis, Disleris ir Čukajev iš Kauno. Be to bus kviečiami keli Maskvos meistrai. Laimėtojai vyks į TSRS pirmenybes Jaroslavyje šių metų rugpjūčio mėnesį.

A. Arklių lenktynėse ant Rubikių ežero šią žiemą dalyvavo Anykščių "Naujo Gyvenimo", "Pavasario" ir kiti kolchozininkai.

Rajoninės sporto varžybos Panevėžyje

Apie 250 sportininkų dalyvavo varžybose, jų tarpe apie 165 iš Panevėžio apylinkės. Imtynėse geriausiai pasirodė kolchozininkas Vasiliauskas. Sachmatų varžybas laimėjo drg. Sandakas, stalo teniso Dambras ir Juškaitė iš Panevėžio.

A. — Vasario 15 d. iš Kinijos grįžo ten su TSRS komanda žaidę keturi lietuviai krepšininkai St. Butautas, J. Lagūnavičius, K. Petkevičius ir Z. Sabulis, sužaidę su kiniečiais 33 rungtynes — visas laimėdami. Tą pačią dieną Kūno Kultūros Rūmų krepšinio saleje įvyko mityngas, kuriame krepšininkai "pasakojo apie naują gyvenimą kuriančios kinų liaudies didelę palikimą".

— Vasario 14-15 dienomis Vilniaus apylinkėse, Sapieginėje, įvyko kaimo jaunimo slidinėjimo pirmenybės. Laimėjo Vilniaus sritis, paskui Šiaulių, Kauno, o Klaipėdos slidininkai neatvykę. Spauda išpeikė pirmenybių žemą lygį.

— Vilniuje pirmąją "Saliuto" krepšininkų komanda, kuri baigiminė šio miesto pirmenybėse nugalėjo 53:39 Karininkų namų vyrus.

— Kauno ledo rutulio pirmenybės laimėjo "ankaro" komanda, sekančią vietą "Kauno audiniai", trečią — Aukštųjų mokyklų studentai.

— Vilniuje greitojo čiuožimo pirmenybės laimėjo moterų grupė — kaunietė Laima Juzėnaitė, surinkusi 22½ taškus. Kaunietis Tadas Jonkatis buvo pirmuoju vyrų grupėje su 263 taškais. Jaunių grupėje laimėjo: Malichin, Stecisc, Galibin(!).

— Kaune įvyko fechtavimo varžybos, kurias laimėjo: rapira — P. Brazilius, espadronu — S. Bucys ir S. Pušysytė — moterų espadronu.

— Vasario mėn. Sapieginėje, prie Vilniaus, pasibaigė LTSR slidinėjimo rungtynės, kuriose pirmą kartą buvo atliktos 50 km vyrams distancija. Ją pirmuoju sukorė Kazlauskas — 3 val. 42 min., antruoju — Gracev 3 val. 49 min., trečiuoju — Paškevičius — 3 val. 58 min.

— 10 km. moterų bėgimą laimėjo Izotova. Suolių nuo trampolino varžybas laimėjo rusas Roznov, slaloma — Gaidamavičius, moterų — Kolesnikova — visi vilniečiai.

— Vasario 25 d. į Krimą treniruotėms prieš būsimas TSRS pirmenybes išvyko Vilniaus "Spartako" futbolininkai: vartininkai — Stelmokas, ir Tučkus, gynėjai — Slizius, Galvičius, Mačiulis, Latoza, Balinskis, Paberžis, Ganauskas, Pr. Liukevičius, Šusteris, puolėjai — Rylis, Daukša, Jakimavičius, Saunoris, Petraitis, Prikočkis, Radziškoviš, Komandos treneris — Glazkov.

— Vasario 26 d. Vilniuje įvyko masinio bėgimo varžybos. Startas ir finalas buvo "Carniachovky" aikštėje. (Prie Gedimino gatvės, netoliese Vrublevskio). Dalyvavo 85 komandos su 850 bėgikų. Vyr. teisėju buvo J. Zuburkus. 10 km. distanciją laimėjo "Dinamo" komanda, vad. Slioporukov. Jų laikas buvęs 40 min. Antrą vietą laimėjo universitetas. Moterų grupėje laimėjo Astrauskaitės vedama universiteto komanda. Antrą — "Spartakas". Tai buvo 5 km. distancija.

MES PERKAME KUR

MODERNI LIETUVIŠKA

Vyriškų rūbų krautuvė

• Paltai ir kostiumai parduodami gatavi ir pagal užsakymą. Skrybėlės, įvairūs švarkai, kelnės, megstukai, viršutiniai ir apatiniai baltiniai, kojines, pirštines ir kt.

Visų dalykų didelis pasirinkimas

Nuolaidos lietuviams 10%

Savininkas P. Salmonaitis

DERBY MEN'S SHOP

2576 YONGE ST. TORONTO

Telefonas HY 9624

M. MAYZEL'S CLOTHES

530½ Queen St. W. Tel. WA 5374

Isteigta prieš 60-tį metų, plačiai žinoma rūbų siuvyklą-krautuvė. Darome pagal užsakymus: kostiumus ir paltus — vyrams ir moterims. Turime pasiūtų paltų.

Lietuvis radio mechanikas

L. KOCIUS

949 Dundas St. W. netoli lietuvių bažnyčios. Tel. WA 1691 priima pataisymus visų rūšių radio aparatus. Darbas atliekamas gerai ir sąžiningai. Kreiptis nuo 9 iki 2 val. popiet. Pataisymus palikti galima bet kurio metu

THE TWO LITTLE JEWELLERS

Mūsų krautuvėje turime didelį pasirinkimą: laikrodžių, deimantų, brangakmenių ir sieninių laikrodžių.

Taisome įvairių rūšių laikrodžius. Galite mokėti grynais arba duodame išsimokėjimui. Kalbame ukrainiškai.

Užėikite į

558 QUEEN ST. WEST, TORONTO Tel. E M4-0047

Nuo š. m. kovo mėn. 15-tos dienos

LUNA Foto studija

LIETUVIŠKAME CENTRE

984 DUNDAS ST. West, TORONTO

TELEFONAS ME 8967

Moterų rūbų siuvėja

N. ŠALKAUSKIENĖ persikėlė į 69 Essex St.

Bloor ir Ossington gatvių rajone. Tel. LA 6432

R. MacIntyre Aylesworth B.A.

ADVOKATAS IR NOTARAS

B. 61, 880 Bay Str.

(Bay Grosvenor Bldg.)

Tel. RA 2107-8 arba RA 1787

Kalbame vokiškai ir rusiškai

AUTOMATINIS laikrodis įjungia ir išjungia gazą, kai jūs nesate namuose.

Moffat 5750 CPC

DE LUXE — Kaina \$299.50

Užėikite ir apžiūrėkite tuos ar kitokius modelius

MICHAEL'S RADIO & APPLIANCES

1390-92 QUEEN ST. W. (prie O'Hara)

Atidaryta vakarais

Telefonas KE 4579

UKRAINIEČIAI SAVININKAI
G. LUKE'S
& Electrical Appliance Co.
797-799 Dundas St. W.
Toronto,

Tel. WA 9228 Tel. WA 9228
Parduodame

SKALBIAMAS MAŠINAS
DUODAME IŠSIMOKĖJIMUI

Kas pirs šias mašinas, gaus 2-jų metų
garantiją.

Jeigu norite pirkti virtuvę ar šaldytuvą, geriausiai pirkti fabriko

MOFFAT

Parduodame piano akordeonus

★

Norėdami elektros reikmenų ar sofų (chesterfields) paskam-
binkite mums ir mes pristatysime Jums į namus.

Pirmos eilės lenkiška rankinė Telefonas EM 3-0360
SKALBYKLA — WOODBINE HAND LAUNDRY
Rūbų valymas
Mes paimame iš namų ir pristatome. Kainos neaukštos
205 Euclid Ave. (prie Dundas St.), Toronto, Ont.

Duona, pyragaičiai, tortai

pristatomi į namus, skambinkite: LL 7445

BEAVER BREAD LIMITED

103 Lightbourne Ave. Toronto

UKRAINIEČIAI LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
įsikūrę prieš 27 metus

CARDINAL & SON

366 Bathurst St. Toronto

Telefonas WA 9954

LONDON FURNITURE CO

Pilnas baldų pasirinkimas. Minkšti baldai—parduodami nauji
ir atnaujinami seni. Kalbame europ. kalbomis
875 Queen St. W. Toronto. Tel. PL 2010

**Kas nori namus
arba biznį pirkti**

arba parduoti, kreipkitės į mus.
Rasite teisingą ir nuosirdų patarimą
Kalbame lietuviškai — klauskite Peter

ROBERT P. RICE REAL ESTATE

656 BLOOR ST. W., TORONTO. TEL. LA 1277.

Prityręs kvalifikuotas lietuvis laikrodininkas

STINSON'S JEWELLERY

2186 DUNDAS ST. W. TORONTO

Taiso ir parduoda laikrodžius, žiedus ir visokias brangenybes
Garantuotas darbas ir prieinamos kainos

Krautuvė atidaryta kasdien iki 8 val. vakaro.

Lietuviška Baldų Krautuvė

"ATLANTIC CITY UPHOLSTERING CO"

Sav. J. Kamishaitis

899 BLOOR ST. W. TORONTO

Tel. LO 1438

"Reikiškite jausmus gėlėmis" — skambinkite AD 1618

THE VICTORY FLORIST

Vestuvių puokštės, vainikai, dekoratyvinės gėlės bei vazonai
Sav. A. MERKER 576 QUEEN ST. W. TORONTO

RUTH FROCKS

Moteriškos suknelės, kostiumai, paltai, apatiniai, kojinės ir kt.

Duodame lengvam išsimokėjimui

1637 Queen St. W. (prie Roncesvalles) Toronto. Tel. LO 7882

Visų rūšių laikrodžius, puošmenas ir brangenybes
rasite 10-15% pigiau, negu kitur, pas

LAIKRODININKA

turinti 30 metų profesinę praktiką

Kalbų lenkiškai

M. MAJINA — 1187 DUNDAS ST. W. TORONTO

LIETUVIŠKAI KALBĄS KAILININKAS

Parduodami gatavi ir siuvami pagal Jūsų užsakymą kailiai.
Kailinių taisymas ir persiuvimas.
Duodama lengvam išsimokėjimui

BERGMAN FUR CO TORONTO

197 Spadina Ave. Prieš ateidami skambinkite: EM 4-6509

**MANNING CARTAGE
& MOVERS**

184 Manning Ave.

Tel. WA—0791

Perkraustome ir pervežame
įvairius daiktus vakarais ir
dienos metu. Kalbame vokiš-
kai, rusiškai ir lenkiškai.

**AKIŲ SPECIALISTAS
L. LUNSKY, R.O.**

Pritaiko akinius visiems akių
defektams. Iširia akių ner-
vus, kurie dažnai sukelia gal-
vos skaudėjimą ir nervingumą.
Kalba slavų kalbomis
470 College St. W. Toronto
Tel. RA 3924

SHIFF'S

VALYMAS —

PROŠAVIMAS —

PATAISYMAS —

Kalbame lietuviškai

909 Dundas St. West. Toronto

Telefonas EM 4-6649

Dr. Chas. OKUN

DANTISTAS

838 Dundas St. W. Toronto
(kampas Euclid Ave.)

Priima vakarais pagal susita-
rimą. Tel. WA 9822

DR. F. TICKETT

Gydytojas

ir

chirurgas

Priėmimo valandos 2-3 ir

7-9 po pietų

11 Gore Vale Ave. Toronto

Telef.: WA 3754

**BR. BUKOWSKA, R.O.
AKIŲ SPECIALISTĖ**

Tikrinu akis ir pritaikau aki-
nius suaugusiems ir vaikams.
Priėmimo valandos: kasdien
nuo 10 val. ryto iki 9 val. vak.
Sėkmadien. pagal susitarimą.

55 St. John's Rd. W. Toronto
kampas 94 Laws St.
Tel. LYndhurst 0052

DANTISTAS

J. A. GORCHYNSKI

B.A., D.D.S.

312 Bathurst St.

Bathurst Medical Building

Telef. EM 3-6373 Toronto

STANLEY SHOE STORE

Aukščiausios rūšies moterų,
vaikų ir vyrų batai, norma-
laus dydžio ir platus
(EE—EEE)

1438 Dundas St. W. Toronto
(prie Gladstone)

Dr. WILLIAM J. ZINCHEVIN

B.A., M.D., L.M.C.C.

GYDYTOJAS IR

CHIRURGAS

Priėmimo valandos 2-4.30 ir

7-9 po pietų

386 Bathurst St. Toronto

Tel. WA 1344

ATSILANKYKITE!

NESIGAILĖSITE!

"PARK RESTAURANT"

1002 Dundas St. W. (pora minučių kelio nuo lietuvių bažnyčios)

Cia tikrai atvėsinosite Toronto lietuviškoje valgykloje

Jūs gausite pigiai, sočiai ir skaniai pavalgyti dideliu pasirinkimu

lietuviškų ir kanadiškų valgių ir nusipirkti išsinešimui krautu-

vių kainomis įvairių maisto gaminių naujai atidarytame delika-

tesų skyriuje. Cia gausite ir nakvynę.

Atidaryta nuo 8 val. ryto iki 12 val. nakties. Tel. ME 0023

Su pagarba sav. A. Šmigelskis

TEL. WA 6812

587 QUEEN ST. W. TORONTO

QUEEN WEST FURNITURE CO

Didelis pasirinkimas naujų ir vartotų baldų:
Dirbame pagal užsakymus baldų — chesterfield ir studio —
komplektus ir parduodame kilimus.

• lovų komplektai,

• siuvamos mašinos,

• krosnys ir tt.

Kalbame rusų kalba

Aukos Toronto Bažnyčios Statymo Fondui

(Tęsinys iš praeito nr.)

\$2 — Ig. Alksnis, E. Abromai-
tis, O. Augustaitis, S. Augusta-
vičius, J. Berutis, A. Balnys, O.
Earanauskaitė, A. Bernat, D. B.
Barškelytė, Vl. Bendorius, S. J.
Beliūnai, P. Boland, A. Butvydas,
B. Brazukas, J. Budrinskaitė, Z.
Butkevičienė, J. Čižikienė, J.
Černauskas, K. Čepaitis, O. Čiau-
čionienė, Pr. Dailidienė, S. Dab-
kus, J. Dambrauskas, Dranginie-
nė, J. Dubininkas, A. Einikas, A.
Eljošius, J. Gaižutis, L. Graus-
dienė, B. Grikenis, S. Gudaitis,
S. Girčienė, J. Gudelis, P. Gul-
binskas, I. Giedraitis, M. Gvildys,
I. Gronskytė, Ivaška, A. Jasku-
telytė, M. Jakubėnaitė, A. Jur-
cius, A. Juozapavičius, V. Kate-
lė, B. Kašonas, V. Kavaliaus-
kai, P. Kairys, G. I. Kaulienė, S.
Kukta, P. Kaunas, Kazlauskas,
M. Kazlauskas, P. Klimavičius,
G. Krasauskienė, Lukšaitienė, K.
Liubartas, M. Malinauskas, J.
Mackevičius, B. Marijošius, B.
Norkus, B. Petrauskas, S. Pus-
vaškas, B. Racevičiūtė, J. Rimbu-
tienė, A. J. Ranovienė, A. Sup-
ronas, A. Stepšys, A. Šapoka, G.
Šodienė, P. Tamulėnas, E. Venc-
kaitytė, A. Vasiliauskaitė, L.
Vekteris, M. Viliušienė, J. Žekas,
M. B. Žekai, A. Žizys, B. Žilvi-
tytė;
\$1.50 — S. Daugvilienė, B.
Pakštas;
\$1.35 — J. Mockus;
\$1.25 — M. Kazlauskienė;

\$1 — V. Abromaitis, J. Adoma-
vičius, K. Apriudytė, V. Aušro-
tas, V. Astrauskas, A. Bertulis,
A. Bernotaitis, V. Birštonas, A.
Čepaitis, A. Daukantas, Dimskis,
A. Dubininkienė, Duobaitis, A.
Dragašius, Eidukaitis, A. Galdi-
kas, J. Gernys, P. Gičiūtė, O.
Gelgotaitė, B. Jonynas, F. Las-
tauskas, P. Lekšas, A. Klevinai-
tė, O. Kibartienė, A. Kotovaitė,
A. Kutka, K. Kenstavičiūtė, P.
Kirstukas, J. Kušlikis, V. Kirštu-
kas, A. Kantvidas, O. Kireitytė,
M. Kazlauskas, O. Kavaliauskie-
nė, S. Kviecinaskas, L. Malinaus-
kienė, Z. Montvilas, J. Mickevi-
čius, V. Nakrošius, B. Pakštas, A.
Povilaitis, I. Reginienė, J. Rusce-
kas, T. Radomskytė, V. Roversti-
nas, Perminas, B. Prešauskienė,
S. Sodaitytė, V. Sodaitytė, J. Sa-
dauskaitė, H. Sibal, P. Šutins,
J. Šalkauskaitė, P. Šiaudinis, V.
Tamulaitytė, A. Užupienė, O. Ur-
bonavičiūtė, A. Underis, O. Va-
nagienė, S. Vosylius, S. Vitkus,
O. Vėlyvienė, E. Žalkauskaitė;
\$0.60 — Čereškevičienė;
\$0.50 — U. Paliulytė, S. Olie-
kienė, O. Šlikaite;
\$0.25 — J. Aglinskaitė, L. Gvaz-
daitienė.

Toronto arkivyskupas mūsų
pastangoms pritaria ir žada para-
mos, tad galima tikėtis, kad ne-
užilgo galėsime rinktis erdvesnė-
je bažnyčioje ir naudotis didesne
sale. BSF Valdyba visiems dėko-
ja už gausias pirmąsias aukas.

Kainos nepakilo pas:

ART FASHIONS

didžiausiose Toronto kredito krautuvėse:

536 Queen St. W. ir 1158 St. Clair Ave. W.

Mes turime šimtus suknelių, apsiaustu,
kostiumų ir paltų. Geriausios rūšies ta-
pačia žema kaina. Mes pagelbėsime
Jums įsigyti pavasario rūbus.

Pirkite patogiomis išsimokėjimo sąlygomis

Tel. WA 7537

Tel. WA 8497

LIETUVIS LAIKRODININKAS

FRANK BOCHULIS

Taiso ir parduoda naujausius įvairių rūšių laikrodžius. Galima
įsigyti žiedų, Toronto suvenirų; Parduodamos įvairios auksinės,
ir sidabrinės prekės. Už darbą garantuojama. Kainos prieinamos.

Atidaryta kasdien nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro
272½ QUEEN ST. W. TORONTO

Užsisakykite anglis

PARLIAMENT FUEL CO.

Savininkas W. WILSON

Telefonas RI 4411

143 Hamilton St., Toronto

D. HOLOTA REAL ESTATE

Pirkimo — pardavimo

tarpininkas

496 Queen St. W.

(prie Denison Ave.)

Tel. WA 5232 Toronto

"EUROPA" FOTO STUDIO

Tel. WA 6849

615 Queen St. W. Toronto

Mūsų specialybė vestuvinės,

šeimų nuotraukos ir spalvoti

portretai

Darbas pirmos rūšies

DANTISTAS

Dr. ELIAS WACHNA

Priėmimo val. 10-12, 2-6

Pirmadieniais ir ketvirtadie-
niais priima taip pat 7-9 popiet

386 Bathurst St. Toronto

Tel. EL 6515

DRAUDIMAI

Apmokame ligonines, operaci-
jų ir daktarų sąskaitas bei

prarastą darbo laiką.

Draudimą išmokame namuo-

se arba ligoninėje

amžius

nenustatytas

Skambinkite: G. A. Mc GUIRE

Charles E. REA Ltd.

2047 Yonge St.

Tel. MA 0377 arba LL 9624

Draudžiame nuo ugnies, auto-

mobilius ir tt.

LOUIS A. TURECK

Advokatas, notaras

ir tt.

Suites 213-14

455 SPADINA AVE.,

(College ir Spadina kampas)

Telef. RA 5125-6

W. A. LENCKI, B. A.

Advokatas — Notaras

73 Adelaide St. W.

Room 322

Telefonas EL 3161

Toronto

Kai norisi nusisypsoti...

Reikės dirbti

Susitinka du mokyklos drau-
gai. Vienas dabar bedarbis inte-
lektualas, kitas Baden prezidentas.
Pirmasis prašo presiden-
tą tarnybos.

— Gerai, — atsako presiden-
tas, — bet su kokia alga: su 1000
DM? per mažą?

— Ką tu juokiesi iš mane.
Kur aš tiek uždirbsiu!

— Na, galima ir už 200, bet ta-
da reikės dirbti!

— o —

Sibre po darbo susitinka du
tremtiniai, abu du išvargę.
— Na, kaip dar laikaisi? — tei-
raujasi vienas.

— Daug geriau, — atsako an-
tras. — Žinoma, blogiau negu var-
kar, bet daug geriau negu rytų.

— o —

Britanijos pašto tarifų taisyk-
lėse nurodyta: "Visos telegram-
mos, išskyrus vyriausybės teleg-
ramas, turi būti parašytos su-
prantama kalba".

Diplomatų mandagumas

Susitiko emigracijoje dviejų
valstybių veiksmiai.

Pirmasis: Labai malonu jus
matyti, Pone Daktarė. Kas nau-
jo, Pone Daktarė?

Antrasis: Norėtume atnaujin-
ti pasitarimus, pone Ministeri.

Pirmasis: Ar jūs apsvaistėte
mano pasiūlymus dėl jūsų pre-
tenzijų ir mūsų teritorijų, pone
Ministeri Pirmininke?

Antrasis: Pasilikdami kiekvie-
nas prie savo nusistatymo galime
bendradarbiauti broliškai, ponas
egziliškas Vyriausybės Pirminin-
ke.

Pirmasis... jau nieko neatsa-
kė, nes nebeturėjo aukštesnųjų
titulų, ir pasikalbėjimas buvo
pertrauktas.

— o —

Dėl Voice of America įvairių
transliacijų daug nepasitenkimo
pasakoma ir parašoma. Vienos
tautos atstovai kreipėsi su
klausu, kodėl per Voice

Dėmesio!

LIETUVIŲ DRAMOS TEATRAS AMERIKOJE PIRMĄ KARTĄ TORONTE

Š. m. balandžio 22 d., sekmadienį, puikioje COLUMBUS salėje – Bloor E. ir Sherbourne gatvių kampe (įėjimas 582 Sherbourne)
ČIKAGOS LIETUVIŲ DRAMOS TEATRAS, režisuojant žinomam režisoriui J. BLEKAICIUI, stato Clifford Odets 3 veiksmų 4 pav. pjesę

RAKETA I MĖNULI

Tą pačią dieną bus du vaidinimai:

Dienos metu 3 val. p.p. šią linksną komediją galės pamatyti šeimos ir tie, kuriems vakare tenka eiti į darbą, o visiems kitiems skiriamas Antras vaidinimas 8 val. vakare.

Pastaba: Prašoma atkreipti dėmesį į bilietuose - kvietimuose pažymėtą vaidinimų pradžią, išsigijus bilietą į vakarinį vaidinimą, per neapsižūrėjimą neatitei dienos metu ir priešingai.

Prie įėjimo į salę kasa neveiks

Bilietai-kvietimai galima išsigyti sekmadieniais po pamaldų parapijos salėje, o šokiadieniais "Tėviškės Žiburių" administracijoje darbo valandomis. Skambinti tel. EM 3-4265. Bilietai kaina nuo \$1 iki \$2.

KLK Kultūros Dr.-jos Toronto skyrius.

TORONTO, Ont.

LOK pranešimas

Šį penktadienį, balandžio 13 d., 7 val. 30 min. vak. Toronto liet. parapijos salėje šaukiamas visų Toronto lietuvų organizacijų atstovų susirinkimas, aptarti Tautos Fondo vajeus ir lietuvių sąrašų papildymo pravedimą. TF vajeus pradedamas kartu su tuo susirinkimu.

Organizacijos prašomos prisijusti po du energingus atstovus.

LOK prezidiumas.

Gražus pavyzdys

Kanados Liet. Kat. Moterų Draugijos Toronto skyriaus valdybos nutarimu, iš Dr.-jos kasos yra paskirta \$50 auka studentui Adolfui Bajorinui, kuris šį pavasarį pabaigia Toronto universitetą studijas.

Antibolševikinis mitingas

Sekmadienį, balandžio 7 d., 3 val. p.p. Vakunda salėje įvyko organizacijos "Freedom" organizuotas antibolševikinis mitingas. Referentas nurodė, kad kovai su bolševizmu neužtenka ginklų, bet priešais reikia pastatyti religiją, tautinę idėją ir socialinę teisingumą. Kitas kalbėtojas anglas taip pat kėlė socialinio teisingumo reikalavimą, siūlydamas ne tik teisingą atlyginimą už darbą, bet ir darbininkų dalyvavimą pelne.

Padėka

Visiems dalyvavusiems mūsų vestuvėse ir gausiai mus apdovanojusiems reiškiamė nuosirdži padėką.

A. ir O. Vasiliauska.

Baltas balandis raudonos taikos nelaisvėje

Balandžio 8 d., sekmadienį, Massey Hall didžiulėje salėje Kanados komunistai ir jų simpatikai "viešu" mitingui baigė "Tautos Kongresą". Tai buvo nevykusi anų garsiųjų sovietinės taikos kongresų imitacija, skirta sovietinio komunizmo propagandos reikalams.

Du frontai prie Massey Hall durų

Tačiau šį kartą komunistams labai nemalonų šurpą surėngė nepersinausiantys susivėrusi Freedom ir antibolševikinė visų sovietų pavergtų tautų organizacija, kuri prie Massey Hall durų pasiuntė tūkstančius pikietuotųjų. Dalyvavo didelis skaičius ir Toronto lietuvių. Gatvės buvo užplūdusios išties transparentų ir plakatų jūra, labai erzinant ir taip jau šiuo metu gana pašliuštus komunistų nervus. Plakatai ištūžiusiems taikos "apaštalam" skelbė: "Stalinus yra didžiausias viso pasaulio kriminalistas", "Mes šaukiame teisybės sovietų okupuotai Lietuvai", "Atitraukite raudonąją kariuomenę iš Korėjos ir tada šnekokite apie taiką", "Pirma įgyvendinkite teisingumą, o paskui — taiką" ir t.t. Gatvės užtvėrusi minia transparentus lydėjo ilgais plovimais ir audringais šauksmais. Tuo tarpu taikos "apaštalių" armija, matydama savo nepajėgumą, tenkino spaudymusi, stumdymusi ir dideliu užmašumi savo širdyse, kad komunistinei propagandai Toronte ateina sunkios dienos. Charakteringa — taikos apaštalių tarpe buvo ypatingai daug vienos rasės atstovų, kurios pavardės matome JAV atominių šnipų bylose, kurios ruja ir mūsų Lietuvoje sovietų raudonąją armiją taipogi su gėlimis sutiko...

I narvą uždarytas baltasis balandis

Salės priangyje karingai nusiteikusių taikos "apaštalių" barškino smulkus variokus po pieriniuose kibiruose — aukas raudonosios taikos propagandai, duoklę Kremlui. Deja, tie dideli kibirukai buvo beveik tušti. Matyt, žmonės vis dėlto nelabai vertina Kremliaus "apaštalavimą" raudonosios taikos labui... Žaliu dolerių juose neteko matyti...

Scena buvo papuošta dideliu plakatu, kuriame tautinėmis emblemomis atžymėtos amerikiečio, prancūzo, brito, sovieto ir Kinijos komunisto rankos kėlė į

Išnuomojamas kambarys antrame aukšte vienam vyriui. Skambinti tel. LO 8268.

Išnuomojamas kambarys I aukšte 2 vyrams arba merginoms. Kreiptis: J. Bedarfas, 90 Muir Avenue.

Išnuomojamas kambarys ir virtuvė dušui porai be vaikų. Kreiptis 14 Churchill Ave. (prie Ossington), telef. OL 2971, po 5 v.v.

Išnuomojamas patalpos krautuvi su butu iš 2 kambarių. Lietuvišame rajone. Klausiti telefonu ME 0023, savininką.

IESKOMA VIREJA

šeimai, susidedančiai iš dviejų suaugusių. Privalo kalbėti angliškai ir mokėti gerai virti. Mes turime atskirą tarnaite. Virėjai numatytas atskiras kambarys ir vonia. Kreiptis skambinant tel. HY 5923.

Pamestas auksinis žiedas su raudona akute. Radėjas, prašau grąžinti 155 Gorevale Ave. Būsiu dėkinga — atsilįginsiu.

padanges taikos balandį. Per kažkokį renginį neapdairumą tas balandis buvo baltos spalvos ir jame nesimatė nei kūjo nei piau-tuvo ženklų. Raudonoji taika savo propagandai vis dėlto pasirinko baltą balandį, nors tam tikslui būtų žymiai geriau tikęs raudonos spalvos vanagiukas.

Būsiosios NKVD brauduoys

Mitingui prasidėjus, taikos apaštalių smogiamieji daliniai ėmė rankioti ir tempti iš salės tuos asmenis, kurie nesiteikė atsisotijimu pagerbti didžiųjų raudonosios taikos meistrų. Visos šitos aukos buvo apkumščiuojamos, per rūšį tempiamos prie užpakalinių durų, kur jas nuo taikos "myletojų" komunistinio ištūžimo išgelbėdavo policijos atstovai. Charakteringa, kad tas būsimasis NKVD brauduoys pasitenkino tik tais antikomunistais, kurie buvo patekę tarp komunistinės daugumos. Didėsi vienoje vietoje sėdinti antikomunistinių grupių jie nedrįso paliesti. Šių eilučių autoriui taip pat teko iš arčiau apžiūrėti tuos raumeninguosius raudonosios taikos saugotojus. Savo išvaizda ir elgesiu jie niekuo nesiskiria nuo Lietuvoje matytų NKVD agentų. Susipažinau su jais vien tik žurnalistinio smūgio vedinas, nutaręs visiškai kultūringai jau ap-leisti labai neįdomų "taikos" mitingą ir paprasčiau išleisti į gatvę. Per rūšį labirintus, lyg didžiausias piktadaris, buvau nešte

Mielus idėjos draugus, Toronto At-kų kuopos valdybos pirm. KAROLI ABROMAITI ir sesę PETRONELE STOCKUTE, jungtųjų proga, sveikina ir daug laimės šeimyniniame gyvenime linki

Toronto At-kų Kuopa.

Bičiulį PETRĄ ŠALNĄ ir ALINĄ RADKEVIČIŪTĘ, sukūrusius lietuvišką šeimą, sveikiname ir saulėtų dienų linkime

Leonas, Vacys, Leonas.

Juokis, Torontietai, svečių susilaukęs...

Svečiai

Liaudies išmintis apie svečius gražiai ir negražiai pakalba: "Du šeiminkui malonumai — kai svečiai atvažiuoja ir kai išvažiuoja"... "Zuvis ir svečias trečią dieną dvokia"... "Svečias į namus, Dievas į namus"... "Svečias, įėjimas į gryčią, įneša šviežio oro"... "Duok, Dieve, svečių, pyrago iškepsim"...

Svečiai pas Toronto lietuvių

Kaip apie svečius begalvotum, svečiai pas mus atvažiuoja. Ir dar ne bet kokie... Jie atveš mums šviežio oro, mes jiems iškepsim pyrago, "Tėviškės Žiburiai" juos užsivietė, bet jie bus visų svečiai. Jie žada paskelbti žinias, kurias visi žino, bet nekalba, žada pravedinti mūsų plaučius ir daugiau negu valerijonas, nurašinti mūsų širdis. Atvyksta jie iš Čikagos, ne mūsų panoms pirštis (patys vieną atsiveža), atvyksta mūsų pravirkdyti (nuo juoko iki ašarų).

— Juoko, štai ko pasigedo Toronto lietuviai —

"Tėviškės Žiburiai" nutarė paskelbti balandžio 28 d. juoko diena ir tam tikslui pakviestė iš Čikagos "Linksmuosius Brolius". Taigi, jei paklaustų Tave kas nors ant Dundės: "Kas naujo Anūrai?" ar žinai kas atsakytų? Sakykė Toronon atvyksta

LINKSMIEJI BROLIAI

Tai keturi patys šauniausieji vyrukai ir viena puiki balerina. Apdainuos mūsų kreivą pasaulį ir mūsų pačių torontiečių marga gyvenimėlį, nei vieno nesupykšins, visus prajuokins. Jau nusamdyta salė, didelė, kaip daržinė, visi ten sutilpsim. Kam neapsuks galvelės "Linksmieji Broliai", pabaigs miežio grūdą, o gal kitas skystimėlis. Reikia gi svečius pavaisinti ir savęs nepamiršti. Sveis lietuvių iš viso Toronto, Hamiltono, Delhi, Simcoe ir iš viso pasviečio. Ką tik norėsi pamatyti, ten rasi. Kitą kartą parašysime smulkiau, dabar argi neužtenka, kad bus daug juoko?

Dėmesio!

MONTREAL, Que.

Fondas Bažnyčiai statyti

Balandžio 15 d., sekmadienį, tuoju po pamaldų, Aušros Vartų parapijos bažnyčioje, įvyks visų parapijiečių susirinkimas. Susirinkime bus aptarti bendrieji parapijos reikalai, bei išrinktas bažnyčios Statymo Fondo komitetas. Fondo tikslas yra kuo greičiau surinkti atitinkamą sumą pinigų, kad nedelsiant būtų galima pradėti bažnyčios statymą.

Ruošiamas vakaras

Montrealio moksleiviai ateitininkai greitai laiku, greičiausia balandžio 29 d., žada suruošti vakarą bei šokių. Vakarui pasirušimas vyksta visu greičiu ir tikimasi, kad šiuo pasirodymu visuomenė nenusivils.

Tą pačią dieną, balandžio 29 d., pamaldų metu, žadama pakrikštyti Montrealio Moksleivių Ateitininkų Pr. Dovydaičio kuopos vėliavą.

Išleistuvės

Balandžio 8 d. ponų Piečiačių bute įvyko linksms M. Kudirkaitės išleistuvės. M. Kudirkaitė greitai laiku išvažiuoja Amerikon, ir ten apsigyvens pas savo tėvelius. Buvo sukvietas gausus būrys jaunimo, ir visi, giliai "apraudodę", palinkėjo jai laimingos kloties.

Atitaisymas

Iš Montrealio praneša, kad mūsų korespondento pastaba dėl vien prancūziškos programos per Vasario 16 d. minėjimą yra neteisinga, nes programos buvę dvi: viena atskira lietuviška, o antra dvikalbė — prancūziška vienoje pusėje, o angliška antroje lapo pusėje.

Jau veikia knygynas

Aušros Vartų parapijos patalpose jau ėmė veikti MAK knygynas. Knygynė galima gauti įvairiausių lietuviškų knygų, išleistų Lietuvoje bei tremtyje. Ypač gausu įvairių vaikų, kuriuos paaugukojo p. Jezutis. Knygas galima gauti tuoju po pamaldų, sekmadieniais.

Skaucijų vakaras

Šv. Jurgio šventės proga Montrealio "Neringos" skaucijų tuntas rengia vakarą balandžio 22 d., 325 De Montigny East (Jeane Manee mokyklos salėje, netoli nuo St. Denis ir St. Catherine gatvių sankryžos).

Vakaro programą sudaro montazinis scenos vaizdelis "Sėkmadienio popietė" ir baletas "Snieguolė ir septyni nykštukai". Programą, išpildoma pačių skaucijų, žada būti įdomi tiek suaugusiems tiek mažiesiems.

Po programos šokiai, kuriems gros "Lithuanicos" kapela.

Montrealio vsiuomenė kviečiama paremti jaunuo-menės auklėjimo darbą, kurio didelė dalis gūla ant skautų organizacijos pečių ir atsilankyti į šį vakarą.

— Praėjusį šeštadienį "Lithuanica" kapela Aušros Vartų parapijos salėje rengė šokių vakarą, kurio pelnas skiriamas Tautos Fondui. Tik gaila, kad atsilankė gana mažas skaičius žmonių — apie 70.

— Šeštadienį Vytauto Didžio klubė įvyko margučių vakarienė. Žmonių buvo daug. Margučių pirmąją premiją laimėjo p-lė A. Bukauskaitė.

ISSIKIRPK! PASIDĖK IR SAUGOK!

pergabena baldus, bagažą ir kitokį transporto patarnavimą pigiai atlieka STANLEY VASARAJIS (latvis)

Gabenama ir į užmiestį

9 Delaware Ave. Toronto, Ont. Telef. (nuo 6 val. vak.) OL 1403

AR JUS PAGEIDAUJATE? PIRKTI NAMUS!

Dėmesio Massey Harris darbininkai!

PARDUODAMAS 7-nių kambarių, dviejų aukštų plytų namas, beveik naujas apšildymas, dvi virtuvės (viena labai didelė ir moderniška), didelis garažas. Visas namas gražiai išdekoruotas. Yra galimybės pirkti ir su \$4000 įnešimo. Pilna kaina \$10.900. Į namą įsikraustyti galima jau pirmą gegužę.

★

Mes turime Toronto mieste pasirinkimui daug senų ir naujų namų. Kalbame: lietuviškai, latviškai ir slavų kalbomis.

Kreiptis: A. GARBENIS

H.M. DAVY & Co

REALTORS

105 RONCESVALLES AVE.
Tel. LA — 2763, LA — 6101, vakarais — KE — 5364

Vertimai — Pamokos — Konversacijos

Surašomi ir verčiami įvairaus turinio raštai į anglų kalbą. Duodamos anglų kalbos pamokos ir konversacijos pažengusiems

A. BAJORINAS

53 Oakwood Ave. Toronto, Ont. Tel. MELrose 8951
Kreiptis vakarais nuo 5.30 iki 6.30 val., išskyrus sekmadienį ir šventes.

KINO "CENTRE" 772 Dundas St. W. Toronto

Kasdien nuo 6 val. vak. Jaukiai apšildyta — grynas oras

Ketvirtadienį — šeštadienį, balandžio 12-14 d.

1. CORONER'S CREEK — spalv. — su Randolph Scott, F. Tucker
2. GREAT LOVER — su Bobe Hope ir Rhonda Fleming

Pirmadienį — trečiadienį, balandžio 16-18 d.

1. TAKE ME OUT TO THE BALL GAME — spalvota — su Esther Williams ir Gene Kelly
2. G-MEN (tik suaugusiems) — su James Cagney ir Ann Dvorak

LINKSMI IR IDOMUS PRIEDAI KIEKVIENOJ PROGRAMOJ
Prie kiekvienos programos rodoma nauja "Savaitinė apžvalga"

80% mokesčių mokėtojų, kurie tiksliai, pagal įstatymą, buvo užpildę pajamų mokesčių blankus, gavo

\$100.00

ir daugiau grąžinta 1950 metais.

Zinoma, šiais metais ir Jūs galite būti laimingųjų tarpe. Pajamų mokesčių blankas užpildė ir kitus su mokesčiais susijusius reikalus sutvarko prityrę specialistai.

Užikite arba parašykite

JONAS J. JUŠKAITIS

907 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada. Telefonas PL 4880